

**PROGRAMA
D'ACTUACIÓ
COMARCAL**

**PAC
"ESCENARI 2000"**

**CONSELL
COMARCAL
DE LA NOGUERA**

PROGRAMA D'ACTUACIÓ COMARCAL

Equip Redactor

Romà Pujadas i Rúbies, economista, enginyer industrial
Josep Mateu i Toldrà, enginyer de telecomunicacions
Ignasi Aldomà Buixadé, geògraf
Joan Serra i Barceló, advocat
Josep Manuel Gomez Fernandez, advocat

Col.laboradors

Rafel Fando i Mestres, enginyer de camins
Isabel Pujadas i Rúbies, geògrafa
Rosa-anna Felip i Fillat, geògrafa
Antoni Ruiz, Físic, especialista en informàtica
Paco Roldán, economista
Socorro Sancho, geògrafa
Imma Verdaguer, geògrafa
Elisabet Puigverd, geògrafa
Joanna Farre, geògrafa
Adolf Vallejo, geògraf
Ernert Ruiz, geògraf
Antonieta Mayoral i Forcada, mecanografia i organització
Miquel Ruiz i Diarte: delineació.

L'ESCENARI NOGUERA 2000

L'ESCENARI NOGUERA 2000

L'escenari Noguera 2000 ha de ser una guia de la comarca a llarg termini.

L'escenari Noguera 2000 s'ha de recolzar en una informació i diagnosi acurades de la situació actual i de les tendències existents.

L'escenari Noguera 2000 pot descomposar-se en diversos escenaris sectorials.

L'articulació entre l'Escenari Noguera 2000 i el Programa d'actuació Comarcal.

LA DIAGNOSI DE L'ECONOMIA ACTUAL I L'ESCENARI ECONÒMIC DEL FUTUR

Un punt d'arrencada : La renda per càpita de la Noguera està per sota de la mitjana catalana i molt a prop del grup de comarques més deprimides.

1. L'EVOLUCIO DEMOGRÀFICA :

UN BON INDICADOR DE LA MARXA DE L'ECONOMIA

L'evolució demogràfica desitjada : el manteniment de la població rural i el creixement dels nuclis urbans.

Els centres urbans han d'actuar com a nuclis de concentració de la població que abandona el medi rural de la comarca.

Una visió pessimista de l'evolució demogràfica.

2. LA BASE ECONÒMICA DE LA NOGUERA

La base econòmica de la ciutat de Balaguer i dels nuclis urbans de la comarca.

L'economia comarcal necessita una diversificació i consolidació de la seva base econòmica.

3. LES ECONOMIES DE LA NOGUERA

3.1. L'ÀREA D'AGRICULTURA DE REG: UNA ECONOMIA AGRÀRIA DINÀMICA QUE HA D'ACONSEGUIR UNES INFRASTRUCTURES MÉS COMPETITIVES I HA DE DIVERSIFICAR-SE AMB LA INTRODUCCIÓ DE NOVES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

3.2. L'ÀREA D'AGRICULTURA DE SECÀ: LA DIVERSIFICACIÓ ECONÒMICA COM A ÚNICA ESTRATÈGIA DE REDREÇAMENT. LES POSSIBILITATS DEL TURISME RURAL.

3.3. L'ÀREA DE SECÀ AMB EXPECTATIVES DE NOUS REGS.

3.4. EL DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL I TERCIARI DELS NUCLIS URBANS DEL MIG SEGRE.

3.5. EL DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL I TERCIARI DE LA CIUTAT DE BALAGUER.

- 4. UN ESCENARI ECONÒMIC SATISFACTORI PEL FUTUR
- 5. EL PAPER DE L'ADMINISTRACIÓ COMARCAL EN EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC DE LA NOGUERA

L'ESCENARI DE LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS GENERALS

Les dotacions de la comarca han de tenir un doble objectiu: atreure activitats econòmiques i millorar la qualitat de vida.

- 1. LES INFRASTRUCTURES DE TRANSPORT.
  - 1.1. LA INFRASTRUCTURA VIÀRIA.
    - 1.1.1. LA XARXA VIÀRIA QUE LA COMARCA NECESSITA.
      - 1.1.1.1. LES ACTUACIONS NECESSÀRIES DE LA XARXA BÀSICA.
      - 1.1.1.2. ACTUACIONS NECESSÀRIES A LA XARXA COMARCAL.
      - 1.1.1.3. VIES DE CARÀCTER TURÍSTIC DESTINADES A TRENCAR L'ISOLAMENT DE LA PART SEPTENTRIONAL DE LA COMARCA.
      - 1.1.1.4. ACTUACIONS NECESSÀRIES A LA XARXA LOCAL: EL PROBLEMA DELS ACCESSOS ALS NUCLIS DE POBLACIÓ.
    - 1.1.2. LA COMARCA I LA DISTRIBUCIÓ FUTURA DE LES COMPETÈNCIES EN MATÈRIA VIÀRIA.
    - 1.1.3. LA XARXA VIÀRIA I LA BASE DE DADES COMARCAL.
  - 1.2. EL TRANSPORT PÚBLIC.

L'estació d'autobusos de Balaguer hauria de ser una realitat en un futur molt proper.

La comarca ha de canalitzar les demandes municipals de marquesines.
  - 1.3. LA XARXA FERROVIÀRIA.

La comarca ha de buscar l'acció reivindicadora conjunta amb les altres comarques afectades, bàsicament el Pallars Jussà.
  - 1.4. UNA BREU REFERÈNCIA A LES INFRASTRUCTURES AERONÀUTIQUES.
- 2. INFRASTRUCTURES ENERGÈTIQUES.
  - 2.1. LES EXPECTATIVES DE NOUS APROFITAMENTS HIDROELÈCTRICS. La presa de Rialb pot reforçar el paper de la Noguera com a comarca productora d'energia hidroelèctrica.

Les possibilitats dels petits aprofitaments hidroelèctrics.

Les energies alternatives.
  - 2.2. EL SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC. LES DEFICIÈNCIES DE L'ELECTRIFICACIÓ RURAL.

Les possibilitats dels aprofitaments de l'energia solar a les àrees més inaccessibles de la comarca.
- 3. LES INFRASTRUCTURES HIDRÀULIQUES.
  - 3.1. LA REGULACIÓ DELS CORRENTS FLUVIALS DE LA COMARCA.
  - 3.2. LES INFRASTRUCTURES DE REG EXISTENTS.

- 3.3. LES NOVES INFRASTRUCTURES DE REG.
- 3.4. LA CONTAMINACIÓ DELS CORRENTS FLUVIALS DE LA COMARCA I LES NECESSITATS D'INFRASTRUCTURA DE SANEJAMENT.

La conveniència d'una informació precisa sobre la xarxa de desguassos de la comarca. Les diferents alternatives al problema de la contaminació.

Les previsions del pla zonal i les necessitats de la comarca en infraestructura de depuració.

- 4. LES INFRASTRUCTURES DE COMUNICACIONS.

El problema del servei telefònic al medi rural més aïllat.

La instal·lació de xarxes de radiotelèfon a la població disseminada més aïllada.

La xarxa de reemissors de T.V.
- 5. EL SERVEI DE PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS.

L'ESCENARI FUTUR DEL MEDI AMBIENT A LA COMARCA.

- 1. ELS ESPAIS NATURALS QUE NECESSITEN PROTECCIONS ESPECIALS.

Les regulacions específiques proposades pel PEIN.

La comarca ha de recolzar les propostes del PEIN.
- 2. LES ÀREES D'ALT RISC D'INCENDI ESTIVAL DE LA COMARCA.

Les associacions de defensa forestal a la comarca.
- 3. LES MESURES DAVANT DELS IMPACTES NEGATIUS DE LES GRANS INFRASTRUCTURES.
- 4. LA DESCONTAMINACIÓ DELS CORRENTS FLUVIALS DE LA COMARCA.
- 5. EL TANCAMENT DELS ABOCADORS INCONTROLATS I LA CONCENTRACIÓ DE LES ESCOMBRARIES EN DOS ÚNICS ABOCADORS CONTROLATS D'ÀMBIT COMARCAL.
- 6. ELS ESFORÇOS DE LA COMARCA EN LA PREVISIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS.

LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS I EL FUNCIONAMENT DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL.

- 1. LES DOTACIONS I ELS DÈFICITS EN INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.
  - 1.1. L'ORGANITZACIÓ BÀSICA D'UNA BASE DE DADES COMARCAL SOBRE

INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.

comarca constitueix una escala idònia per a gestionar la base de dades sobre infraestructures i serveis municipals.

1. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.

1.2.1. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURA I SERVEI D'ABASTAMENT D'AIGUA.

Els nuclis de població de la comarca sense servei públic d'abastament d'aigua potable.

Les noves captacions de caràcter supramunicipal necessàries per resoldre els problemes crònics de manca d'aigua.

1.2.2. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURA I SERVEI DE SANEJAMENT.

Els nuclis de població de la comarca sense servei públic de sanejament d'aigües residuals.

Un problema a resoldre: la depuració de les aigües residuals. Les previsions del pla de sanejament de la comarca: la depuradora de Balaguer.

La xarxa de desguassos comarcal.

El problema de la contaminació industrial i la de les granges.

1.2.3. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURES D'URBANITZACIÓ

El dèficit en pavimentació de les vies urbanes.

El dèficit en enllumenat públic.

1.2.4. L'AVALUACIÓ DEL DÈFICIT EXISTENT EN EL SERVEI DE RECOLLIDA I ELIMINACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS URBANS.

L'extensió del servei de recollida d'escombraries.

Les solucions comarcals de l'abocament i l'eliminació dels residus sòlids.

1.2.5. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN ELS ACCESSOS ALS NUCLIS DE POBLACIÓ.

La informació sobre la xarxa de camins de titularitat municipal.

La xarxa de camins rurals.

1.2.6. LA QUALITAT DE VIDA EN EL MEDI RURAL I LA MILLORA DE LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.

La dispensa dels serveis mínims i el paper subsidiari de la comarca.

La delegació de serveis mínims a la comarca.

SERVEIS MUNICIPALS MÉS IDONIS PER A LA UTILITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL O COMARCAL.

ELS SERVEIS QUE PODRIEN UTILITZAR-SE I GESTIONAR-SE A CURT TERMINI DE MANERA SUPRAMUNICIPAL O COMARCAL.

EL MARC PER IMPULSAR DE CARA A LA FUTURA UTILITZACIÓ I GESTIÓ SUPRAMUNICIPAL I COMARCAL DELS SERVEIS MUNICIPALS: EL DISENY DEL MARC FUTUR DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL.

replantejar l'actual mapa municipal.

favorir la creació d'entitats municipals descentralitzades.

favorir la gestió associada dels serveis municipals.

favorir la utilització dels serveis potencials dels municipis grans per part dels municipis

pis petits de les seves rodalies.

Afavorir el transvassament a la comarca dels serveis que poden resultar més eficients amb una gestió global a nivell comarcal.

ELS EQUIPAMENTS COLLECTIUS

1. DEFINICIÓ DE LES ÀREES FUNCIONALS I DE L'ÀMBIT D'ABAST DELS EQUIPAMENTS.

Una forma senzilla : dos tipus de serveis, els d'abast local- municipal i els d'abast comarcal.

Una definició flexible de les àrees funcionals.

Una proposta flexible : l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts o les rodalies d'Artesa de Segre i Ponts.

La classificació dels equipaments a l'esglaió local-municipal i comarcal.

2. UNA APROXIMACIÓ ALS DÈFICITS EN EQUIPAMENTS COLLECTIUS.

2.1. ELS PRINCIPALS DÈFICITS EN ELS EQUIPAMENTS DE L'ESGLAIÓ LOCAL-MUNICIPAL.

L'ensenyament bàsic : la difícil reobertura de les escoles tancades.

La reforma educativa no ha d'accentuar la concentració escolar.

L'assistència sanitària primària als nuclis rurals : els consultoris locals.

Els equipaments esportius i la millora de la qualitat de vida.

Els equipaments socio-culturals de caràcter local- municipal : la dinamització de la vida associativa i cultural.

Els equipaments assistencials d'abast local-comarcal.

2.2. ELS PRINCIPALS DÈFICITS EN ELS EQUIPAMENTS DE L'ESGLAIÓ COMARCAL.

Els equipaments docents d'abast comarcal : potenciar els nuclis urbans de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.

La consolidació de l'ensenyament agrari a la comarca.

El nou mapa escolar en la perspectiva de la reforma educativa.

L'equipament sanitari d'abast comarcal : la consolidació dels nuclis urbans.

Una millora substancial i urgent de l'assistència primària d'abast comarcal : el CAP II de Balaguer.

Una reivindicació irrenunciable : l'assistència hospitalària a la comarca.

L'equipament esportiu d'abast comarcal : les dotacions necessàries als principals nuclis urbans.

L'equipament socio-cultural d'abast comarcal : les dotacions necessàries als principals nuclis urbans.

Una eina necessària per a la cohesió comarcal : l'emissora de radio d'abast comarcal.

L'equipament assistencial d'abast comarcal : les dotacions necessàries als principals nuclis urbans.

Una visió sintètica de les mancances en equipaments col·lectius d'abast comarcal.

LA INCIDÈNCIA DE LA POLÍTICA TERRITORIAL A LA COMARCA

1. LA ZONA DE MUNTANYA DEL MONTSEC
2. LA ZONA D'ORDENACIÓ D'EXPLOTACIONS DEL SECÀ DE LA NOGUERA
3. LA POLÍTICA REGIONAL DE LA CEE
4. EL PLA TERRITORIAL DE CATALUNYA I EL SEU DESPLEGAMENT POSTERIOR

UNA VISIÓ SINTÈTICA DE L'ESCENARI COMARCAL A L'HORIZZÓ DE L'ANY 2000

1. L'ESCENARI ECONÒMIC
2. LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS GENERALS
3. LA PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT
4. LES DOTACIONS EN INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS
5. LES DOTACIONS EN EQUIPAMENTS COLLECTIUS
6. POLÍTICA TERRITORIAL I GESTIÓ DEL TERRITORI
7. L'ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL
8. L'ADMINISTRACIÓ COMARCAL

Index de quadres

INFRASTRUCTURES I SERVEIS GENERALS

- 1 : Visió sintètica de l'estat de la xarxa viària de la comarca.
- 2 : Relació d'accessos als nuclis de població mitjançant vies de xarxa local.
- 3 : La xarxa de camins de titularitat municipal.

ELS EQUIPAMENTS COLLECTIUS

- 1 : Una visió flexible de les àrees funcionals de la comarca.
- 2 : La distribució dels equipaments entre l'esglaó local- municipal i l'esglaó comarcal.
- 3 : Nuclis de població amb més de 150 habitants sense escola unitària.
- 4 : Nuclis de població sense consultori local classificats per intervals de grandària.
- 5 : Nuclis sense piscina classificats per intervals de grandària.
- 6 : Nuclis sense poliesportiu cobert classificats per intervals de població.
- 7 : Els nuclis de població sense dotació de biblioteca classificats per intervals de grandària.
- 8 : Els nuclis de població sense dotació de casal cultural classificats per intervals de grandària.
- 9 : Els nuclis de població sense llar de jubilats classificats per intervals de grandària.
- 10 : El dèficit comarcal en ensenyament mitjà i professional.
- 11 : El dèficit comarcal en ensenyament mitjà i professional.
- 12 : El dèficit comarcal en ensenyament agrari.
- 13 : Una proposta de distribució descentralitzada de l'equipament docent d'abast comarcal.
- 14 : Actuacions en matèria d'assistència primària d'abast comarcal : aprovació d'àrees bàsiques.
- 15 : Actuacions en matèria d'assistència primària d'abast comarcal : construcció de CAP II.

16 : Una proposta d'equipaments esportius d'abast comarcal.

17 : Una proposta d'equipaments socio-culturals d'abast comarcal.

18 : Una visió resumida dels dèficits de la ciutat de Balaguer en equipaments d'abast comarcal.

19 : Una visió resumida dels dèficits d'Artesa de Segre en equipaments d'abast comarcal descentralitzats a nivell de rodalia.

20 : Una visió resumida dels dèficits de Ponts en equipaments d'abast comarcal descentralitzats a nivell de rodalia.

21 : Una visió resumida dels dèficits de l'àrea d'Artesa de Segre- Ponts en equipaments d'abast comarcal descentralitzats a nivell d'àrea funcional.

L'ESCENARI NOGUERA 2000

El mètode dels escenaris s'ha utilitzat sovint per fer previsions de futur d'àmbits territorials com les comarques o les ciutats. El seu objectiu és intentar descriure, de la manera més detallada possible, el futur que espera a la comarca. Es poden definir diversos tipus d'escenaris:

a) L'escenari tendencial.

La previsió de la situació futura de la comarca si es mantenen les tendències i condicionants actuals. L'escenari tendencial acostuma a ser un escenari molt realista, tant si les tendències són positives com si són negatives.

b) Els escenaris delimitatius.

Fan unes previsions extremes, exagerant les tendències positives o negatives que planegen sobre la comarca. A vegades pot ser interessant fer una descripció de l'escenari delimitatiu més negatiu, perquè planteja una situació futura que cal evitar.

c) L'escenari desitjable.

L'escenari desitjable descriu com hauria de ser la comarca del futur. L'escenari desitjable planteja la situació futura a la qual s'hauria d'arribar. Aquesta pot ser bastant diferent de la situació a la qual porta el manteniment de les tendències i inèrcies actuals. Per determinar aquest escenari futur s'han de definir uns objectius i unes línies d'actuació.

L'escenari Noguera 2000 ha de ser una guia de la comarca a llarg termini

L'escenari Noguera 2000 és l'escenari desitjable per a la comarca en un futur situat a l'horitzó de l'any 2000. No ha de ser un escenari de delimitació positiu, perquè això suposaria una visió exagerada i poc realista de les veritables potencialitats de la comarca. Tampoc ha de ser un escenari tendencial, perquè això voldria dir renunciar a conduir la comarca en la direcció que es considera més adequada. El Consell Comarcal ha de ser el revulsiu que permeti passar de l'escenari tendencial a l'escenari Noguera 2000, adreçant tots els seus esforços a aconseguir la comarca futura desitjable.

1) els objectius generals que han d'emmarcar l'escenari 2000 han de ser els següents:

a) Augmentar la qualitat de vida de tots els habitants de la comarca, especialment dels que viuen en el medi rural amb més dificultats.

b) Augmentar el nivell de vida dels habitants de la comarca, propiciant el desenvolupament ordenat de totes les seves aptituds i potencialitats econòmiques

c) Millorar i preservar el medi ambient de la comarca

d) Millorar el funcionament de l'administració local, per tal de garantir una millor prestació de serveis als habitants de la comarca.

L'escenari Noguera 2000 s'ha de recolzar en una informació i diagnosi acurades de la situació actual i de les tendències existents

En bona mesura l'Escenari Noguera 2000 serà la descripció d'una situació futura en la qual s'hauran resolt, previsiblement, els problemes més punyents que afecten actualment la comarca, tant en el terreny del desenvolupament econòmic, com en el terreny de la qualitat de

vida dels seus habitants, o el terreny de la protecció del seu medi ambient.

La informació i la diagnosi de la realitat actual de la comarca i de les seves inèrcies permetrà determinar quins són els problemes a resoldre i quina serà la situació futura una vegada engegades les línies d'actuació que han de portar cap a la situació futura.

L'escenari Noguera 2000 pot descompondre's en diversos escenaris sectorials

La descripció de la situació futura ha d'incloure un gran nombre de variables, les quals poden agrupar-se en escenaris sectorials:

a) L'escenari econòmic.

La situació econòmica futura que suposi superar les dificultats existents als sectors econòmics presents a la comarca i aprofitar totes les seves aptituds i potencialitats.

b) L'escenari de les infraestructures i serveis generals.

La descripció d'una situació futura en la qual seran una realitat les infraestructures que la comarca necessita tant per al seu desenvolupament econòmic com per a la millora de la seva qualitat de vida.

c) L'escenari del medi ambient.

La descripció de la situació futura en la qual s'hauran resolt els principals problemes mèdio-ambientals que actualment afecten la comarca.

d) L'escenari de les infraestructures i serveis municipals.

La descripció de la situació futura en la qual s'hauran superat les deficiències actuals de les infraestructures i serveis municipals i s'haurà aconseguit un funcionament més eficient de l'administració local.

e) L'escenari dels equipaments col·lectius i de la qualitat de vida.

La descripció de la situació futura en la qual s'hauran superat els dèficits actuals de la comarca en el conjunt d'equipaments col·lectius que ajuden a millorar la qualitat de vida.

L'articulació entre l'Escenari Noguera 2000 i el Programa d'Actuació Comarcal

L'escenari Noguera 2000 planteja una situació futura desitjable que no serà gens fàcil d'assolir; però tampoc s'ha de limitar a ser la descripció d'una comarca futura idíl·lica sense explicar com s'hi arribarà. S'han de definir unes línies d'actuació encaminades a assolir els objectius plantejats, de manera que la comarca real s'assembli cada cop més a la comarca desitjada.

L'escenari Noguera 2000 ha de ser la referència futura que orienti les línies d'actuació actuals. El Programa d'Actuació Comarcal ha de recollir totes aquelles actuacions que és possible engegar en el moment actual i que han d'anar dirigides envers els objectius de l'escenari Noguera 2000.

A tall de resum, pot dir-se que l'escenari Noguera 2000 és el futur de la comarca a llarg termini, i que el Programa d'Actuació és el conjunt d'actuacions a curt termini encaminades a fer els primers avenços en la direcció de la comarca futura desitjada.

LA DIAGNOSI DE L'ECONOMIA ACTUAL I L'ESCENARI ECÒNOMIC DEL FUTUR

La diagnosi econòmica intenta posar de manifest les principals dificultats que planegen sobre l'economia de la Noguera, així com aquelles potencialitats i aptituds que encara no han estat suficientment utilitzades; tot això, en la direcció de definir un model de desenvolupament i redreçament econòmic que permeti l'elevació del nivell de vida dels habitants de la comarca.

Un punt d'arrencada: La renda per càpita de la Noguera està per sota de la mitjana catalana i molt a prop del grup de comarques més deprimides

Tots els estudis sobre divergències comarcals del nivell de renda situen la Noguera per sota de la mitjana catalana i molt a prop del grup de comarques més deprimides. Un d'aquests darrers estudis, el realitzat per A. Castells, X. Güell i M. Parellada amb dades de 1983, situen la Noguera en el lloc 32è de les comarques catalanes, per davant solament de les Garrigues, la Conca de Barberà, el Priorat, la terra Alta, la Ribera d'Ebre i el Montsià. Val a dir que aquest estudi utilitza encara la divisió comarcal en 38 comarques; el mateix càlcul aplicat a la comarca actual agreujaria encara més la posició de la Noguera, ja que els municipis que van segregarse eren dels més rics de la comarca. L'any 1983 la renda familiar disponible per càpita estimada per a Catalunya era de 570,0 milers de PTA, per damunt dels 489,9 milers de PTA de la Noguera. Dins de la comarca coexisteixen situacions bastant diferents: des d'àrees rurals de secà molt deprimides i en procés de desertització fins a àrees d'agricultura de reg i centres urbans amb una economia molt més dinàmica. Però també aquestes àrees queden per darrera de la renda mitjana catalana. Segons aquest estudi, la ciutat de Balaguer tenia una renda familiar disponible per càpita de 503,9 milers de PTA, lleugerament per damunt de la mitjana comarcal, però clarament per sota de la del conjunt de Catalunya.

1. L'EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA: UN BON INDICADOR DE LA MARXA DE L'ECONOMIA

Encara que sigui d'una manera indirecta, l'evolució demogràfica reflecteix bastant fidelment la marxa de l'economia; no és estrany, doncs, que la comarca perdés durant el període 1950-1981 més del 10% de la seva població; però el despoblament es va concentrar sobretot a les àrees del secà deprimides. Els municipis rurals de la Noguera alta i de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts han perdut entre el 50% i el 70% dels seus habitants. Actualment l'èxode rural s'ha ralentit, però això és, en bona part, perquè el potencial demogràfic d'aquestes àrees s'ha esgotat gairebé del tot. Actualment queda una població envellida i amb un creixement natural negatiu que fa molt difícil el redreçament demogràfic d'aquestes àrees. Menys problemàtica és la situació dels municipis de reg; tanmateix, la seva economia agrària sòlida tampoc ha aconseguit evitar un lleuger èxode rural produït per la manca d'oportunitats laborals fora del sector agrari. Els nuclis

urbans, sobretot la ciutat de Balaguer, han estat l'altra cara de la moneda: el seu creixement demogràfic ha evitat l'ensulada general de la comarca; però des de 1975 el seu increment demogràfic és més feble, posant en qüestió el paper motor que els municipis urbans haurien de tenir en el desenvolupament econòmic de la comarca.

L'evolució demogràfica desitjada: el manteniment de la població rural i el creixement dels nuclis urbans

És bastant difícil alterar les tendències demogràfiques: darrera de l'èxode rural hi ha un substrat de dificultats econòmiques, de manca d'oportunitats laborals, de condicions de vida comparativament inferiors, és a dir, un conjunt de factors que tendeixen a mantenir, amb més o menys intensitat, el despoblament de les àrees rurals més desfavorides. L'elevat nivell d'envel·liment de la població agreuja encara més les dificultats de redreçament. En aquest context, la màxima aspiració demogràfica a les àrees rurals ha de ser el manteniment de la població actual, objectiu molt difícil d'assolir ja que fins i tot en els pitjors anys de la crisi econòmica, quan les ciutats no oferien noves oportunitats de treball, no es va aturar completament el despoblament de les àrees rurals de la comarca.

El manteniment de la població rural va associat a la millora de la qualitat de vida i, sobretot, a les perspectives econòmiques i laborals. El sector agrari, amb un excés generalitzat de població pagesa arreu del país i de la CEE, no està en condicions de garantir aquestes oportunitats econòmiques. El manteniment de la població rural dependrà de la diversificació econòmica, de la capacitat d'introduir noves activitats productives que complementin o substitueixin les rendes agràries.

Malgrat que el ritme de despoblament de l'àrea regada ha estat bastant més feble, l'únic objectiu demogràfic que pot plantejar-se seriosament és el manteniment de la població actual. Aquest objectiu pot ser menys difícil d'assolir que al secà, però cal recordar que en els darrers decennis s'ha produït una pèrdua gairebé ininterrompuda de població en uns municipis amb economia agrària dinàmica. La diversificació productiva, bé per la introducció d'activitats transformadores de la producció agrària, bé per la introducció d'altres activitats econòmiques, continua sent el repte que condiciona el manteniment futur de la població.

Els centres urbans han d'actuar com a nuclis de concentració de la població que abandona el medi rural de la comarca

Els nuclis urbans, sobretot la ciutat de Balaguer, i en una mida molt menor, Artesa de Segre i Ponts, són els únics que han tingut una tendència demogràfica positiva. Aquesta base urbana és absolutament necessària per l'estabilitat de la població comarcal. En els casos en què el despoblament rural sigui pràcticament inevitable, un objectiu a plantejar és que la població es quedi dins de la mateixa comarca. Els centres urbans de la comarca han d'actuar com a nuclis de concentració de la població que abandona el seu entorn rural. Quan els moviments migratoris siguin inevitables s'ha d'intentar que es limitin a l'àmbit comarcal: s'ha de posar mitjans per intentar mantenir la població rural, millorant les condicions de vida i obrint noves expectatives laborals, però quan el despoblament es fa inevitable s'han de posar mitjans per tal que la pobla-

ció es desplaci als nuclis de concentració de la comarca, i no a àrees més densament poblades de la resta del país.

Una visió optimista i desitjable de l'evolució demogràfica de la comarca és el manteniment de l'actual població rural i el creixement de la població urbana amb un ritme similar al del període 1950-1986. Segons aquesta aproximació la comarca assoliria, l'any 2000, 40.476 habitants, dels quals, 17.446 es concentrarien a la ciutat de Balaguer. Aquesta és una previsió demogràfica difícil d'assolir, però podria considerar-se com l'aspiració comarcal en matèria demogràfica.

Una visió pessimista de l'evolució demogràfica

Però l'evolució demogràfica futura podria ser bastant més negativa: això voldria dir que no s'aconseguiria aturar l'èxode rural i que el creixement dels nuclis urbans seria molt feble, similar al dels últims 10 anys. Una projecció demogràfica feta en aquests termes situaria la població comarcal de l'any 2000 en 34.753 habitants, una mica per sota del nivell demogràfic actual.

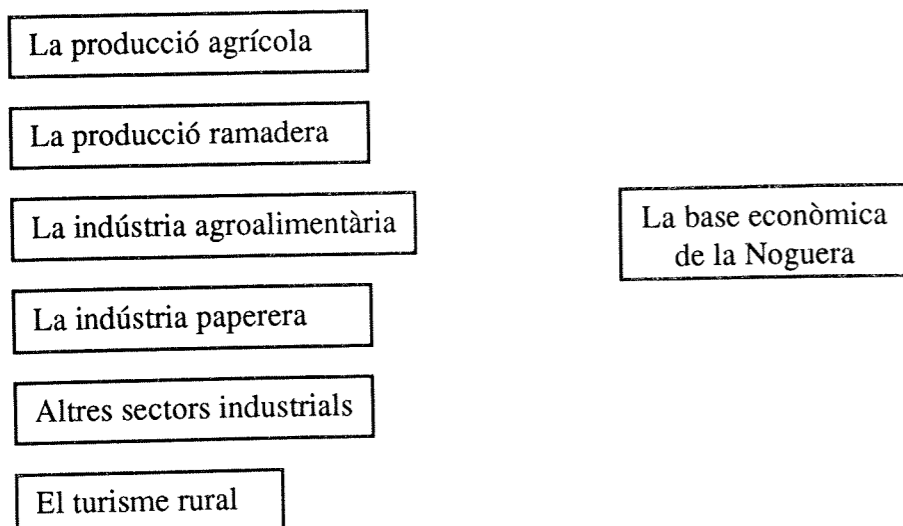
L'evolució demogràfica futura vindrà condicionada fonamentalment per les expectatives econòmiques generades, és a dir, per la creació de llocs de treball en una economia que cada cop hauria de ser més diversificada, i també, encara que aquest és un factor menys determinant, per la millora de la qualitat de vida en el medi rural.

2. LA BASE ECONÒMICA DE LA NOGUERA

A grans trets, l'economia comarcal es pot considerar dividida en dos grans sectors: el bàsic i el local, la separació entre els quals ve donada per la procedència de la demanda. El sector bàsic és el que va destinat fonamentalment a la demanda de fora; el futur de l'economia comarcal depèn de la diversificació i de la solidesa d'aquestes activitats bàsiques. El sector bàsic és el que permet caracteritzar econòmicament una determinada àrea. El sector local és el que va destinat a atendre la demanda local. La seva evolució ve mediatitzada per la marxa del sector bàsic; les rendes generades a les activitats bàsiques tenen un efecte de difusió per tota l'economia del sector local; quan les activitats bàsiques funcionen bé també hi ha més demanda. Les activitats bàsiques s'assemblen bastant a tot arreu i no serveixen per caracteritzar econòmicament una determinada àrea.

Un bon exemple de la diferència entre activitats bàsiques i locals el dona la relació entre indústria i comerç. La indústria és normalment una activitat bàsica, destinada majoritàriament a la demanda de fora de la comarca; però les rendes generades a la indústria ajuden al manteniment del comerç local. L'evolució de les activitats bàsiques, com per exemple l'obertura o tancaments de noves indústries, té una incidència directa sobre l'evolució del sector local: el comerç funcionarà més bé quan la indústria vagi més bé.

Per tant, l'anàlisi de l'economia comarcal s'ha de centrar sobretot en les activitats bàsiques, les quals arrosseguen la resta d'activitats econòmiques de caire local. La base econòmica de la Noguera està constituïda fonamentalment per les següents activitats:

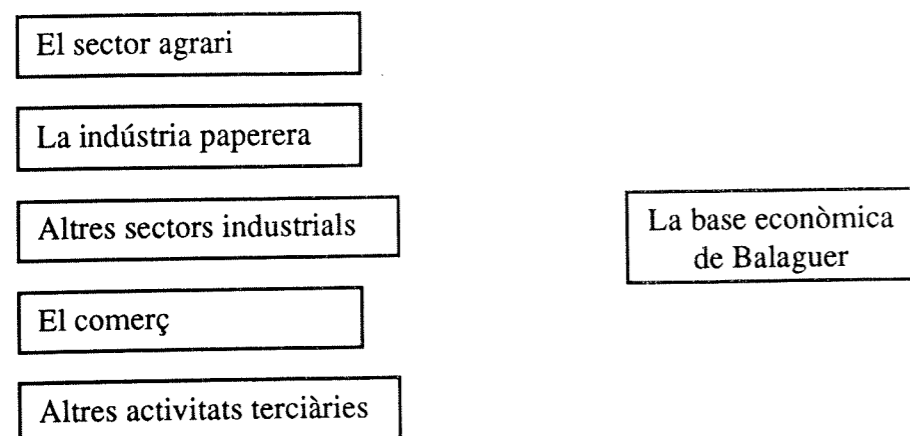

Aquests són els sectors bàsics, dels quals depèn fonamentalment l'evolució futura de l'economia comarcal.

El sector local aplega les activitats adreçades a la demanda generada a la pròpia comarca: el comerç i els serveis, la construcció, la petita indústria d'abast local i comarcal, etc. Aquestes activitats contribueixen també d'una manera important a la generació de la renda comarcal, però la seva evolució ve condicionada per l'evolució prèvia de les activitats bàsiques.

La base econòmica de la ciutat de Balaguer i dels nuclis urbans de la comarca

Cal tenir en compte, tanmateix, que l'economia no és uniforme arreu de la comarca sinó que hi coexisteixen situacions i interessos ben diferents. Des de la perspectiva comarcal les activitats terciàries formen part fonamentalment del sector local, ja que la seva evolució dependrà de les rendes generades a les activitats bàsiques agràries i industrials, però des de la perspectiva dels centres urbans, aquestes activitats terciàries s'han d'incloure dins del seu sector bàsic; les activitats terciàries dels centres urbans de la Noguera depenen, en bona mesura, de la demanda del seu comarcal, però aquesta demanda potencial no està pas garantida: hi ha una forta competència entre centres comercials veïns que es disputen una demanda amb una mobilitat important. Per tant, des de la perspectiva dels centres urbans, les activitats terciàries formen part del sector bàsic: la seva economia es fonamenta, en bona part, en unes activitats terciàries que s'estan disputant la demanda amb altres centres competidors. La base econòmica de la ciutat de Balaguer es recolza en les següents activitats:

Tots aquests sectors bàsics, tant els que formen part de la base econòmica comarcal com de la dels principals nuclis urbans, són els que condicionen la situació actual i l'evolució futura del conjunt de l'economia comarcal. Val a dir que l'anàlisi de la base econòmica té en compte solament les activitats econòmiques actuals i no permet descobrir noves aptituds i potencialitats.

L'economia comarcal necessita una diversificació i consolidació de la seva base econòmica

L'economia de la Noguera té un nivell de diversificació important: el sector agrari continua tenint un paper rellevant, de manera que la Noguera es pot caracteritzar bastant bé com una comarca agrària, però les activitats industrials són també importants, amb una presència notable de diferents sectors industrials; paral·lelament, els centres urbans detecten una important activitat comercial i terciària. Malgrat això, la Noguera necessita una diversificació encara més gran de la seva base econòmica; aquesta diversificació ha d'anar en múltiples direccions: noves activitats industrials, eixamplament de l'oferta comercial i terciària als nuclis urbans; consolidació definitiva de l'incipient turisme rural, etc.

3. LES ECONOMIES DE LA NOGUERA

Té poc sentit analitzar d'una manera global l'economia de la comarca perquè les diferències entre les diverses àrees són tan acusades que forçosament s'ha de parlar d'economies diferents, àmbits amb problemes i aptituds diferents. A la Noguera s'ha de parlar, com a mínim, de cinc tipus diferents de problemàtiques econòmiques:

- a) l'àrea d'agricultura de reg
- b) l'àrea d'agricultura de secà
- c) l'àrea d'agricultura de secà amb expectatives de reg
- d) els nuclis urbans de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts
- e) la ciutat de Balaguer

Per a cadascun d'aquests àmbits s'haurà de parlar tant de les dificultats i expectatives de futur de les diferents activitats econòmiques que s'hi desenvolupen, com de les aptituds i potencialitats que no han estat encara suficientment aprofitades.

3.1. L'ÀREA D'AGRICULTURA DE REG: UNA ECONOMIA AGRÀRIA DINÀMICA QUE HA D'ACONSEGUIR UNES ESTRUCTURES MÉS COMPETITIVES I HA DE DIVERSIFICAR-SE AMB LA INTRODUCCIÓ DE NOVES ACTIVITATS ECONÒMIQUES.

El futur del sector agrari s'ha d'emmarcar en el contexte actual d'excedents agraris comunitaris i de dificultats creixents de mantenir una política de preus proteccionista. La reducció actual, i previsiblement futura, dels marges de les explotacions agràries, faran molt difícil la

subsistència de totes les que no assoleixin unes estructures altament competitives. Dins de l'àrea regada poden considerar-se dos subàrees: l'àrea d'agricultura més intensiva, amb predomini de les plantacions de fruita dolça, i l'àrea d'agricultura més extensiva, amb predomini de cereals i farratges.

a) L'evolució futura de les produccions: el repte de la qualitat.

Les grans oscil·lacions dels mercats agraris fan molt difícil aventurar quines són les produccions idònies per a la comarca en un futur proper. Bona part de les prediccions que es van fer en el moment de l'entrada a la CEE no s'han complert.

Tanmateix, una cosa no planteja discussió: s'ha d'anar cap a produccions d'alta qualitat.

Les produccions de qualitat són les que generen més valor afegit i les que tenen millors expectatives de futur. La comarca ha d'estar preparada per a les denominacions d'origen d'àmbit comunitari. Això pot aplicar-se tant a les produccions agrícoles com a les ramaderes.

La intensificació dels cultius, per exemple amb l'eixamplament del nombre d'Ha dedicades a la fruita dolça, pot continuar sent un bon mètode de combatre la caiguda de la rendibilitat, però la seva eficàcia pot quedar mediatitzada per l'evolució dels preus agraris.

b) L'augment de la productivitat: el repte de la competitivitat.

En el terreny de la productivitat és on el repte serà més important. La millora de la rendibilitat de les produccions s'ha d'aconseguir en dues direccions: per una banda, la reducció de les despeses en inputs agraris: reducció dels costos amb la introducció de la maquinària en grup, utilització de tècniques biològiques de conreu, amb la necessitat de menys adobs, la generalització del cicle tancat a la producció animal, etc. D'altra banda, la introducció d'innovacions tècniques i biotecnològiques, tasca en la qual poden jugar un paper important les cooperatives locals i sobretot, les cooperatives de 2n grau.

c) L'aprofitament de l'aigua: un repte plantejat per un recurs cada cop més escàs.

El millor aprofitament de l'aigua s'ha de convertir també en un objectiu del futur escenari econòmic de la comarca. Aquest millor aprofitament passa per la necessitat de revestir i encanonar tota la infraestructura de reg existent, i per la introducció de noves tècniques de reg amb un consum inferior al tradicional de l'aigua rodada.

d) L'estructura agrària: una agricultura d'explotacions familiars però altament professionalitzada.

La manca de rendibilitat de moltes petites explotacions agràries abocades a plegar, o a l'agricultura de temps parcial no hauria d'alterar substancialment l'estructura agrària basada en l'explotació familiar i, normalment, amb la propietat de la terra. La reducció recent dels preus de la terra hauria de servir, més aviat, per facilitar l'accés dels pagesos a la propietat parcel·lular. D'altra banda, les explotacions familiars han d'estar cada cop més professionalitzades, tant des de la perspectiva tècnica com de la gestió empresarial. La formació professional agrària hauria de garantir aquest pagès qualificat que necessita l'agricultura actual.

e) La comercialització i la transformació industrial: el repte de les activitats generadores de més valor afegit.

Cada cop més són la comercialització i la transformació industrial les activitats que s'emporten la part més substancial del valor afegit generat a l'itinerari productiu que va des de la producció agrícola fins al consum dels aliments. Un objectiu fonamental de la comarca ha de ser retenir tot el valor afegit que sigui possible, mitjançant els adequats canals de comercialització, en els quals les cooperatives locals han de tenir un paper important, i la creació de noves indústries agroalimentàries.

f) La diversificació de la base econòmica.

La introducció d'activitats agroindustrials ja suposa una diversificació significativa de la

base productiva, però s'hauria d'anar també cap a la introducció de noves activitats al marge del sector agrari. Aquesta seria la millor garantia de creació de nous llocs de treball i de manteniment de la població actual.

3.2. L'ÀREA D'AGRICULTURA DE SECÀ: LA DIVERSIFICACIÓ ECONÒMICA COM A ÚNICA ESTRATÈGIA DE REDREÇAMENT. LES POSSIBILITATS DEL TURISME RURAL.

a) El futur del sector agrari: el manteniment d'una agricultura subvencionada.

El futur proper portarà una nova reducció de les explotacions extensives del secà. Les possibilitats de manteniment de les explotacions vindran molt condicionades per les subvencions, en un context proteccionista de manteniment gairebé a títol ecològic, de les activitats agràries.

b) Les actuacions possibles en el sector agrari: el camí de l'especialització i la qualitat.

Malgrat aquest panorama regressiu, hi ha algunes línies d'actuació possibles en la direcció de millorar el sector agrari de l'àrea del secà. Una línia possible és l'aprofitament de les aigües subterrànies dels aquífers de la Noguera alta per introduir el reg per goteig en extensions més o menys petites.

Però les millors oportunitats estan en l'especialització en algunes produccions i en lluitar en el terreny de la qualitat i de la comercialització i transformació industrial posteriors. L'apicultura i tot el cicle de la mel, la producció de vi amb la denominació Costers del Segre, etc. poden ser alguns dels exemples en aquesta direcció.

c) La consolidació d'una estructura agrària basada en l'agricultura a temps parcial.

L'agricultura del secà serà, cada cop més, una agricultura a temps parcial; moltes explotacions solament subsistirán si la unitat familiar té rendes procedents d'altres activitats. La ramaderia, en un context generalitzat d'excedents productius, difícilment podrà proporcionar, si més no d'una manera generalitzada, unes rendes complementàries suficients per a l'estabilitat de l'explotació agrària: cada cop més, les rendes s'hauran de buscar fora del sector agrari.

d) Les vies de la diversificació econòmica: la introducció d'activitats industrials i artesanals.

La petita producció industrial o l'artesania podrien ser algunes de les activitats adreçades a la diversificació de la base productiva del secà. Moltes àrees rurals europees tenen experiències tradicionals i recents d'activitats artesanals, les quals han desaparegut gairebé completament a la comarca. La diversificació econòmica hauria d'anar sobretot en la línia de la promoció del petit cooperativisme de producció i en la transformació industrial/artesanal de la producció agrària local.

e) Les vies de la diversificació econòmica, la consolidació del turisme rural i de la pràctica dels esports d'aventura: un espai rural cada cop més al servei de les necessitats de la població urbana.

És en el terreny del turisme rural i en la pràctica dels esports d'aventura que s'obren les millors expectatives de diversificació econòmica de tota l'àrea del secà.

1) S'ha d'incrementar l'oferta d'acolliment turístic de tipus rural. L'agricultura a temps parcial es pot compatibilitzar amb petites ofertes d'acolliment turístic, com la residència-casa de pagès. Aquesta fórmula no ha arrelat encara a la comarca, amb un únic establiment localitzat a Àger, però encaixa perfectament amb les característiques de la Noguera del secà.

2) Els esports d'aventura estan força consolidats, bàsicament els esports aeris de la vall d'Àger; tenen també possibilitats els esports nàutics als embassaments de la comarca. Tant en un cas com en l'altre, manca un cert recolzament institucional i unes millors dotacions en infraestructures, bàsicament les d'accés als diferents paratges amb aptituds turístiques.

3) El turisme rural més tranquil, basat en l'estiueig als petits pobles o en l'excursionisme més tradicional, té també unes bones expectatives, però cal dotar els pobles dels equipaments i infraestructures que facin agradable l'estada: equipaments esportius, rutes excursionistes senyalitzades, etc.

Ben cert que el turisme rural no ha de ser exclusiu de les àrees del secà, però aquestes són les que reuneixen les millors aptituds i són també les que més el necessiten com a via de redreçament econòmic.

3.3. L'ÀREA DEL SECÀ AMB EXPECTATIVES DE NOUS REGS

Una bona part del secà de la Noguera té posades les esperances en la construcció de noves grans infraestructures de reg. Dues són les àrees afectades: la del canal Algerri-Balaguer, que posarà en reg unes 8000 Ha dels erms municipals d'Algerri, Albesa, Castelló de Farfanya, Torrelameu, Menàrguens i Balaguer; a punt d'iniciar-se la seva construcció, aquest projecte és el que té més possibilitats d'esdevenir realitat en un futur proper. L'altra és la del canal Segarra-Garrigues, el qual ha de regar més de 10000 Ha dels termes municipals de Vilanova de l'Aguda, Artesa de Segre, Preixens, Foradada, Camarasa, Cubells, la Sentiu de Sió i Montgai.

a) L'existència d'excedents agrícoles a tot l'àmbit comunitari no ha de suposar cap fre a la construcció de noves infraestructures de reg.

La introducció del nou reg suposarà un canvi radical per a tota l'àrea afectada, però s'han pogut sentir opinions bastant discrepants sobre els seus efectes, des de les que han exagerat els beneficis del canvi, fins a les que consideren que no és rendible invertir en infraestructures de reg en un context d'excedents agraris en tot l'àmbit comunitari.

Malgrat els problemes d'adaptació que puguin sortir a curt termini i de les dificultats de finançament per a moltes famílies pageses, el fet cert és que la nova infraestructura de reg tindrà un efecte molt positiu per a tota l'àrea afectada. Cal veure solament la diferència que hi ha, actualment, entre el reg i el secà, per fer-se una idea de com haurien pogut anar les coses als pobles que demanen el reg des de fa generacions.

b) Tant les tècniques de reg com els conreus s'hauran d'adaptar a la nova situació.

El nou reg ha de servir per consolidar la gran àrea agrícola de les terres lleidatanes, però seria poc prudent un increment exagerat de conreus que són ja excedentaris, com ho seria també introduir sistemes de reg malversadors d'un bé cada cop més escàs com és l'aigua.

c) La introducció del nou reg no resoldrà tots els problemes: continuarà mancant una diversificació de la base econòmica amb introducció d'activitats no agràries.

Ja s'ha vist, en parlar de l'àrea regada, la dificultat de mantenir la població de pobles rics i amb una agricultura dinàmica. El sector agrari, adhoc tota l'economia agroindustrial, incloent la comercialització i la indústria transformadora, no poden absorbir tota la mà d'obra generada per aquestes àrees rurals. La diversificació productiva apareix com un objectiu bàsic en totes les àrees rurals, incloses les de reg.

3.4. EL DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL I TERCIARI DELS NUCLIS URBANS DE L'ÀREA D'ARTESA DE SEGRE-PONTS.

La consolidació industrial i terciària dels dos nuclis urbans d'Artesa de Segre-Ponts, és un repte important per al conjunt de l'economia comarcal. Actualment, els dos nuclis desenvolupen

ja una important activitat, tant terciària, amb unes àrees d'atracció significatives, com industrial, però el seu petit potencial demogràfic crea unes condicions de certa fragilitat.

Els dos nuclis urbans no assoleixen el llinar demogràfic que garanteix, en condicions normals, el creixement auto-sostingut. Esdeveniments econòmics negatius, com el tancament d'una indústria o la caiguda de la demanda d'hosteleria, podrien afectar molt negativament aquestes economies fràgils i sense una capacitat clara per atreure activitats foranes.

Però aquests nuclis urbans són, d'altra banda, una de les millors potencialitats de la comarca. En parlar del sector terciari, s'ha tingut ocasió de comprovar que la seva oferta era bastant superior a la de centres urbans de grandària similar o fins i tot més gran; són, a més a més, nuclis amb àrees d'influència fidels, i amb capacitat per recollir una part significativa de l'èxode que, d'una manera inexorable, s'ha anat produint en el seu entorn rural; per altra banda, estan localitzats a l'eix del Segre, l'eix neuràlgic de la comarca, amb unes comunicacions acceptables amb la resta del país.

Encara que els dos nuclis urbans presenten diferències notables en la seva estructura econòmica, amb una comarca agrària més gran a Artesa de Segre i una base industrial més important a Ponts, els dos tenen potencialitats similars: l'economia comarcal necessita que aquests dos nuclis urbans amplïïn i consolidin les seves activitats industrials i terciàries. L'escenari econòmic futur ha de contemplar:

a) L'eixamplament de la base industrial dels dos nuclis urbans.

Els dos nuclis urbans necessiten reforçar la seva base industrial d'una manera imperiosa, perquè solament la indústria podrà contrarestar la progressiva i inevitable davallada de la població agrària, que és, ara per ara, el principal suport dels seus respectius i hiperdimensionats sectors terciaris. La vila de Ponts té experiències relativament recents de trasllats d'empreses des de les àrees més industrialitzades del país, mentre que la petita industrialització de la ciutat d'Artesa de Segre s'ha recolzat, almenys en un passat recent, en les iniciatives locals.

Els capitals i iniciatives locals poden jugar un paper significatiu en la creació de les petites i mitjanes indústries que els dos nuclis necessiten, però cal fer també un breu repàs de la importància que les inversions forànies han tingut en la industrialització recent de bastants nuclis urbans de l'àmbit regional. Els dos nuclis necessiten augmentar la seva capacitat d'atracció d'activitats econòmiques forànies. Un dels principals factors d'atracció pot ser la creació de sòl industrial urbanitzat. L'experiència recent demostra la importància de l'oferta de sòl en l'atracció de noves indústries. En l'escenari econòmic futur els dos nuclis urbans no solament haurien de disposar de sòl industrial sinó també d'una base industrial més ampla.

b) La ciutat d'Artesa de Segre ha de tenir un desenvolupament més important de l'economia agroindustrial.

La ciutat d'Artesa de Segre, amb una comarca agrària important, ha de participar més activament en l'economia agroindustrial de la regió, introduint més activitats industrials transformadores de la seva producció agrària.

c) La diversificació de l'oferta terciària i la millora de les estructures comercials dels dos nuclis urbans.

Les activitats comercials i terciàries són importants en els dos nuclis de població. En els dos casos, l'escenari futur desitjable ha de portar a la millora de les estructures comercials, adaptant-les a un context de creixent competitivitat i a la diversificació de l'oferta, introduint activitats terciàries pròpies dels nuclis urbans més grans.

d) La vila de Ponts ha de mantenir i reforçar el seu paper de cruïlla de comunicacions, paper que té una incidència important en la seva economia, bàsicament en les grans dimensions del seu sector d'hosteleria i alimentació.

e) L'eixamplament dels serveis públics i dels equipaments col·lectius dels dos nuclis urbans.

El reforçament de la capitalitat dels dos nuclis urbans s'ha d'aconseguir també per la via d'unes dotacions importants en serveis públics i equipaments col·lectius de tot ordre: docents, sanitaris, assistencials, culturals, esportius, etc. Aquesta és una qüestió que no s'ha de descuidar: els serveis públics han de constituir un component important de les funcions urbanes d'aquests dos nuclis de població.

3.5. EL DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL I TERCIARI DE LA CIUTAT DE BALAGUER

La ciutat de Balaguer ha de ser el motor econòmic de la comarca, paper que no sempre ha sabut assumir al llarg de la història recent. La ciutat es troba per damunt del llinar del creixement autosostingut; ha continuat augmentant la seva població, si bé d'una manera moderada, fins i tot en els anys de més postració econòmica. Però el futur de la ciutat hauria de ser d'un eixamplament industrial de la seva base industrial i un reforçament del seu paper de centre terciari, el segon de tot l'àmbit regional si es té en compte la globalitat de l'oferta.

a) La ciutat necessita un eixamplament de la base industrial.

Balaguer disposa d'un factor fonamental per atreure nova indústria: sòl industrial urbanitzat. Malgrat estar allunyada de l'eix de desenvolupament que constitueix la N-II, la ciutat gaudeix d'unes bones comunicacions, la qual cosa augmenta encara més els seus atractius. Disposa també d'uns excedents de mà d'obra importants. En els propers anys, la ciutat hauria de donar un pas definitiu en la consolidació d'una base industrial sòlida i diversificada.

b) La ciutat necessita un substrat de petita indústria sorgida de la iniciativa local.

Tant l'experiència del passat com el present més immediat fan pensar, que la indústria del futur pot arribar més a partir d'iniciatives forànies que locals. Però seria bo per l'economia local un substrat de petites i mitjanes indústries sorgides d'iniciatives locals que contraresten el pes enorme que poden tenir un nombre reduït de grans empreses multinacionals.

c) La ciutat ha de tenir un paper més destacat en l'economia agroindustrial de la regió.

Un repte important de Balaguer és una presència més activa en l'economia agroindustrial que caracteritza tot l'àmbit regional. La majoria d'experiències de transformació industrial de la producció agrària no han reeixit, amb la qual cosa Balaguer ha quedat molt per enrera dels centres motors de l'agroindústria lleidatana.

d) La ciutat ha de diversificar la seva oferta terciària i millorar les seves estructures regionals.

L'anàlisi de l'oferta comercial posava de manifest el lleuger desavantatge de la ciutat respecte de centres comercials veïns i competidors, amb una pèrdua progressiva i sensible de quota de mercat. La degradació urbanística del centre comercial ha contribuït també a la situació actual. La ciutat ha de ser capaç de recuperar tot el seu atractiu comercial i terciari.

e) La ciutat ha de reforçar el seu pes com a centre administratiu i prestador de serveis públics d'ordre molt divers.

També és important el seu reforçament com a centre administratiu. La ciutat de Balaguer ha de ser un centre important de prestació de serveis a tota la comarca. Sector terciari privat i serveis públics han de contribuir de manera conjunta al reforçament de la seva capitalitat comarcal.

4. UN ESCENARI ECONÒMIC SATISFACTORI PEL FUTUR

L'escenari econòmic desitjable pot resumir-se en algunes qüestions fonamentals:

El sector agrari ha de continuar tenint un pes decisiu en l'economia comarcal. En certa manera, la Noguera ha de continuar sent una comarca agrària, però amb una agricultura i ramaderia adaptades a les exigències de competitivitat del Mercat Únic Europeu, i plenament inserida a l'economia agroindustrial.

Una àmplia zona de nous regadius, amb conreus adaptats a les exigències del mercat, tècniques de reg adequades a un bé: l'aigua, que cada cop serà més escàs, i unes estructures agràries que conservin l'actual petita-mitjana pagesia.

Una diversificació productiva al medi rural, perquè el sector agrari no garantirà l'estabilitat de la població. Res no podrà evitar que cada cop sobrin més pagesos. L'alternativa estarà en l'agricultura a temps parcial i l'aparició de noves activitats productives.

L'àrea més deprimida del secà ha de centrar aquesta diversificació en la consolidació del turisme rural, que actualment ja comença a ser important i que encara ho pot ser més en el futur. La civilització urbana i industrial valora cada cop més el retorn al medi natural; el món rural s'ha d'adaptar a la demanda d'espais de lleure dels habitants de les ciutats.

Un desenvolupament industrial important que senti les bases d'una industrialització sòlida i duradora. La indústria és necessària a la ciutat de Balaguer i als dos nuclis urbans de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts, però també a la resta de la comarca: els pobles més grans i més integrats a la xarxa general de comunicacions han de participar també del procés d'industrialització. Tota la regió de Lleida apareix, cada cop més, com una gran àrea de desenvolupament, i la comarca ha de participar activament d'aquesta tendència.

Els nuclis urbans han de reforçar el seu sector terciari, adaptant les estructures comercials a les noves exigències del mercat. La ciutat de Balaguer ha de consolidar-se com a segon centre terciari de l'àmbit regional. Els dos nuclis de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts han de reforçar també la capitalitat sobre les seves respectives àrees d'influència.

5. EL PAPER DE L'ADMINISTRACIÓ COMARCAL EN EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC DE LA NOGUERA

El Consell Comarcal ha de tenir una participació activa, dins del marc limitat de les seves possibilitats, en la millora de la situació socio-econòmica de la comarca. A grans trets, les línies d'actuació de l'administració comarcal en matèria de foment econòmic poden anar en les següents direccions:

a) El Consell Comarcal ha de reunir la màxima informació possible sobre la situació de l'economia comarcal i de cadascun dels seus sectors, així com de les seves expectatives de futur. La Base de Dades Comarcal ha de recollir tota aquesta informació i l'ha de posar a la disposició del conjunt de la comarca.

b) El Consell Comarcal ha d'elaborar estudis adreçats a definir el model econòmic futur de la comarca; L'Escenari Noguera 2000 pot ser aquest marc de referència a llarg termini. El Consell Comarcal pot contrastar l'evolució real de l'economia amb el model econòmic proposat, avisant sobre les desviacions excessives i intentant encarrilar la marxa de l'economia comarcal.

c) El Consell Comarcal ha d'institucionalitzar les relacions amb els organismes i entitats de caire econòmic de la comarca, establint un marc de col·laboració i d'intercanvi d'informació.

d) El Consell Comarcal ha d'impulsar la construcció de les infraestructures que poden

millorar d'una manera directa l'economia comarcal: en el sector agrari, les noves infraestructures de reg; en el sector industrial, les noves dotacions de sòl industrial urbanitzat; en el sector turístic, les infraestructures d'accés, etc.

e) El Consell Comarcal ha d'impulsar la construcció de les infraestructures generals que poden millorar la capacitat d'atracció de la comarca, com les infraestructures viàries, energètiques, de comunicacions etc.

f) El Consell Comarcal pot tenir un paper important en la divulgació dels productes de la comarca, especialment els provinents del sector agrari, establint línies d'actuació adreçades a donar a conèixer les produccions més carismàtiques de la comarca. En la mateixa direcció, el Consell Comarcal pot contribuir d'una manera activa a l'especialització de la comarca en produccions de qualitat, afavorint les denominacions d'origen d'abast comunitari.

g) El Consell Comarcal ha de contribuir a la consolidació d'una economia agroindustrial de la comarca. En aquesta direcció pot ser important el seu recolzament a l'associacionisme agrari dedicat a la comercialització i a la transformació industrial de les produccions agràries de la comarca. Però el recolzament s'ha d'estendre també a les empreses privades del sector agroindustrial.

h) El Consell Comarcal ha de contribuir a la millora de les condicions de vida en el medi rural. En aquest terreny les possibilitats d'actuació poden ser molt importants, millorant els accessos, les dotacions en infraestructures i en equipaments col·lectius, etc. En bona mesura, el manteniment de les explotacions agràries en el medi rural més aïllat dependrà d'aquesta millora generalitzada de les seves condicions de vida.

i) En el terreny industrial, el Consell Comarcal ha d'impulsar bàsicament les petites i mitjanes iniciatives locals, adreçades a aconseguir un teixit industrial que no sigui excessivament dependent de grans empreses multinacionals, tot i que també s'ha de valorar la gran importància que aquestes tenen i poden tenir en el procés d'industrialització de la comarca.

j) El Consell Comarcal ha d'establir canals d'informació que contribueixin a la renovació del comerç i a la millora general de les estructures comercials, bàsicament als principals nuclis urbans de la comarca.

k) El Consell Comarcal ha de participar activament en la consolidació del turisme rural a tota la zona septentrional de la comarca amb unes aptituds turístiques més importants; en aquest camp el Consell Comarcal pot tenir un protagonisme important: de divulgació dels atractius de la comarca, de potenciació de l'acolliment turístic rural, d'impuls a la construcció de noves infraestructures d'accés o de nous equipaments col·lectius que augmentin la capacitat d'atracció dels nuclis comarcals, etc. La promoció turística s'ha d'estendre també a la resta de la comarca, especialment difonent els atractius dels principals nuclis urbans.

L'ESCENARI DE LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS GENERALS

**Les dotacions de la comarca en infraestructures
han de tenir un doble objectiu:
atreure activitats econòmiques i millorar la qualitat de vida.**

Cada cop més, les dotacions en infraestructures es configuren com un important factor d'atracció d'activitats econòmiques. La Noguera té, en aquest camp, un repte molt seriós, perquè les dotacions actuals són clarament millorables. Serà convenient fer un repàs de quines són les principals mancances de la comarca en matèria d'infraestructures, especialment d'aquelles que podrien jugar un paper important en el desenvolupament i redreçament econòmic de la comarca.

Però les dotacions en infraestructures són també necessàries per millorar la qualitat de vida dels habitants de la comarca, els quals no han de sentir greuges comparatius respecte de les altres àrees del país.

1. LES INFRASTRUCTURES DE TRANSPORT

En aquest ampli apartat caldrà tractar bàsicament tres qüestions: el disseny de la xarxa viària futura, el reordenament del transport públic de la comarca, i el futur de la línia ferroviària.

1.1. LA INFRASTRUCTURA VIÀRIA

La xarxa viària té una importància cabdal tant per al desenvolupament econòmic de la comarca, donat que constitueix un dels principals factors d'atracció d'activitats, com per a la millora de la qualitat de vida dels habitants de la comarca, augmentant la seva accessibilitat. Tot això fa que la comarca hagi de posar una especial atenció en la reivindicació, perquè no té competències en aquesta matèria de la xarxa viària que es consideri necessària per a cobrir aquest doble objectiu de desenvolupament econòmic i de millora de les condicions de vida.

1.1.1 LA XARXA VIÀRIA QUE LA COMARCA NECESSITA

El Pla de Carreteres de Catalunya establia una triple xarxa viària: la bàsica, la comarcal i la local, però solament definia explícitament les vies que constituïen la xarxa bàsica, tant l'actual com la proposada pel futur. La determinació de les vies de les xarxes comarcal i local queda en mans del Plans Zonals de Carreteres que han de redactar, conjuntament, la Direcció General de Carreteres i la Diputació.

La xarxa bàsica proposada pel Pla de Carreteres era, a la Noguera, clarament insuficient, perquè no incloïa vies que, funcionalment, haurien de formar-ne part, com la LV-3025, carretera de la Diputació que comunica Balaguer amb Agramunt i que continua cap a Cervera i la N-II, o la L-313, entre Ponts i Cervera, un dels possibles itineraris en els desplaçaments des de l'àrea metropolitana de Barcelona a Andorra, o la L-512, que continua sent una ruta important de penetració en el Pallars.

L'anàlisi de la xarxa viària comarcal desenvolupat en els capítols informatius ha permès

establir les vies comarcals que haurien de constituir la xarxa bàsica, la comarcal i la local. Tot i que aquesta classificació no és, evidentment, la vigent, si que hauria de ser la que la comarca reivindicqués davant dels organismes amb competències en matèria viària.

En el quadre següent, poden veure's les vies de comunicacions de la comarca que es proposa incloure a cadascuna de les tres xarxes funcionals. La xarxa bàsica proposada inclou vies existents amb titularitat de la Generalitat i de la Diputació, així com una nova via contemplada al Pla de Carreteres, l'Eix Occidental de Catalunya. La xarxa comarcal inclou vies existents amb titularitat de la Generalitat i de la Diputació, així com dues noves carreteres proposades: una de Mollerussa a Vallfogona de Balaguer passant pel Poal, i l'altra de Mollerussa a Algerri passant per Bellví, Térmens, Menàrguens i Albesa. La xarxa de caràcter local inclou dues petites vies amb titularitat de la generalitat, un nombre considerable de vies de la Diputació de Lleida, i una gran quantitat de camins de titularitat municipal. S'han considerat a part algunes vies de caràcter turístic destinades a potenciar les aptituds de la part septentrional de la comarca.

	Generalitat	Diputació	Municipis
Xarxa bàsica proposada: reg asfàltic secció mínima 7/9 nova	C-1313 C-148 C-1412 C-240 (L-302) L-512 L-313 Eix Occidental	LV-3025	
Xarxa comarcal proposada: reg asfàltic secció mínima 6/8	L-904	LP-3322 LV-9224	Mollerussa-Vallfogona B. Mollerussa-Albesa-Algerri Vilanova Meià-Ctra. Doll
Xarxa local proposada: tractament superficial secció mínima 5/6	L-903 L-910	Resta xarxa Diputació	Resta xarxa municipal
Vies turístiques: tractament superficial secció mínima 5/6	L-913	LP-9132	Vilanova Meià-Carretera Doll Àger-Montsec-S. Esteve de la Sarga Alòs Balaguer-Ctra. Doll

Les xifres del quadre següent donen una visió sintètica de l'estat de les vies de comunicacions de la comarca atenent a la titularitat: Generalitat, Diputació, municipal, comarcal i local. Mentre que la xarxa bàsica és, fonamentalment, bona, perquè ha estat objecte d'inversions importants aquests darrers anys, tant la xarxa comarcal com la local arrosseguen greus deficiències, la solució de les quals s'ha de convertir en una reivindicació constant per part de la comarca.

Titularitat	Xarxa Generalitat		Xarxa Diputació		Xarxa Municipis		Xarxa Total	
	Km	%	Km	%	Km	%	Km	%
Xarxa bàsica bo regular/dolent	197,1 13,6	93,6 6,4	20,3 -	100,- 0,-	- -	- -	217,4 13,6	94,1 5,9
Xarxa comarcal bo regular/dolent	- 55,4	- 100,-	- 38,1	- 100,-	- -	- -	- 93,5	- 100,-
Xarxa local bo (AA o TS) TS regular/dolent sense asfaltar	- 4,8 0	- 100,- 0,-	8,0 63,8 29,6	7,9 62,9 29,2	11,7 55,3 432,0	2,3 11,1 86,6	19,7 123,9 461,6	3,3 20,5 76,2
Xarxa total bo regular/dolent	197,1 73,8	72,8 27,2	28,3 131,5	17,7 82,3	11,7 487,3	2,3 97,7	237,1 692,6	25,5 74,5

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Direcció General de Carreteres, l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments de la Diputació i treball de camp.

L'adscripció de les vies comarcals a les diferents xarxes funcionals, juntament amb la definició de les característiques tècniques mínimes de què haurien de gaudir les vies de cada xarxa, permeten obtenir fàcilment la relació d'actuacions que serien necessàries per tal d'aconseguir una xarxa viària satisfactòria.

1.1.1.1. LES ACTUACIONS NECESSÀRIES A LA XARXA BÀSICA

Les actuacions encaminades a completar la xarxa bàsica passen pel condicionament d'algunes carreteres existents, per la construcció de noves variants en carreteres existents, i per la construcció d'una nova carretera, l'Eix Occidental de Catalunya. Els condicionaments necessaris són els següents:

- L'arranjament de la C-147 als Terradets suposarà completar la carretera del Doll i facilitar l'accés al Pallars.

- L'arranjament de la C-340 entre Agramunt i Artesa de Segre suposarà completar l'eix de penetració Tarragona-muntanya contemplat al Pla de Carreteres.

Entre les noves variants necessàries s'ha d'esmentar sobretot la de la C-148 a Balaguer.

La construcció de la nova variant de la C-148 a Balaguer donarà un bon impuls al desenvolupament urbà de la ciutat

La variant de Balaguer ha de ser una de les actuacions que la comarca ha de reclamar amb més urgència. Aquesta variant és important de cara a consolidar la C-148 com un itinerari habitual en els desplaçaments des de l'àrea barcelonina a l'Alta Ribagorça i la Val d'Aran, però també és important pel propi creixement urbà d'una ciutat que té depositades moltes esperances en la construcció d'aquesta via.

Segons les previsions tèdriques del Pla de Carreteres totes les vies de la xarxa bàsica hau-

rien de construir variants de cara a evitar els nuclis urbans, això a la comarca suposaria, com a mínim, variants a la C-1313 a Artesa de Segre i Ponts. Tanmateix, aquestes variants no son gens aconsellables en el moment actual, quan la carretera suposa un element important en la vida econòmica dels dos nuclis urbans.

La construcció de l'Eix Occidental en el tram Castelló de Farfanya a Pont de Montanyana suposaria una reducció substancial del temps d'accés a l'Alta Ribagorça i la Val d'Aran i contribuiria a trencar l'isolament actual de la Noguera Alta

- Construcció de l'Eix Occidental de Catalunya en els trams Castelló de Farfanya-Agulló i Agulló-Pont de Montanyana amb un traçat respectuós amb l'espai natural del Congost de Montrebei.

Malgrat que l'aprovació del Pla de Carreteres semblava deixar sentenciat el traçat de l'Eix Transversal de Catalunya, cada cop s'aixequen més veus que dubten que l'itinerari previst pugui contribuir realment al reequilibri territorial de Catalunya

El Pla de Carreteres de Catalunya, aprovat l'any 1985, es definia per l'itinerari Girona-Cervera, enllaçant en aquesta darrera ciutat amb la N-II. Aquesta és una via molt important de cara a connectar un seguit de nuclis urbans importants i mal comunicats actualment, com Girona, Vic, Manresa, Calaf i Cervera. Fins i tot pot ser considerada com una corona que envolti l'àrea més densificada de Catalunya, al menys en el tram Girona-Vic- Manresa, que podria continuar fins a Igualada, afavorint el desenvolupament d'aquesta gran àrea que ja té unes enormes potencialitats. Però l'itinerari adoptat pel Pla de Carreteres difícilment compleix la funció que tradicionalment s'ha atribuït a l'Eix Transversal: una via de desenvolupament de bona part de la Catalunya interior; una via destinada al reequilibri territorial de Catalunya, amb totes les previsions que es vulguin fer sobre la capacitat que les obres d'infraestructura per elles mateixes, si no van acompanyades d'altres mesures complementàries, puguin realment propiciar un desenvolupament econòmic important.

La comarca s'ha de sumar a les veus que reclamen la revisió del traçat previst actualment per a l'Eix Transversal. Una bona oportunitat de fer aquesta reivindicació serà, sense dubte, davant del proper Pla Territorial de Catalunya, una figura de planejament d'ordre superior al Pla de Carreteres i que podria, en definitiva, imposar un nou traçat de l'Eix Transversal. La comarca ha de reivindicar uns dels primers itineraris proposats, que passava per Agramunt i Balaguer.

La conversió de la N-II en autovia accentuarà la seva capacitat per atreure activitats econòmiques, i això anirà en detriment de les comarques amb més dificultat d'accés a aquesta via :

La comarca necessita uns eixos viaris que garanteixin la perfecta integració a la xarxa viària general del país.

Tot i que la xarxa bàsica de la comarca és, amb les excepcions mencionades, bastant satisfactòria, la comparació amb la xarxa viària de les comarques veïnes posa de manifest la situació desavantajosa de la Noguera. És ben sabut que la N-II ha anat convertint-se progressivament en un veritable Eix de Desenvolupament, concentrant una gran part de la població i de les activitats econòmiques de tot l'espai regional. En el futur encara es potenciarà més aquest eix, una de les alternatives més sòlides de cara a propiciar la descentralització de les àrees més densificades de Catalunya. La conversió de la N-II en autovia suposarà una accentuació gran de les potencialitats, ja importants actualment, d'aquesta via.

El perill que corre la Noguera és que la N-II atregui moltes activitats econòmiques i margini les comarques que no són travessades per aquesta via. Malgrat aquesta possible conseqüència negativa, el fet cert és que l'autovia també afavorirà la Noguera, en la mesura que atansarà la comarca a les àrees amb més vitalitat econòmica del país. La reivindicació de la comarca ha de ser la d'uns bons eixos de comunicació amb la N-II, per tal de poder participar dels efectes multiplicadors d'aquesta via. Si la intensitat de trànsit que justifica la doble via són els 10000 vehicles per dia, cal remarcar que el tram Balaguer-Lleida de la C-1313 s'atansa cada cop més a aquesta xifra, de manera que en un futur proper s'haurà de reclamar també una autovia en aquest tram.

1.1.1.2. ACTUACIONS NECESSÀRIES A LA XARXA COMARCAL

Es consideren integrants de la xarxa comarcal les vies que connecten nuclis urbans de la comarca o de comarques veïnes, o bé àrees extenses de la Noguera amb els principals nuclis urbans de la comarca, i que no havien estat incloses a la xarxa bàsica. Totes les vies que es consideren integrants d'aquesta xarxa són clarament deficientes i necessitades d'importants condicionaments, o no estan ni tan sols construïdes.

Les vies comarcals necessitades de condicionaments importants són les següents:

- la L-904 assegura la connexió de la Noguera alta amb la capital comarcal; al marge de la hipotètica construcció de l'Eix occidental, aquesta carretera s'ha de condicionar per tal de millorar l'accessibilitat de la Noguera alta. És important també el condicionament del tram que connecta Àger amb la carretera del Doll.

- la LP-3322 assegura la connexió entre les ciutats de Balaguer i Mollerussa. Aquesta via de la Diputació, amb una intensitat de trànsit important i creixent, necessita un arranament important que l'assimili a les característiques tècniques mínimes de les vies comarcals.

- la LV-9224 connecta les ciutats de Balaguer i Lleida pel marge dret del riu Segre, constituint un itinerari alternatiu a la C-1313; una funció, no menys important, és la connexió amb Balaguer d'una bona part dels pobles de la Noguera baixa. Aquesta via de la Diputació necessita també un arranament important que assegurï les característiques tècniques pròpies de les vies d'ordre comarcal.

Les vies comarcals de nova construcció són les següents:

- convertir la xarxa de camins i carreteres veïnals que enllacen Algerri - Albesa - Menàrguens - Tèrmens - Bellvis - Mollerussa en una via de caràcter comarcal, amb les característiques tècniques mínimes definides per a aquesta xarxa. Aquesta via hauria de perllongar-se a través de

la Portella, Alguaire i Almacelles fins a la N-240.

- convertir la xarxa de camins que enllacen Vallfogona de Balaguer-Els Arcs-El Poal-Mollerussa en una via de caràcter comarcal, amb les característiques tècniques mínimes definides per a aquesta xarxa.

1.1.1.3. VIES DE CARÀCTER TURÍSTIC DESTINADES A TRENAR L'ISOLAMENT DE LA PART SEPTENTRIONAL DE LA COMARCA.

Algunes de les actuacions proposades anteriorment suposaran, en cas de dur-se a terme, una millora substancial de les comunicacions de la Noguera alta: l'Eix Occidental, l'arranjament de la L-904, etc. Una altra part de la comarca que té també aptituds turístiques i pateix igualment problemes de comunicacions és la part oriental del Montsec, sotmesa a una regressió demogràfica i econòmica molt intensa. L'obertura d'algunes vies de caràcter turístic suposaria un trencament important de l'aïllament actual. Les vies turístiques proposades al Montsec oriental són les següents:

- convertir l'itinerari de carreteres veïnals i camins que connecten Vilanova de Meià amb la carretera del Doll en una via de caràcter turístic. Aquesta via ha de servir per potenciar les aptituds turístiques de la zona de muntanya del Montsec, constituent, juntament amb la L-904, un itinerari per tot el vessant sud de la serra. Les seves característiques tècniques mínimes podrien ser les pròpies de la xarxa local.

- arranjament de la L-913 i de la LP-9132. Aquesta via suposa una millor connexió entre els dos vessants del Montsec i ha de servir per potenciar les aptituds turístiques de la zona. Les seves característiques tècniques mínimes podrien ser les pròpies de la xarxa local.

1.1.1.4. ACTUACIONS NECESSÀRIES A LA XARXA LOCAL: EL PROBLEMA DELS ACCESSOS ALS NUCLIS DE POBLACIÓ.

Un dels reptes més importants que té plantejats actualment la Noguera és trencar l'aïllament d'una bona part dels seus petits nuclis rurals, especialment a la part septentrional de la Noguera. La gran majoria d'aquestes vies són de titularitat municipal i moltes estan en condicions deficientes, agreujant les difícils condicions de vida del medi rural més isolat. Tota la xarxa local necessita obres de condicionament generalitzades, però són els accessos als nuclis de població, entesos com les vies de connexió dels nuclis amb la resta de la xarxa viària, els que necessiten unes actuacions més prioritàries. En el quadre següent poden veure's tots els nuclis de població amb accessos sense asfaltar, i per tant, amb els dèficits més urgents.

Quadre 2: Relació d'accessos als nuclis de població mitjançant vies de la xarxa local

Diputació asfaltada	Diputació sense asfaltar	Municipal asfaltada	Municipal sense asfaltar
Anyà Seró Tudela de Segre Santa Linya Vilanova Sal S. Llorenç de M. L'Ametlla de M. Foradada Oliola Gerb Penelles La Ràpita Vallfogona de B. S. M. de Meià	Collfred Vilves Rubió de Dalt	Agulló La Règola Alòs de Balaguer Baldomar Colldelrat Vernet Tartareu El Pedrís Bellmunt d'Urgell Torre de Fluvià L'Alzina Guardiola Vilalta Vilanova Aguda Boada Gàrzola Lluçars Tòrrec	Corçà Fontdepou Masos de Millà Vilamajor La Figuera La Clua Comiols Folquer Montmagastre S. Marc de Batlliu La Vall d'Ariet Vall-Ilebrerola La Vedrenya Bellfort El Palau de Rialb Pallerols Polig El Puig de Rialb S. Cristòfol D. S. Martí de Rialb La Torra de Rialb Vilaplana Vilamajor d'Àger Figuerola de Meià Fontllonga La Maçana Marcovau Montsonís Rubió del Mig Rubió de Baix Claret Coscó El Gos Plandogau Alberola Almassor Bellestar Castell del Remei Els Falcons Torreneral La Força Torreblanca El Tossal Miralpeix Ribelles Argentera

1.1.2. LA COMARCA I LA DISTRIBUCIÓ FUTURA DE LES COMPETÈNCIES EN MATERIA VIÀRIA.

Actualment el conjunt de les vies de comunicacions comarcals es reparteixen entre tres administracions: la Generalitat, la Diputació de Lleida i els municipis; ja que no hi ha cap carretera d'ordre nacional, el MOPU no té competències a la comarca. La previsible desaparició de la xarxa viària de la Diputació de Lleida, que aplega actualment una varietat gran de vies, les quals poden repartir-se funcionalment entre la xarxa bàsica, la comarcal i la local, permet plantejar les possibles competències futures de la comarca en matèria viària. Des de la comarca s'ha de reivindicar que totes les vies que funcionalment pertanyen a la xarxa bàsica i a la comarcal quedin sota la competència de la Generalitat, mentre que les vies de caràcter local, podrien constituir la futura xarxa viària de competència comarcal, sempre i quan es donés, lògicament, el corresponent transvassament de mitjans tècnics i econòmics.

Les vies de la Diputació que poden considerar-se funcionalment com a integrants de la xarxa local són les següents: LV-9311, LV-5122, LV-9227, LV-9047, LV-3027, LV-5121, LV-9138, LV-9046, LV-9048, LV-3331, LV-9225, LV-3141, LV-3024, LV-3028, LV-9137, LV-9049, LV-9042, LV-9043, LV-3021, LV-9045, LV-3141, LV-9131. Aquesta xarxa suposa un total de 101,4 Km de carreteres, un 29,2% de les quals estan sense asfaltar.

Totes les vies de titularitat municipal pertanyen funcionalment a la xarxa local. Entre elles són especialment importants les vies que faciliten els accessos a la majoria de nuclis rurals de la comarca. La xarxa de vies d'accés municipals s'estén per un total de 148,1 Km, un 73,4% dels quals estan sense asfaltar.

Titularitat	Funció accés		Funció connexió		Total	
		%		%		
tractament super. (Km)	39,3	26,6	27,7	7,9	67,0	13,4
sense asfaltar (Km)	108,8	73,4	323,2	92,1	432,0	86,6
total (Km)	148,1	100,-	350,9	100,-	499,0	100,-

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments de la Diputació i treball de camp.

1.1.3. LA XARXA VIÀRIA I LA BASE DE DADES COMARCAL

Actualment, la informació sobre l'estat i les característiques de la xarxa viària comarcal es troba repartida entre la Direcció General de Carreteres i la Diputació de Lleida. L'Enquesta sobre Infraestructures i Equipaments municipals proporciona la informació més exhaustiva disponible sobre la xarxa viària local de titularitat municipal.

La comarca constitueix l'àmbit territorial idoni per a mantenir una informació actualitzada sobre la seva xarxa viària, especialment la de titularitat municipal. La base de dades comarcal ha de garantir l'actualització d'aquesta xarxa viària de titularitat municipal. La informació generada per la comarca ha de consistir en:

UN CÀTALEG DE VIES MUNICIPALS. La comarca ha de mantenir actualitzat el catàleg de vies municipals.

UN CÀTALEG DE VIES D'ACCÉS ALS NUCLIS DE POBLACIÓ. La comarca ha de

mantenir actualitzat el catàleg de les vies d'accés als diferents nuclis de població.

Al mateix temps l'administració comarcal ha de tenir una base cartogràfica a escala 1:50.000 d'aquesta xarxa viària de titularitat municipal.

1.2. EL TRANSPORT PÚBLIC

En el marc del transport públic s'haurà de parlar de les deficiències existents en la pròpia xarxa i dels camins empresos per tal de solucionar-les, així com de les necessitats de la comarca en matèria d'infraestructura de suport.

La comarca ha de plantejar-se d'una manera global les necessitats no satisfetes en matèria de transport públic de viatgers, propiciant la coordinació i l'entesa amb els diferents agents econòmics implicats.

L'anàlisi del transport públic de la comarca posava de manifest els importants dèficits existents, tant pel tancament recent d'algunes línies, com la de Balaguer-Alfarràs, com per la baixa freqüència de viatges en algunes altres, molt menys freqüents normalment cap a la capital comarcal que cap a la ciutat de Lleida, o per la manca d'adequació d'alguns horaris, poc propicis a facilitar els desplaçaments als principals nuclis comarcals.

Tot això s'ha de solucionar en el marc d'un estudi global de les necessitats de transport públic de viatgers a la comarca, estudi realitzat ja per iniciativa de la Direcció General de Transports i de la pròpia administració comarcal. L'objectiu actual ha de ser dur a la realitat les previsions d'aquest estudi.

L'estació d'autobusos de Balaguer hauria de ser una realitat en un futur molt proper

L'Avenç del Pla d'Estacions d'Autobusos, elaborat el 1987, preveia la construcció a la ciutat de Balaguer d'una terminal lleugera. L'inici de la construcció s'ha retardat per problemes d'ubicació, amb una elecció difícil entre la ciutat vella, amb la qual cosa afavoriria el redreçament necessari de tot el centre comercial del casc antic, o la ciutat nova, sense les dificultats d'accés de l'altra possibilitat i tampoc gaire allunyada del centre comercial. Al marge de quina sigui l'elecció definitiva, la ciutat necessita urgentment aquesta terminal d'autobusos, que contribuirà al reforçament de la seva capitalitat i a una millor ordenació urbana.

La comarca ha de canalitzar les demandes municipals de marquesines

En una comarca de caràcter rural i amb unes condicions climatològiques adverses, amb

molt fred i boires a l'hivern, la instal·lació de marquesines a les parades d'autobusos es converteix en una necessitat urgent. La comarca ha de recollir i quantificar els dèficits existents en aquest tema i convertir-se en un interlocutor de la Direcció General de Transports pel que fa a les propostes a incloure en els plans anuals d'instal·lació de marquesines.

1.3. LA XARXA FERROVIÀRIA

La comarca és travessada per una única línia ferroviària, la línia Lleida-La Pobla de Segur, tram d'una inconclusa línia transpirenca. Aquesta línia corre un risc seriós de tancament des que l'any 1984 va ser inclosa en un grup de línies altament deficitàries. Això va suposar l'aixecament de l'obligació de servei públic i la progressiva desaparició de la subvenció estatal; el fet que la Generalitat i la Diputació de Lleida es fessin càrrec, a parts iguals, del dèficit de la línia, va permetre el seu manteniment. Però la línia continua estant amenaçada de tancament.

La comarca ha de pronunciar-se clarament contra aquest possible tancament per dues raons bàsiques: la primera és que el dèficit no és exclusiu d'aquesta línia sinó de la pràctica totalitat de la xarxa ferroviària; a més a més, el dèficit és, en termes absoluts, poc important. La segona raó està en la mala accessibilitat de les dues comarques per on transcorre principalment la línia: la Noguera i el Pallars Jussà; el tancament de la línia no farà sinó agreujar l'aïllament i la regressió d'aquestes comarques.

La comarca ha de buscar l'acció reivindicadora conjunta amb les altres comarques afectades, bàsicament el Pallars Jussà

El fet que el Pla Comarcal del Pallars Jussà es pronuncies clarament pel manteniment de la línia és un fet positiu, perquè permet la unió de diverses forces en la reivindicació del manteniment de la línia. Des d'aquesta perspectiva seria poc aconsellable que la Noguera es manifestés pel manteniment del tram Balaguer-Lleida, el més utilitzat, i pel tancament de la resta de la línia, i això per dues raons: una és que la Noguera alta seria també una de les àrees afectades pel tancament parcial; l'altra, que la Noguera s'ha de solidaritzar amb el Pallars Jussà en el manteniment futur de tota la línia.

La comarca ha de participar activament en els estudis i propostes de revitalització de la línia accentuant el seu caràcter turístic

La possibilitat de donar a la línia un cert caràcter turístic s'ha assajat aquests darrers temps. És una possibilitat amb bastants incògnites però que té també algunes potencialitats clares: la principal un paisatge feréstec i desconegut per a la majoria dels habitants de Catalunya; la línia podria integrar-se en l'ampli ventall d'esports d'aventura que s'han desenvolupat aquests darrers anys tant al Pallars com a la Noguera alta. La comarca ha de col·laborar activament en la recerca de fórmules imaginatives que permetin no solament el manteniment de la línia sinó també la seva revitalització.

1.4 UNA BREU REFERÈNCIA A LES INFRASTRUCTURES AERONÀUTIQUES

Les dificultats d'accés a les zones de muntanya fan aconsellable l'existència de mitjans de transport ràpids en situacions d'emergència. En el cas de la vall d'Àger a les dificultats d'accés cal afegir-hi la perillositat dels esports que s'hi practiquen. Tot això justifica l'existència d'una helisuperfície permanent a la vall d'Àger.

Amb la construcció de dos helisuperfícies permanents a Balaguer i Ponts podria completar-se una xarxa comarcal que estaria al servei de Protecció Civil.

2. LES INFRASTRUCTURES ENERGÈTIQUES

La comarca té un pes significatiu en la producció hidroelèctrica catalana, amb, aproximadament, un 14% del total de la potència instal·lada. La producció es reparteix entre les centrals més grans de Canelles, a la Noguera Ribagorçana, i de Camarasa, a la Noguera Pallaresa, i les petites de Sant Llorens de Montgai, de Balaguer, de Tèrmens, i de Ponts, totes elles al Segre.

2.1. LES EXPECTATIVES DE NOUS APROFITAMENTS HIDROELÈCTRICS

Els corrents fluvials de la comarca poden tenir nous aprofitaments energètics.

La presa de Rialb pot reforçar el paper de la Noguera com a comarca productora d'energia hidroelèctrica

El projecte més important de nous aprofitaments energètics és la construcció d'una central hidroelèctrica a la presa de Rialb. La central projectada tindrà una potència instal·lada de 55 Mw, amb una producció anual de 201 Gwh.

Previsiblement aquesta nova infraestructura energètica tindrà poca incidència en el desenvolupament econòmic de la comarca, com tampoc la van tenir, algunes dècades enrere, les altres centrals construïdes.

Les possibilitats dels petits aprofitaments hidroelèctrics

Els avenços tecnològics fan de nou rendibles les petites centrals hidroelèctriques. Les directrius per als petits aprofitaments hidroelèctrics van en una triple direcció: l'automatització de les centrals existents, per tal de fer-les rendibles, la reobertura de centrals tancades, i la construcció de noves centrals. El manteniment de la petita central de Ponts podria ser un exemple aplicable a algunes petites centrals tancades de la comarca. En el capítol dels petits aprofitaments hidroelèctrics cal esmentar l'estudi d'identificació i avaluació de petites centrals hidroelèctriques. Aquest estudi mencionava tres possibles aprofitaments.

Les energies alternatives

Les energies alternatives ocupen i ocuparan una posició marginal en el conjunt de la producció energètica del país, però presenten unes expectatives cada cop més interessants, sobretot en el medi rural amb problemes de subministrament d'energia elèctrica a partir de la xarxa general. Tant en el camp de l'energia eòlica, amb algunes experiències pioneres en Parcs Eòlics en altres indrets de Catalunya; com en el de l'energia solar, que té bones perspectives a la comarca donat l'elevat nivell d'insolació; com en el de l'aprofitament de la biomassa, és possible engegar iniciatives interessants.

2.2. EL SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC: LES DEFICIÈNCIES DE LA ELECTRIFICACIÓ RURAL

El subministrament d'energia elèctrica no arriba encara a la totalitat de la població de la comarca. Alguns nuclis petits i algunes masies disseminades no disposen encara d'aquest servei tan elemental. Els nuclis i disseminats sense subministrament d'energia elèctrica a partir de la xarxa general són els Masos de Millà, al municipi d'Àger; Clua, a Artesa de Segre; el Puig, S. Cristòfol de la Donzell i S. Martí, a la Baronia de Rialb; i Boada a Vilanova de Meià. Els disseminats que estan parcialment electrificats són Pallerols, la Torre i Bellfort, a la Baronia de Rialb.

La comarca havia quedat fins ara fora dels Plans d'Electrificació Rural duts a terme per la Diputació Provincial, els quals solament s'aplicaven a les zones declarades d'Acció Especial. La constitució de la Zona d'Ordenació d'Explotacions del secà de la Noguera podria ser una bona ocasió per a arranjament aquestes deficiències tan elementals.

Les possibilitats dels aprofitaments de l'energia solar a les àrees més inaccessibles de la comarca.

Els elevats costos de portada de l'energia elèctrica a les masies més incomunicades de la comarca, pot fer interessant la instal·lació d'energies alternatives: captadors fotovoltaics, generadors eòlics, etc. Aquests últims anys s'han fet experiències interessants en algunes comarques de muntanya, experiències que molt possiblement podrien traslladar-se a la Noguera.

3. LES INFRASTRUCTURES HIDRÀULIQUES

3.1 LA REGULACIÓ DELS CORRENTS FLUVIALS DE LA COMARCA

Els corrents fluvials de la comarca presenten una gran varietat de graus de regulació: a la Noguera Ribagorçana és del 90,7% i a la Noguera Pallaresa del 48,7%, mentre que a l'Alt Segre és solament del 29,5%, percentatge que encara es fa més petit, fins al 10,7%, al Baix Segre.

El Segre és un riu amb un grau excessivament baix de regulació. Això afecta tant al risc d'avingudes com a la necessitat del millor aprofitament possible d'un bé escàs com l'aigua.

3.2 LES INFRASTRUCTURES DE REG EXISTENTS

Les actuals infraestructures de reg de la comarca poden agrupar-se en tres grups: a) les sèquies de l'esquerra de la Noguera Ribagorçana. b) les sèquies del marge dret del Segre. c) el reg del canal d'Urgell.

L'actual infraestructura de reg planteja dos possibilitats d'actuació: una, en el terreny de l'eixamplament de l'àrea regada, bàsicament els marges no aprofitats del canal d'Urgell; l'altra, en el terreny del millor aprofitament de l'aigua amb el revestiment i encanonament de les infraestructures actuals.

3.3. LES NOVES INFRASTRUCTURES DE REG

Les noves infraestructures de reg són les iniciatives més importants que poden engegar-se de cara al redreçament econòmic del secà de la comarca.

a) El canal Algerri-Balaguer.

Aquesta obra permetrà regar 8000 Ha dels termes municipals d'Ivars de Noguera, Algerri, Castelló de Farfanya, Torrelameu, Menàrguens i Balaguer.

b) El canal Segarra-Garrigues.

Aquest segon gran projecte pot beneficiar unes 10000 Ha repartides pels termes municipals d'Artesa de Segre, Vilanova de l'Aguda, Foradada, Preixens, Camarasa, Cubells, la Sentiu de Sió i Montgai.

3.4. LA CONTAMINACIÓ DELS CORRENTS FLUVIALS DE LA COMARCA I LES NECESSITATS D'INFRASTRUCTURA DE SANEJAMENT

El Pla de sanejament de Catalunya feia l'any 1981 un inventari exhaustiu del nivell de contaminació dels corrents fluvials del país. Malgrat els anys passats i l'agreujament de la situació, ja que han augmentat els abocaments però no la depuració, serà interessant recordar les dades del Pla i els objectius que es plantejava.

Segons el Pla de Sanejament els cursos fluvials de la comarca afectats per problemes importants de contaminació són el Segre, el Sió, l'Ondara i el Corb.

a) El riu Segre.

El Pla de sanejament no considerava contaminat el riu Segre, aigües amunt de Balaguer, però el gran abocament de purins ha contaminat també el tram Ponts-Balaguer, amb una incidència molt gran sobre el seu potencial piscícola. El Pla considerava el tram Balaguer-Lleida de nivell 2, potable amb tractaments convencionals, i es proposava rebaixar-lo al nivell 1, el de l'aigua apta per a tots els usos.

b) El Sió.

El Sió fa de desguàs de tots els pobles de la Ribera. Aigües avall d'Agramunt la seva contaminació es important, del nivell 4; el pla es proposava passar-lo al nivell 3, amb aigua apta per a reg i potable mitjançant tractaments especials.

c) L'Ondara.

El curs final de l'Ondara es desdibuixa enmig de la xarxa de desguassos de la plana urgellenca. Segons el Pla de sanejament el seu nivell de contaminació era de 3, almenys en el tram que transcorre per la comarca, i es proposava passar-lo al nivell 2.

La conveniència d'una informació precisa sobre la xarxa de desguassos de la comarca

És important tenir un coneixement precís de la xarxa de desguassos de la comarca, sobretot a la plana urgellenca, amb una complexa xarxa de sèquies i desguassos que tornen a aprofitar-se per a reg. El Sió, el Segre I-1 i el Corb són alguns dels principals desguassos de la comarca. La identificació dels principals desguassos és important de cara a una estratègia de depuració basada en grans col·lectors.

Les diferents alternatives al problema de la contaminació

El problema de depuració de la comarca pot abordar-se des de tres possibles línies d'actuació.

a) La construcció de grans col·lectors emissaris a les zones amb problemes de contaminació més greus. Tots aquests col·lectors haurien de disposar, lògicament, de depuradores abans del seu abocament al riu. Els grans col·lectors que proposava un estudi dels serveis tècnics de la Diputació eren el del Sió, i el que, sortint de ramals diferents des de Tàrraga i Bellpuig, abocaria al Segre abans de Tèrmens. Aquesta alternativa té unes despeses molt elevades en la inversió inicial però uns costos d'exploració petits, perquè el nombre de depuradores seria molt baix.

b) Una variant d'aquesta iniciativa, però molt menys costosa, seria precisar quins cursos d'aigua fan la funció de desguassos, establint una normativa molt restrictiva sobre la seva utilització. Aquests cursos d'aigua farien la funció de col·lectors sense necessitat de construir cap nova infraestructura. Abans de l'abocament dels desguassos s'hauria d'instal·lar, lògicament, les depuradores.

c) Una alternativa més senzilla i factible passa per la instal·lació de depuradores als diferents nuclis urbans, començant pels més grans i els que tenen els problemes de contaminació més greus.

Les previsions del pla zonal i les necessitats de la comarca en infraestructura de depuració

Malgrat els objectius del Pla de Sanejament i el cobrament, amb més o menys dificultats, de tarifes i canons de sanejament, les realitzacions han estat, almenys fins ara, nul·les. El Pla Zonal de Planejament de la Zona 12 preveu la instal·lació d'un col·lector i una depuradora a Balaguer. Malgrat estar programada per als anys 1987-88, encara no s'ha iniciat la seva construcció.

4. LES INFRASTRUCTURES DE COMUNICACIONS

Entre les infraestructures i serveis de comunicacions presents a la comarca s'haurà de parlar

del telèfon rural i de la xarxa de reemissors de TV.

El problema del servei telefònic al medi rural més aïllat

El dèficit del servei telefònic en el medi rural més aïllat presenta dos vessants: l'absència de servei en alguns nuclis molt petits i la manca de servei privat en nuclis que disposen solament de telèfon públic i en els quals l'aplicació de tarifes d'extraradi fa pràcticament impossible la instal·lació de telèfons privats.

Els nuclis de població de la comarca que solament tenen telèfon públic (o telèfon privat amb tarifa d'extraradi) són S. Josep de Fontdepou, Millà, Fontdepou i Corçà, al terme municipal d'Ager; Anya, el Pont d'Alentorn, Collfred, Colldelrat i Vilves, a Artesa de Segre; Vilanova de la Sal, al de les Avellanes; Polig, a la Baronia de Rialb; Vilamajor d'Agramunt, a Cabanabona; la Baronia de S. Oïme, Fontllonga i l'Ametlla de Montsec, a Camarasa; la Torre de Fluvià, a Cubells, el Gos, a Oliola; la Força, a Ponts; Guardiola i Ribelles, a Vilanova de l'Aguda; Tòrrec i lluçars, a Vilanova de Meià. La immensa majoria d'aquests pobles demanen la implantació de telèfons privats amb unes tarifes similars a les que gaudeixen els habitants de la ciutat, i més tenint en compte que la manca de telèfon agreuja encara més l'aïllament d'aquests indrets.

Alguns nuclis de població minúsculs dels termes d'Artesa de Segre, la Baronia de Rialb, Vilanova de Meià, Oliola i Foradada, no disposen ni tan sols de telèfon públic.

La instal·lació de xarxes de radiotelèfon en la població disseminada més aïllada

En algunes comarques de muntanya ha reeixit la creació d'una xarxa de radiotelèfons que comunica les masies més aïllades sense servei telefònic amb una estació centralitzada a la capital comarcal. Aquesta iniciativa s'hauria d'estendre també a les àrees de la comarca amb població més disseminada i aïllada.

La xarxa de reemissors de TV

La xarxa de reemissors de TV3 i de TVE abasta la pràctica totalitat de la comarca, tot i que hi ha un nombre considerable de nuclis que declaraven a la consulta municipal que la recepció era dolenta. Es manifesta també un interès general a eixamplar la zona de cobertura del canal 33, així com de les cadenes privades.

5. EL SERVEI DE PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS

Balaguer és l'únic nucli de població amb Parc Principal de Bombers, amb unes instal·lacions inaugurades l'any 1984. Actualment disposa de 17 bombers fixes i 14 de voluntaris. Les

dotacions en mitjans inclouen una Bomba Rural Pesada (BRP), una Bomba Urbana Pesada (BUP), una Bomba Cisterna Pesada (BCP), un Transport Mixt Lleuger (TML), una Unitat Lleugera de Comandament (UL1) i una Autoescala.

Artesa de Segre i Ponts disposen de Parcs Locals amb bombers voluntaris. El Parc d'Artesa aplega 24 bombers voluntaris, amb uns mitjans constituïts per 2 cotxes-bomba. La seva àrea d'acció és la rodalia d'Artesa de Segre, incloent-hi Cubells. Ponts té 19 bombers voluntaris amb dos cotxes-bomba.

El Parc Principal de Balaguer abasta tota l'àrea comarcal. Les dotacions actuals de la comarca semblen satisfactòries. Les rodalies de Ponts i Artesa de Segre han constituït sengles Agrupacions de Defensa Forestal per tal de prevenir el risc d'incendis forestals. Solament la Noguera alta apareix una mica desproveïda en matèria de prevenció i extinció d'incendis. La constitució d'una Agrupació de Defensa Forestal de la Noguera alta i la creació d'un Parc Local a Ager són iniciatives que ajudarien a completar l'escenari futur en matèria de prevenció d'incendis.

L'ESCENARI FUTUR DEL MEDI AMBIENT A LA COMARCA

La protecció del medi ambient s'ha de convertir en un dels objectius fonamentals de l'administració comarcal. La llei d'organització comarcal atribueix a la comarca competències pròpies amb matèria medioambiental; malauradament, aquestes competències encara no s'han concretat en cap desplegament legislatiu posterior. Tot i amb això, la comarca ha d'actuar d'una manera decidida i imaginativa en la protecció del medi ambient del seu àmbit territorial. Les iniciatives comarcals en la defensa del medi ambient han d'anar en diverses direccions:

- a) La política d'espais naturals protegits i la seva incidència a la comarca.
- b) La política forestal i la lluita contra l'erosió del sòl.
- c) El risc d'incendis forestals i la política de prevenció existent actualment.
- d) La protecció de la fauna comarcal
- e) La protecció dels espais naturals afectats per activitats extractives.
- f) L'impacte ambiental de les infraestructures i la política d'avaluació i correcció dels impactes negatius.
- g) La contaminació atmosfèrica provocada per les emissions de les indústries de la comarca.
- h) La contaminació dels cursos fluvials de la comarca. Aquest tema s'ha inclòs dins les infraestructures hidràuliques com un subapartat destinat al sanejament. El risc d'avingudes s'ha tractat també dins del capítol d'infraestructures hidràuliques.

1. ELS ESPAIS NATURALS QUE NECESSITEN PROTECCIONS ESPECIALS

El Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) definia sis espais a la comarca de la Noguera:

- a) la serra del Montsec
- b) l'aiguabarreig Noguera Pallaresa - Segre
- c) la serra de Bellmunt
- d) la serra Llarga
- e) els coladors de Boldú
- f) l'aiguabarreig Noguera Ribagorçana - Segre

Les regulacions específiques proposades pel PEIN

El PEIN proposa un conjunt de mesures als espais naturals definits a la comarca. Caldrà distingir entre les regulacions específiques i els espais amb algun tipus de protecció especial.

Les regulacions específiques proposades són les següents:

1) Espais amb espècies de flora especialment protegides:

Serra del Montsec

2) Espais amb espècies de fauna especialment protegides:

Serra del Montsec: Protecció de la fauna: refugi de pesca, zona de truites: els torrents de l'extrem occidental del Montsec de Rúbies. (Ordre de 3 de març de 1987).

Serra del Montsec: Reserva natural de fauna salvatge: tot l'embassament de Cellers
Aiguabarreig Noguera Pallaresa - Segre: reserva natural de fauna salvatge tot el nivell d'aigües comprès entre el partidori de Balaguer i la cua de l'embassament.

Serra de Bellmunt: reserva natural de fauna salvatge: tot l'àmbit de l'espai. Serra Llarga: reserva natural de fauna salvatge: tot l'àmbit de l'espai.

Aiguabarreig Segre - Noguera Ribagorçana: refugi natural de fauna salvatge: tot l'àmbit de l'espai.

3) Superfícies forestal d'àrea reduïda.

Serra del Montsec: inclusió dels bosquetons de tells, aurons i servers, així com de la fageda amb boix.

Aiguabarreig Noguera Pallaresa - Segre: La verneda d'Alòs de Balaguer.

Aiguabarreig Noguera Ribagorçana - Segre: La verneda de la Noguera.

4) Zones humides. Serra del Montsec: zona humida: tot l'embassament de Cellers

Aiguabarreig Noguera Pallaresa - Segre: tots els cursos d'aigua.

Aiguabarreig Noguera Ribagorçana - Segre.

El PEIN proposa la declaració de reserva natural parcial tres petites àrees comarcals: el congost de Montrebei, la pedrera de Rúbies i els Coladors de Boldú.

Les proteccions proposades pel PEIN són les següents:

1) Reserva Natural.

Serra del Montsec, (part de l'espai): Reserva Natural Parcial Noguera Ribagorçana - Montrebei, 11 Km de longitud del riu Noguera Ribagorçana des de la confluència amb el barranc de la Pardina fins el Pont de Montanyana.

Serra del Montsec: La pedrera de Rúbies, donat el seu caràcter paleontològic i científic.

Els Coladors de Boldú: reserva natural parcial de tot l'àmbit, atès el seu valor com a mostra del paisatge dels sòls salins de la Catalunya interior.

El PEIN desestima la declaració de la serra del Montsec com a Parc Natural, però deixa oberta la porta a una possible declaració futura.

Tot i que el PEIN desestima la declaració de la serra del Montsec com a Parc Natural, es contempla la possibilitat opcional d'una declaració futura. En el mateix grup, juntament amb la Serra del Montsec apareixen les Gavarres, la Serra de Montsant i els Ports de Tortosa.

La comarca ha de recolzar les propostes del PEIN

Les formulacions del PEIN, tant pel que fa als espais definits com a les actuacions propo-

sades, han de ser recolzades per l'administració comarcal, ja que suposen mesures efectives de protecció del patrimoni natural de la comarca. També, seria interessant promoure la declaració de Parc Natural la serra del Montsec, però sense condicionar de cap manera el futur econòmic de l'àrea.

El problema del Parc Natural del Montsec s'ha de resoldre amb una delimitació que no freni les expectatives de millora del nivell de vida dels habitants de la zona.

L'administració comarcal ha de tenir entre els seus objectius prioritaris la defensa del medi natural. Des d'aquesta perspectiva és interessant impulsar la declaració de Parc Natural de la Serra del Montsec. Així mateix, també ha de defensar els interessos dels habitants de la comarca. La revifalla del turisme rural i la implantació dels esports d'aventura han creat unes expectatives de desenvolupament econòmic, sobretot a la Vall d'Àger, que els habitants de la zona temen veure malmeses amb les restriccions d'usos imposats per la declaració de Parc Natural. Les posicions antagòniques entre els que es preocupen bàsicament de la defensa del medi ambient i la majoria dels habitants de la zona afectada, hauria de trobar una solució adequada amb una delimitació de Parc Natural que els habitants de la zona no consideressin lesiva per als seus interessos.

Per altra banda, la declaració de Parc Natural, a més a més de ser una mesura de protecció del medi natural, pot tenir també uns efectes positius, dels quals mai s'acostuma a parlar, en l'economia de la zona. Cal pensar que la declaració de Parc Natural farà més atractiva la serra del Montsec, i contribuirà al desenvolupament socio-econòmic d'aquesta àrea.

2. LES ÀREES D'ALT RISC D'INCENDI ESTIVAL DE LA COMARCA

Un dels principals perills que planegen sobre el medi ambient de la comarca és l'elevat risc d'incendis forestals. Els municipis de la Noguera considerats com d'alt risc d'incendi estival són els següents: Àger, Algerri, Alòs de Balaguer, Artesa de Segre, les Avellanes-Santa Linya, Balaguer, la Baronia de Rialp, Camarasa-Fontllonga, Castelló de Farfanya, Foradada, Ivars de Noguera, Òs de Balaguer, Ponts, la Sentiu de Sió, Tiurana, Vilanova de l'Aguda i Vilanova de Meià.

Les Associacions de Defensa Forestal a la Comarca

Actualment existeixen a la comarca dues Agrupacions de Defensa Forestal, la del Mig Segre, integrada pels municipis de la Baronia de Rialp, Cabanabona, Oliola, Ponts, Tiurana i Vilanova de l'Aguda, i la de Sant Mamet, constituïda pels municipis d'Alòs de Balaguer, Artesa de Segre, Foradada, Cubells i Camarasa, als quals podria adherir-se properament el de Vilanova de Meià.

La comarca ha d'impulsar la creació d'Agrupacions de Defensa Forestal a l'àrea d'elevat risc d'incendi estival que encara no la tenen constituïda.

3. LES MESURES DAVANT DELS IMPACTES NEGATIUS DE LES GRANS INFRASTRUCTURES

La comarca ha de vetllar per la correcció dels impactes negatius de les grans obres d'infraestructura que es realitzen a la comarca; arribat el cas, la comarca hauria de manifestar-se clarament contra aquelles infraestructures en les quals els impactes negatius fossin superiors als seus avantatges. Actualment hi ha diverses obres d'infraestructura amb un impacte molt important i sobre les quals l'administració comarcal hauria de tenir un posicionament.

a) L'embassament de Rialb.

Els impactes negatius de l'embassament de Rialb són enormes, perquè suposaran la pèrdua irreversible de varis nuclis de població i el desplaçament obligat dels seus habitants. Ara bé, la més gran regulació del riu, la major disponibilitat d'un bé cada cop més escàs com és l'aigua, la possibilitat de nous regs en una àmplia zona actualment de secà deprimat, fins i tot les necessitats creixents d'aigua a les àrees més urbanitzades del país, justifiquen plenament els impactes negatius de l'obra.

Malgrat que el principal impacte, el negament d'una part del territori, és clarament irreversible, s'ha de considerar també l'ampli ventall d'actuacions possibles en el terreny de la correcció d'impactes. L'embassament suposarà una desestructuració molt important del territori; la correcció d'impactes hauria d'intentar minimitzar aquesta desestructuració. Un altre tema preocupant és el nou traçat de la C-1313.

b) L'eix Occidental i el congost de Montrebei.

Aquest és un cas clar en què l'administració comarcal s'ha de pronunciar no contra el projecte d'eix viari, sinó contra el primer traçat projectat, el qual malmetia, d'una manera irreversible, el congost de Montrebei, un dels paratges naturals més atractius no solament de la comarca sinó de tot el país. Aquest paratge s'ha de mantenir en el seu estat actual. Però una vegada manifestada la posició contrària al traçat projectat, s'ha de reivindicar amb la mateixa fermesa el manteniment de l'eix occidental, malgrat que el nou traçat tingui uns costos molt superiors.

4. LA DESCONTAMINACIÓ DELS CORRENTS FLUVIALS DE LA COMARCA

Aquest tema s'ha tractat ja en parlar de les infraestructures hidràuliques i de les infraestructures municipals, però és convenient emmarcar-lo en el conjunt d'iniciatives de millora de la qualitat mèdio-ambiental que hauria d'impulsar la comarca.

5. EL TANCAMENT DELS ABOCADORS INCONTROLATS I LA CONCENTRACIÓ DE LES ESCOMBRARIES EN DOS ÚNICS ABOCADORS CONTROLATS D'ÀMBIT COMARCAL

Aquest tema s'ha tractat ja en parlar de les infraestructures municipals, però és convenient emmarcar-lo en el conjunt d'iniciatives de millora de la qualitat mèdio-ambiental que hauria d'impulsar la comarca.

6. ELS ESFORÇOS DE LA COMARCA EN LA PREVISIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS

Les dotacions comarcals en infraestructura i prevenció d'incendis han tingut un creixement important amb les noves instal·lacions del Parc Principal de Bombers de Balaguer, complementat amb els Parcs Locals d'Artesa de Segre i Ponts. Les rodalies d'Artesa de Segre i de Ponts disposen també d'Agrupacions de Defensa Forestal.

La millora de les dotacions dels darrers anys encara no cobreix satisfactoriament les necessitats de la comarca.

Tanmateix, les dotacions de la comarca s'haurien de completar amb la constitució d'una Agrupació de Defensa Forestal a l'àrea d'elevat risc d'incendis estivals de la Noguera alta i amb la creació d'un Parc Local a Àger, una reivindicació continuada per part d'aquest municipi.

LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS I EL FUNCIONAMENT DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

L'anàlisi de les infraestructures i serveis municipals s'ha centrat bàsicament en dos grans qüestions que poden tractar-se d'una manera separada:

1) L'avaluació dels dèficits existents a la comarca en matèria d'infraestructures i serveis municipals.

Aquesta avaluació requereix inicialment una bona base informativa sobre l'estat actual de les infraestructures i dels serveis als diferents municipis de la comarca. Solament a partir d'aquesta base de dades inicial es pot intentar d'una manera seriosa l'avaluació dels dèficits existents a la comarca. La base de dades ha de ser, a més a més, fàcilment actualitzable, de manera que faci possible el seguiment, tant de les millores com de les noves necessitats, de les dotacions en infraestructures i serveis als diferents municipis de la comarca.

b) Les modalitats de gestió dels diferents serveis municipals i les possibilitats d'articulació entre l'administració comarcal i municipal de cara a la prestació de serveis de titularitat municipal.

En principi, les intervencions de la comarca podrien obeir a dos tipus ben diferenciats de situacions:

1) La comarca podria intervenir subsidiàriament en els casos de municipis impossibilitats de prestar els serveis mínims. Això podria afectar bàsicament els petits municipis amb més dificultats de funcionament operatiu.

2) La comarca podria assumir la prestació d'aquells serveis municipals en què els avantatges de la utilització i gestió associats fossin realment evidents. Això voldria dir estendre el servei comarcal no solament als petits municipis amb més dificultats de funcionament sinó a la generalitat dels municipis de la comarca.

1. LES DOTACIONS I ELS DÈFICITS EN INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.

L'anàlisi dels dèficits existents en matèria d'infraestructures i serveis de titularitat municipal als diferents municipis de la comarca requereix un doble procés:

1) l'elaboració i manteniment d'una base de dades.

2) l'avaluació dels dèficits a partir de la comparació de les necessitats amb les dotacions existents.

1.1 L'ORGANITZACIÓ BÀSICA D'UNA BASE DE DADES COMARCAL SOBRE INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS

El centre neuràlgic de la Base de Dades Comarcal en matèria d'infraestructures i serveis municipals ha de ser l'Enquesta sobre Infraestructures i Equipaments Municipals elaborada fa pocs anys per la Diputació de Lleida. Aquesta és sens dubte la iniciativa més seriosa en la direcció d'avaluar les dotacions i els dèficits existents. En el futur, l'actualització i explotació d'aquesta enquesta seria interessant que es fes de manera conjunta a l'escala comarcal, tot i que la informació ha de ser útil sobretot per als mateixos municipis, els primers interessats a conèixer la seva situació real.

La comarca constitueix una escala idònia per gestionar la Base de Dades sobre Infraestructures i Serveis Municipals

La informació sobre les dotacions municipals, infraestructures i equipaments hauria de constituir un capítol molt important de la futura Base de Dades Comarcal. Una organització adequada d'aquesta informació podria ser la següent:

1) La comarca s'hauria d'encarregar de l'actualització de les dades de l'Enquesta sobre Infraestructures i Equipaments de la Diputació de Lleida, recabant informació als municipis i retornant-los posteriorment la mateixa informació sistematitzada d'acord amb el format de l'enquesta.

2) Al marge de la utilització que els diferents municipis puguin fer de les dades de l'enquesta, la comarca hauria d'explotar-la de manera global, per tal de tenir una visió de conjunt de les dotacions i dels dèficits de la comarca. Si en el futur la comarca tingués competències sobre l'assignació dels recursos del Pla d'Obres i Serveis, el coneixement de la realitat comarcal podria aconsellar les inversions adreçades a corregir les deficiències més punyents.

3) La informació de l'enquesta d'Infraestructures i Equipaments és tan exhaustiva que necessita la traducció a una versió més simplificada que, de manera sintètica, reculli els principals dèficits dels nuclis de població en matèria d'infraestructures i equipaments col·lectius. Aquesta visió sintètica la proporciona el Fitxer d'Infraestructures i Equipaments Col·lectius, amb una fitxa resum de la situació de cada nucli de població.

1.2. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS

En el capítol referent a infraestructures i serveis municipals s'ha tingut ocasió de veure de manera detallada tant les dotacions com els dèficits dels diferents nuclis de població. Serà interessant recollir com a informació més sintètica els dèficits acumulats en els diferents serveis municipals, bàsicament en els serveis mínims obligatoris.

1.2.1 L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURA I SERVEI D'ABASTAMENT D'AIGUA

S'ha fet una avaluació aproximativa dels dèficits existents a la comarca en infraestructura i servei d'abastament d'aigua per al consum domèstic. El dèficit global obtingut és de 648,75 milions de PTA., desglossades en tres grans apartats:

a) Noves captacions i abastaments; millores i ampliació de dipòsits, potabilització: 363,75 milions de PTA.

b) Millora i reparació de les xarxes de distribució: 150,45 milions de PTA.

c) Instal·lació d'infraestructura en els nuclis sense servei públic d'abastament d'aigua potable.

Tot i que hi ha un nombre important de nuclis amb deficiències notòries en les seves infraestructures d'abastament d'aigua, es considera que els dèficits més punyents són l'inexistència del servei, situació que es dona en alguns petits nuclis i disseminats de la part septentrional de la comarca, i la insuficiència de cabals, situació que en alguns casos extrems fa necessàries inversions importants en noves captacions.

Els nuclis de població de la comarca sense servei públic d'abastament d'aigua potable

Els nuclis de població que actualment no disposen de servei públic d'abastament d'aigua per al consum domèstic, i que per tant han de recórrer a solucions particulars mitjançant cisternes, pous particulars o instal·lacions precàries són els següents: Fontdepou, al municipi d'Ager; La Clua, Montmagastre, Sant Marc de Batlliu i la Vedrenya, a Artesa de Segre, Polig, el Puig, Palau, Sant Cristòfol, la Torre, Pallerols, Sant Martí, Bellfort i Vilaplana, a la Baronia de Rialb; Almassor, a Penelles; el Tossal i la Força, a Ponts; El Gos, a Oliola; Fontllonga, a Camarasa; Vilamajor d'Agramunt, a Cabanabona; Boada, a Vilanova de Meià. En alguns casos el poc pes demogràfic o la disseminació del poblament fa que la situació actual s'hagi d'acceptar com a satisfactòria, però en altres la necessitat del servei és més evident.

Les noves captacions de caràcter supramunicipal necessàries per a resoldre els problemes crònics de manca d'aigua.

a) La Vall d'Àger i la Noguera Alta.

Una bona part de la Noguera alta, bàsicament la constituïda pels municipis d'Àger i les Avellanès-Santa Linya té problemes greus de manca de cabal. Aquesta és una de les zones més regressives demogràficament i econòmica i, al mateix, temps, és la que té més aptituds per al desenvolupament del turisme rural. La manca de cabal, sobretot a l'estiu, suposa un fre important al seu redreçament econòmic. La solució podria provenir de noves captacions als importants però profunds aquífers existents, o bé, i constituiria una solució més definitiva, una nova captació i conducció des de l'embassament de Canelles.

b) La mancomunitat de municipis del Mig Segre.

L'altra àrea amb problemes greus de cabal, que obliga a servir-se de camions-cisterna, es la constituïda pels municipis de Cabanabona, Oliola i Vilanova de l'Aguda, els quals, conjuntament amb el de Ponts van constituir la mancomunitat de municipis del Mig Segre amb l'objectiu fonamental de construir una nova infraestructura d'abastament amb captació al riu Segre. Més endavant, aquesta nova instal·lació es podria abastir amb l'aigua del canal Segarra-Garrigues.

1.2.2. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURA I SERVEI DE SANEJAMENT

S'ha fet una avaluació aproximativa dels dèficits existents a la comarca en infraestructura i servei de sanejament de les aigües residuals. El dèficit global obtingut és de 856,52 milions de PTA., desglossades en tres grans apartats:

- a) Millora, renovació i ampliació de la xarxa de clavegueram: 305,12 milions de PTA.
- b) Instal·lació de la xarxa als nuclis que actualment no en tenen: 80,7 milions de PTA.
- c) Despeses en instal·lacions de depuració: 470,70 milions de PTA.

Tot i que hi ha un nombre important de nuclis amb deficiències notòries en les seves infraestructures de sanejament d'aigües residuals, es considera que els dèficits més punyents venen donats per la inexistència del servei, situació que es dona en alguns petits nuclis i disseminats de la part septentrional de la comarca.

Els nuclis de població de la comarca sense servei públic de sanejament d'aigües residuals

Hi ha un nombre considerable de petits nuclis de població sense servei públic de sanejament de les aigües residuals. Aquest és el cas de Vilamajor, Fontdepou i Corçà, al municipi, d'Àger; de Clua, a Artesa de Segre; la Serra i Pallerols, a la Baronia de Rialb; Vilamajor d'Agramunt, a Cabanabona; la Baronia de S. Oïme i Fontllonga, a Camarasa; el Gos, a Oliola; Alberola, a Os de Balaguer; el Tossal i la Força, a Ponts; Guardiola i l'Alzina, a Vilanova de l'Aguda; Boada, a Vilanova de Meià. En tots aquests casos es considera necessària la implantació de la xarxa de clavegueres públiques i de la corresponent fossa de decantació.

Un problema a resoldre: la depuració de les aigües residuals

L'administració comarcal s'ha de plantejar com un dels seus objectius més importants la millora de la qualitat del medi ambient. La llei comarcal li atribueix competències pròpies en aquesta matèria; malgrat que aquestes competències encara no han quedat explicitades en un desplegament legislatiu posterior, la comarca ha de prendre iniciatives en matèria medioambiental. Algunes d'aquestes iniciatives haurien d'anar en la direcció de la depuració de les aigües residuals i de la descontaminació dels corrents fluvials. Els municipis es preocupen gairebé exclusivament de les instal·lacions de sanejament, però encara existeix poca sensibilització en el tema de la depuració. L'escala comarcal permet fer-se una valoració molt més global d'un problema que afecta conjuntament els diferents municipis.

Les previsions del Pla de sanejament a la comarca: la depuradora de Balaguer

El Pla de sanejament de Catalunya de l'any 1981 es fixava alguns objectius a la comarca de la Noguera: passar el tram del riu Segre entre Balaguer i Lleida del nivell 2 al 1, es a dir de potable amb tractaments convencionals a tots els usos; passar el riu Sió, aigües avall d'Agramunt, i el Corb, aigües avall de Mollerussa, del nivell 4 al 3, és a dir, apta per a regadiu i aigua industrial i potable amb tractaments especials; passar el riu Ondara, aigües avall de Tàrraga, del nivell 3 al 2.

Encara més importants que aquests grans objectius inicials són les actuacions concretes previstes a la zona 12, de la qual forma part la Noguera. L'única actuació que el Pla bàsic confectionat per al període preveu a la comarca, és el nou col·lector i la depuradora de la ciutat de Balaguer. La construcció d'aquesta depuradora, prevista per als anys 1987-88, s'ha anat retardant: l'administració comarcal ha d'impulsar la realització d'aquesta obra que seria pràcticament la primera actuació important a la comarca en matèria de depuració d'aigües residuals d'origen urbà.

L'administració comarcal ha d'impulsar decididament la depuració de les aigües residuals i la descontaminació dels corrents fluvials de la Noguera

A més a més de les obres més importants previstes al Pla Bàsic de Sanejament s'ha d'implusar també la construcció de petites depuradores locals als diferents nuclis de població, especialment als que aboquen als desguassos més contaminats de tota la comarca: el sió, l'Ondarra i el Corb.

La xarxa de desguassos comarcal

El coneixement precís de la xarxa de desguassos i el seu estat de contaminació és una informació que els serveis tècnics de la comarca haurien d'intentar mantenir actualitzada. La informació hauria de recollir tant els vessaments de la població resident i estacional, així com la de les indústries i les granges.

El problema de la contaminació industrial i la de les granges

El problema de la contaminació dels corrents fluvials ve agreujat pels abocaments de les indústries, importants sobretot a la ciutat de Balaguer, i els de les granges, repartides arreu de la comarca. Dins del seu objectiu de millora medio ambiental l'administració comarcal ha d'impulsar la instal·lació de depuradores a les indústries contaminants. Encara més important pot ser la seva contribució als tractament dels purins per al seu aprofitament com adobs, intentant acabar d'aquesta manera amb la veritable plaga que s'han convertit els abocaments incontrolats.

1.2.3 L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURES D'URBANITZACIÓ

En el capítol d'infraestructures municipals s'ha donat una relació detallada de les dotacions i dèficits dels diferents nuclis de població de la comarca en matèria de pavimentació de les vies públiques i d'enllumenat públic.

El dèficit en pavimentació de les vies urbanes

Tots els nuclis de població tenen dèficits més o menys importants en matèria de pavimentació de vies urbanes. Els nuclis amb dèficit més punyent podrien ser els que tenen més d'un 50% de la xarxa viària urbana sense pavimentar, situació en què es troben bastants petits nuclis de la comarca, sobretot de les àrees septentrionals.

Segons l'avaluació aproximativa efectuada, el dèficit existent arreu de la comarca arriba als 1214,52 milions de PTA.

El dèficit en enllumenat públic

Pràcticament tots els nuclis de població tenen algun dèficit en matèria d'enllumenat públic, però les deficiències més punyents són les d'aquells que tenen més del 50% de la xarxa viària sense enllumenat públic, situació en la qual es troben un nombre significatiu de petits nuclis del Mig Segre i de la Noguera alta.

Segons l'avaluació aproximativa efectuada, el dèficit existent arreu de la comarca arriba als 160,72 milions de PTA.

1.2.4. L'AVALUACIÓ DEL DÈFICIT EXISTENT EN EL SERVEI DE RECOLLIDA I ELIMINACIÓ DELS RESIDUS SÒLIDS URBANS

Aquest servei té dos fases ben diferenciades, la recollida i la depuració, les quals poden tenir també una gestió diferenciada.

L'extensió del servei de recollida d'escombraries

Encara hi ha bastants nuclis de població sense servei públic de recollida d'escombraries; tots ells són nuclis petits en què els propis veïns s'encarreguen particularment d'aquesta tasca. Tanmateix, la tendència futura ha de ser cap a l'extensió del servei a tots els nuclis de població i això per dos raons bàsiques: 1) que els veïns puguin gaudir d'un servei públic que els municipis tenen obligació de prestar. 2) evitar la proliferació de petits abocadors incontrolats que suposen un atemptat permanent contra el medi ambient comarcal. La introducció del servei públic de recollida podrà garantir que totes les escombraries generades a la comarca fossin canalitzades cap al futurs abocadors controlats gestionats per l'administració comarcal.

Les solucions comarcals de l'abocament i l'eliminació dels residus sòlids

La comarca necessita dos grans abocadors controlats, un per a l'àrea de Balaguer i l'altre per a l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts. La construcció d'aquests dos abocadors s'ha de convertir en un objectiu fonamental de l'administració comarcal i s'ha d'emmarcar dins de l'objectiu més general de preservar i millorar la qualitat medioambiental de la comarca.

1.2.5. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN ELS ACCESSOS ALS NUCLIS DE POBLACIÓ.

El condicionament dels accessos als nuclis de població és un dels serveis mínims municipals amb uns dèficits més acusats. Això és conseqüència que una bona part d'aquests accessos són camins de titularitat municipal que són impossibles de condicionar amb els actuals recursos

pressupostaris dels municipis. En parlar de la infraestructura viària s'ha mencionat ja la necessitat de definir la xarxa local, a la qual quedarien inclosos una gran part dels accessos als nuclis de població, la qual, hauria de passar, juntament amb la corresponent dotació pressupostària, a la titularitat comarcal. La gestió comarcal d'aquesta xarxa local hauria de garantir en un futur proper la millora generalitzada de tots els accessos als nuclis de població.

La informació sobre la xarxa de camins de titularitat municipal

Tots els camins de titularitat municipal que fan alguna de les següents funcions: accés a la xarxa viària general, connexió entre nuclis de població, o accés a indrets especials del municipi s'haurien d'incloure dins de la xarxa viària local a gestionar per l'administració comarcal. Per tal de fer prevaler aquesta voluntat, la comarca ha de tenir un coneixement acurat de tota la xarxa de camins municipals existents. Aquesta és una informació que s'ha d'incloure a la Base de Dades Comarcal i també a la futura cartografia comarcal.

La xarxa de camins rurals

Un altre grup de camins, normalment també de titularitat municipal, són els que comuniquen els nuclis urbans amb els camps de conreu i s'estenen per tot el terme municipal. Aquesta xarxa de camins rurals pot continuar, com ara, sota la titularitat municipal, però la gestió associada del seu manteniment podria crear les economies d'escala necessàries per dotar-se dels mitjans adequats. La comarca hauria d'impulsar aquesta utilització conjunta dels mitjans i personal destinats a l'arranjament dels camins rurals.

1.2.6. LA QUALITAT DE VIDA EN EL MEDI RURAL I LA MILLORA DE LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS

El repàs dels dèficits existents en infraestructures i serveis municipals permet fer algunes constatacions:

- a) Cal remarcar en primer lloc que des de l'arribada dels ajuntaments democràtics s'ha produït una millora generalitzada de les infraestructures municipals. Molts pobles han canviat completament la imatge respecte d'uns anys enrera.
- b) Malgrat aquests avenços evidents continuen existint dèficits notoris que s'haurien de arranjar en un futur proper.
- c) La mínima qualitat de vida a què han d'aspirar els habitants del país, requereix unes infraestructures i serveis municipals completament satisfactoris.
- d) Es constata que són els pobles més petits els que tenen els dèficits més acusats. Alguns d'aquests pobles manquen dels serveis més elementals. L'administració comarcal hauria de posar un èmfasi especial en aquests petits nuclis més abandonats.

2. L'ARTICULACIÓ ENTRE L'ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL I LA COMARCAL.

L'anàlisi del funcionament de l'administració municipal i les respostes recaptades a les dos consultes municipals donen el marc de referència en el qual s'haurien de moure, almenys en un futur proper, les relacions entre la comarca i el seus municipis.

A) La voluntat municipal de mantenir la seva sobirania.

Els municipis manifesten explícitament la voluntat de mantenir la sobirania política i l'autonomia de gestió de la major part dels serveis municipals.

B) Des dels petits municipis es relativitza molt la seva ineficiència.

La percepció de la manca d'operativitat dels petits municipis depèn molt del punt de vista. Des d'una òptica centralitzada s'insisteix molt en la ineficiència dels petits municipis; aquesta opinió es recolza ben segur en dades objectives, però des de la òptica dels petits municipis el panorama és molt diferent; els petits municipis es dolen, sobretot, de la manca de recursos econòmics, qüestió en què realment no es diferencien gaire dels grans, però no estan molt poc interessats en perdre part de la seva sobirania en nom d'una pretesa millora de l'eficiència administrativa.

C) Bastants pobles aspiren a una certa autonomia sense qüestionar l'actual mapa municipal.

L'arrelament de l'actual mapa municipal és bastant gran, fins i tot en els casos dels municipis que van tenir agregacions o fusions en els anys seixanta. Hi ha consciència de pertinença a un determinat municipi, encara que aquest estigui compost per un nombre important de nuclis de població, però també hi ha una consciència clara de pertinença al nucli de població, al poble. Una bona part dels pobles integrats en municipi amb pluralitat d'entitats de població veurien bé la seva qualificació com a entitats municipals descentralitzades: sense alterar els actuals termes municipals, els pobles podrien accedir a la gestió dels serveis més elementals. Ben cert que la majoria de pobles no s'han manifestat explícitament en aquesta direcció en les consultes municipals ni han promogut iniciatives adreçades a la constitució de noves entitats municipals descentralitzades, però la majoria veurien bé aquesta alternativa, sobretot els que encara tenen un potencial demogràfic relativament important i els que poques dècades enrere encara constituïen municipis independents. La creació de noves entitats de població pot semblar una mida centrífuga i agreujadora, en definitiva, de la ineficiència crònica dels petits municipis, esmicolats ara entitats descentralitzades encara més petites. Però això suposaria situar-se en una òptica de desconfiança davant de la capacitat dels pobles i dels petits municipis de resoldre els seus problemes, òptica que estaria bastant allunyada de la realitat perquè, en definitiva, els petits municipis han vingut gestionant els seus propis serveis, i si no ho han fet més bé sempre podran argumentar que ha estat per manca de recursos.

D) Hi ha un nombre reduït de serveis municipals que podrien gestionar-se a nivell supramunicipal o comarcal.

Malgrat la voluntat decidida de preservar la seva sobirania els municipis de la comarca també s'ha pronunciat per la gestió supramunicipal/comarcal d'alguns serveis específics. Des de l'òptica municipal els problemes plantejats són molt més d'inversió en infraestructures i equipaments que de gestió dels serveis. Dins dels serveis municipals podrien distingir-se tres grans tipus de problemes.

1) Els relacionats amb la inversió.

La majoria de serveis municipals requereixen grans inversions inicials en la construcció de les infraestructures: l'abastament d'aigua, el sanejament, la pavimentació, l'enllumenat, el condicionament dels accessos i dels camins rurals, la construcció d'equipaments col·lectius, com ara

els consultoris mèdics, etc. És molt més important el problema d'aconseguir recursos econòmics per tirar endavant els projectes que no la gestió posterior del servei. Aquesta gestió molt sovint es limita al manteniment i renovació de les instal·lacions, i això suposa normalment més necessitats financeres.

Els municipis podrien plantejar-se la utilització i gestió supramunicipal dels serveis si això suposés una entrada addicional de recursos.

2) Els relacionats amb la gestió.

Una bona part dels serveis municipals tenen una gestió molt senzilla i poc adequada a solucions supramunicipals. Aquest és el cas de gairebé tots els serveis en els quals la inversió en infraestructures domina sobre la gestió, del servei. Però hi ha un altre grup de serveis en què l'aspecte important és la gestió i la inversió en infraestructura immobilitzada és nul·la o molt petita. Alguns d'aquests serveis en què l'aspecte gestió és fonamental són bastant més aptes per a una utilització supramunicipal; aquest és sobretot el cas de la recollida i l'eliminació de les escombraries. Els municipis manifesten una voluntat clara de resoldre de manera supramunicipal/comarcal aquests tipus de serveis, els quals, representen una part petita del conjunt de serveis municipals.

3) Els relacionats amb l'assessorament i el funcionament intern de l'administració municipal.

En aquest terreny els municipis manifesten una voluntat molt més clara de cooperació. Totes les iniciatives adreçades a facilitar informació sobre la gran multiplicitat de línies d'ajut de les diferents administracions amb capacitat inversora, o d'assessorament en qüestions jurídiques i tècniques, o de recolzament informàtic de cara a agilitzar l'administració municipal, etc., troben una alta receptivitat entre els municipis de la comarca.

E) El paper dels municipis grans en la millora de l'eficiència de l'administració municipal.

L'articulació futura entre l'administració comarcal i municipal estarà emmarcada per les consideracions anteriors: la voluntat dels municipis de conservar la seva sobirania; la insistència en els aspectes inversors, en els que la comarca té actualment, i tot fa pensar que també en un futur més o menys proper continuarà igual, poques prerrogatives; la voluntat de gestió supramunicipal d'un nombre reduït de serveis que per la seva pròpia naturalesa afavoreixen aquest tractament supramunicipal; i la voluntat municipal de rebre assessorament i cooperació adreçades a l'agilització de la pròpia administració municipal. Aquest és el marc general de l'entesa entre comarca i municipis, però s'ha de tenir en compte també un altra perspectiva: el paper que podrien jugar els tres municipis més grans en aquest procés cap a la gestió associada de determinats serveis. La introducció del paper dels municipis grans permet plantejar un parell de qüestions:

1) La primera qüestió fa referència que la Noguera és una comarca gran i heterogènia. L'existència dins de la comarca d'àrees bastant separades i amb poques interrelacions dificulta sens dubte les possibilitats de cooperació entre la comarca i l'ampli ventall de municipis amb característiques i problemàtiques sovint bastant diferents. Possiblement seria més oportú definir unes àrees funcionals més petites i cohesionades a l'interior de les quals fos més fàcil la utilització i la gestió supramunicipal/comarcal dels pocs serveis municipals que admeten aquesta fórmula.

2) La segona qüestió fa referència que les àrees funcionals s'estructuren entorn dels tres principals nuclis urbans de la comarca. Això planteja la possibilitat d'aprofitar la més gran capacitat d'organització d'aquests municipis grans per gestionar els serveis que admeten una solució supramunicipal. Des de la perspectiva de l'administració comarcal es planteja una doble disjuntiva: 1) afavorir la gestió comarcal dels serveis. 2) afavorir la gestió mancomunada organitzada als voltants dels municipis grans. Molt possiblement les dos fórmules podrien ser bones

en funció dels diferents tipus de serveis. Per posar un exemple, l'eliminació de residus sòlids podria ser un servei de titularitat comarcal, perquè els abocadors encara s'han de construir i podrien ser utilitzats per la totalitat de la Comarca però el servei d'escorxador, en canvi, que utilitza unes instal·lacions ja existents de titularitat municipal, s'adaptaria molt millor a una utilització i gestió mancomunada dels municipis propers, sense cap necessitat de crear un servei paral·lel de gestió comarcal. Queda encara per arbitrar la fórmula exacta que permeti la utilització d'alguns serveis dels municipis grans per part de la comarca o d'un grup determinat de municipis veïns, però, en un context de dificultats econòmiques grans de les hisendes locals, seria poc aconsellable desaprofitar les potencialitats dels municipis grans de la comarca.

2.1. LES ÀREES FUNCIONALS DE LA COMARCA.

Des de la perspectiva de la col·laboració intermunicipal i de l'articulació de municipis i comarca es poden definir, com a mínim, tres possibles mapes comarcals:

- a) Una comarca estructurada en tres àrees funcionals.
- b) Una comarca estructurada en dos grans àrees.
- c) Una comarca vista com una única unitat territorial.

Una comarca estructurada en tres àrees funcionals.

La comarca està estructurada en tres àrees funcionals relativament independents: l'àrea de Balaguer, l'àrea d'Artesa de Segre i l'àrea de Ponts. Alguns dels serveis que poden tenir una gestió supramunicipal s'haurien de circumscriure a l'àmbit d'aquestes àrees funcionals, a les quals, els factors de cohesió i de proximitat, poden facilitar la gestió associada.

- l'àrea de Balaguer.

L'àrea funcional de Balaguer és la més difícil de delimitar; en principi hauria d'abastar els 20 municipis que no formen part de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts, però aquesta àrea continua sent molt gran i poc cohesionada, de manera que serà difícil atreure els municipis que estan més allunyats de la ciutat de Balaguer cap a la utilització i gestió supramunicipal d'alguns serveis municipals.

- l'àrea (o rodalia) d'Artesa de Segre.

Aquesta àrea està constituïda pels municipis d'Alòs de Balaguer, Artesa de Segre, Cubells, Foradada i Vilanova de Meià, tots ells molt polaritzats entorn de la ciutat d'Artesa de Segre. El nivell de cooperació actual entre aquests municipis és molt feble; tampoc el municipi més gran no proporciona, avui en dia, cap mena de servei als municipis més petits de l'àrea; tanmateix, és una àrea prou ben cohesionada com perquè l'administració comarcal impulsi la cooperació i la utilització i gestió comú de serveis entre els seus municipis.

- l'àrea (o rodalia) de Ponts o àrea del Mig Segre.

L'àrea funcional de Ponts està constituïda pels municipis de la Baronia de Rialb, Cabanabona, Oliola, Ponts, Tiurana i Vilanova de l'Aguda. És una àrea fortament polaritzada entorn de la ciutat de Ponts. En aquest cas existeix ja una certa tradició de col·laboració municipal, concretada en la constitució de la Mancomunitat de Municipis del Mig Segre, la qual, si bé encara no ha donat cap resultat tangible, palesa una voluntat clara d'afirmar-se com a àrea i de resoldre de manera col·lectiva alguns dels seus problemes. L'administració comarcal ha d'impulsar també les iniciatives associatives dels municipis de l'àrea.

Una comarca estructurada en dos grans àrees.

En alguns casos el potencial demogràfic de les rodalies d'Artesa de Segre i de Ponts pot ser massa petit per justificar l'existència aïllada de serveis a les dues àrees. Un bon exemple d'aquesta possibilitat és la necessitat d'un únic abocador a compartir entre les dues rodalies. En aquests casos la comarca ha d'estructurar-se únicament en dues grans àrees:

- a) l'àrea de Balaguer.
- b) l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.

La comarca considerada com una única unitat territorial.

En alguns casos no tindrà sentit duplicar o triplicar determinats serveis dotant les diferents àrees funcionals i serà més oportú centralitzar-lo en una única instal·lació comarcal, localitzada preferentment a la pròpia capital comarcal. Aquest pot ser, per exemple, el cas de bona part dels serveis adreçats a l'assessorament municipal, els quals podran atendre la totalitat dels municipis de la comarca.

La comarca ha de mantenir una postura oberta davant de les iniciatives de col·laboració intermunicipals.

Les tres possibilitats anteriors no esgoten ni molt menys les possibles fórmules de cooperació intermunicipal. L'administració comarcal ha de tenir una postura oberta i dinàmica, afavorint la gestió supramunicipal dels serveis sigui quin sigui l'àmbit territorial que els propis municipis puguin escollir. Els casos actuals de col·laboració entre municipis, sempre en qüestions molt concretes com el fet de compartir un mateix secretari, suposen petites agrupacions de municipis veïns sorgides per la proximitat i l'existència de problemes comuns.

2.2 ELS SERVEIS MUNICIPALS MÉS IDONIS PER A LA UTILITZACIÓ I GESTIÓ SUPRAMUNICIPAL.

La gestió supramunicipal/comarcal dels serveis municipals s'ha de contemplar des d'una doble perspectiva:

- a) La relació de serveis municipals que s'haurien d'utilitzar i gestionar de manera supramunicipal de la manera més immediata possible, bé perquè els serveis no estan coberts actualment, bé perquè hi ha una ineficiència molt notòria en la seva prestació, bé perquè els avantatges de la gestió associada són tan evidents que no té sentit posposar-la.
- b) La creació d'un marc adequat perquè, en un futur més o menys proper, es vagi generalitzant la utilització i gestió supramunicipal/comarcal dels serveis, bé perquè amb l'increment de la qualitat de vida apareguin nous serveis aptes per a la gestió associada, bé perquè es trobin noves fórmules de finançament i gestió que alterin la voluntat actual de retenir la major part dels serveis municipals dins del propi municipi.

2.2.1. ELS SERVEIS QUE PODRIEN UTILITZAR-SE I GESTIONAR-SE A NIVELL SUPRAMUNICIPAL D'UNA MANERA MÉS O MENYS IMMEDIATA.

L'anàlisi dels diferents serveis prestats pels municipis de la comarca, així com les respostes a les diferents consultes municipals, permeten definir el grup de serveis que, tant per les pròpies característiques com per la voluntat expressada pels municipis, podrien, a curt termini, ser utilitzats i gestionats a nivell supramunicipal/comarcal.

2.2.1.1. ELS SERVEIS MÍNIMS

- El tractament i l'eliminació dels residus sòlids urbans.

Aquest servei l'ha de posar en funcionament la pròpia administració comarcal. Actualment els municipis de la comarca resolen aquest problema d'una manera incorrecta, sobretot la capital comarcal, municipi que, com tots els que ultrapassen els 5000 habitants té com a servei obligatori el tractament dels residus. Solament amb la participació directa de la comarca s'aconseguirà tirar endavant aquest tema que entra de ple en l'objectiu de defensa medioambiental que ha d'estar entre els prioritaris de l'administració comarcal.

En una fase posterior s'hauria d'aconseguir que també el servei de recollida funcionés d'una manera supramunicipal. Això permetria estendre el servei a nuclis que ara no el tenen i afavorir-se de les economies d'escala pel fet d'atendre una població superior.

- La depuració d'aigües residuals.

La majoria de municipis han demostrat fins ara poca sensibilització en el tema de depuració de les aigües residuals. Val a dir però que a vegades ha existit aquesta sensibilització però han mancat els recursos econòmics per a tirar-ho endavant. La depuració d'aigües residuals requereix una inversió inicial molt important que queda immobilitzada als diferents nuclis de població on s'implanten les instal·lacions. El servei té unes característiques que no afavoreixen d'entrada la intervenció comarcal: en primer lloc, perquè es requereix una inversió important i la comarca no és, ara per ara, un organisme inversor; en segon lloc, perquè l'existència d'instal·lacions aïllades als diferents nuclis de població no permet les economies d'escala que poden afavorir la gestió associada del servei. Però a l'altre plat de la balança cal posar-hi una altra consideració: la enorme lentitud amb que s'està obrint pas la depuració de les aigües residuals. L'administració comarcal hauria de jugar un paper fonamental en l'extensió de la depuració a tots els municipis de la comarca en els quals hi ha problemes de contaminació d'aigües.

- Accessos als nuclis de població.

La intervenció comarcal en aquest tema està totalment condicionada a les dotacions competencials i pressupostàries a la comarca en matèria de xarxa viària local. Una cosa està clara: l'actual titularitat municipal amb petites injeccions financeres per part dels organismes inversors no és una bona fórmula, perquè els nuclis rurals de la comarca pateixen problemes greus d'accessibilitat.

- Condicionament dels camins rurals.

Tampoc és bona la fórmula actual de manteniment dels camins rurals; sembla bastant difícil que el simple transvassament del servei a la comarca, sense anar acompanyat d'unes aportacions econòmiques superiors, pugui ser suficient per millorar la situació, però podran intervenir també economies d'escala: unes dotacions ben dimensionades de mitjans i personal podrien encarregar-se de l'arranjament de tots els camins de la comarca; això no succeeix ara en la mesura que els municipis aïllats no tenen el potencial necessari per adquirir i utilitzar aquestes dotacions.

- Infraestructures supramunicipals.

Algunes infraestructures projectades abasten diversos termes municipals. Aquest és, per exemple, el cas de l'abastament d'aigua a la Noguera alta o al Mig Segre. En aquests casos la fórmula a escollir pot anar des de la constitució d'una mancomunitat de municipis fins a la intervenció de l'administració comarcal.

2.2.1.2. ALTRES SERVEIS MUNICIPALS

- Serveis socials.

En l'assistència social primària existeix ja una delegació de les competències municipals a la comarca, la qual està encarregada actualment d'aquest servei.

- Servei de protecció.

Una demanda que apareix reiteradament a les consultes municipals és la manca de capacitat coercitiva per part dels petits municipis. Això fa pensar en la conveniència d'un servei de protecció sota l'autoritat comarcal que pugui garantir aquest servei que ara troben a faltar bastants municipis.

- Recollida gossos.

Alguns municipis es lamenten de la seva impotència davant del problema de la recollida de gossos i plantegen la possibilitat que sigui l'administració comarcal l'encarregada de tirar endavant aquest servei.

- Serveis funeraris.

Tot i que aquest és un servei que ofereixen empreses particulars i que funciona per tant segons les lleis del mercat, alguns municipis petits es lamenten que el seu exigü potencial demogràfic dificulta l'establiment de convenis amb les funeràries. Aquest problema desapareixeria si els convenis es fessin a nivell supramunicipal o comarcal.

2.2.1.3. EL FUNCIONAMENT ADMINISTRATIU: LA FUNCIO PÚBLICA

En el terreny del propi funcionament de l'administració municipal és on es troba una disposició més favorable a la col.laboració entre municipis i comarca. Molts municipis estan interessats en el paper actiu de la comarca en l'assessorament i l'ajut al funcionament de l'administració municipal. La participació comarcal podria abastar els següents camps:

- Servei de secretaria i interventoria.

- Assessorament jurídic.

- Assessorament econòmic (subvencions, endeutament, ordenances)

- Informatització de padrons d'habitants, llicències fiscals, taxes, nòmnes, comptabilitat,

etc.

- Oficina tècnica de projectes.

- Oficina tècnica d'urbanisme.

2.3. EL MARC PER IMPULSAR DE CARA AL FUTUR LA UTILITZACIÓ I GESTIÓ SUPRAMUNICIPAL I COMARCAL DELS SERVEIS MUNICIPALS : EL DISSENY DEL MARC FUTUR DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL.

Partint de la base que l'administració comarcal i la municipal tenen objectius coincidents: la millora dels habitants dels seus respectius àmbits territorials, caldrà cercar unes fórmules idònies per tal que les dotacions competencials de les comarques no suposin, en cap moment, una duplictat de serveis sinó, ben al contrari, una millora de l'eficiència general de l'administració local. Això requereix per part de l'administració comarcal uns plantejaments clars sobre l'organització futura de l'administració local. Aquests plantejaments haurien d'anar en les direccions següents:

a) no replantejar l'actual mapa municipal

b) afavorir la creació d'entitats municipals descentralitzades

c) afavorir la gestió associada dels serveis municipals

d) afavorir la utilització dels serveis potencials dels municipis grans per part dels municipis petits de les seves rodalies

e) afavorir el transvassament a la comarca dels serveis que poden resultar més eficients amb una gestió global a nivell comarcal

f) la comarca ha d'intervenir subsidiàriament en els casos que els petits municipis no puguin garantir la prestació dels serveis municipals

No replantejar l'actual mapa municipal

Malgrat les seves enormes deficiències, fruit en bona part dels gairebé dos segles de vigència, sembla poc aconsellable plantejar ara una revisió profunda del mapa municipal. Una altra qüestió seria que aquesta revisió fos engegada per la pròpia Generalitat, la qual cosa, ara per ara, sembla poc viable. La consciència de pertànyer a un àmbit municipal està força arrelada i els municipis no demostren cap voluntat d'alterar la situació actual.

Un problema menor poden ser els petits canvis de delimitació que afectin solament dos municipis; alguns d'aquests canvis sí que semblen aconsellables, però això no alteraria de manera substancial el mapa municipal de la comarca.

Afavorir la creació d'entitats municipals descentralitzades

Malgrat l'acceptació dels actuals límits municipals, molts pobles veurien bé disposar d'una certa autonomia i d'una certa capacitat de gestió dels serveis més elementals. La fórmula que permetria aquesta autonomia dels pobles sense alterar els límits municipals actuals seria la creació de noves entitats municipals descentralitzades. Contra aquesta fórmula es pot argumentar que constitueix una tendència centrífuga i el que fa falta és exactament el contrari: els agrupaments per crear economies d'escala amb municipis grans. Però aquesta posició suposa un desco-neixement gran del funcionament del món rural. A la pràctica molts pobles ja resolen per si mateixos els serveis municipals més elementals; la creació de les entitats municipals descentralitzades suposaria una certa institucionalització dels pobles: això suposaria satisfer la seva

voluntat de gaudir de personalitat jurídica i de gestionar alguns serveis municipals.

Afavorir la gestió associada dels serveis municipals

Si per una banda es pot afavorir la descentralització impulsant les entitats municipals descentralitzades, per una altra s'ha de propiciar la utilització i gestió associada de tots aquells serveis que per la seva pròpia naturalesa s'adeqüin bé a les diferents fórmules associatives, des de les mancomunitats de municipis fins a la mateixa gestió comarcal. Les dos tendències no són gens contradictòries: hi ha serveis que poden resoldre's perfectament a nivell de cada poble i altres que podrien funcionar molt més bé amb una gestió global per a tota la comarca. Es tracta en certa manera d'evitar que l'arbitrarietat que hi ha a totes les delimitacions administratives prevalgui sobre l'organització funcional dels serveis.

Dins d'aquest concepte genèric de gestió associada dels serveis municipals s'ha de centrar l'atenció en dos fórmules: l'aprofitament de les potencialitats dels municipis grans, cercant modalitats de cooperació amb els municipis petits de la seva rodalia, i la gestió dels serveis municipals per la pròpia administració comarcal.

Afavorir la utilització dels serveis potencials dels municipis grans per part dels municipis petits de les seves rodalies

Això vol dir intentar consolidar les tres àrees funcionals definides anteriorment com uns àmbits territorials amb fortes interrelacions a nivell de l'administració municipal. Es tracta en definitiva de fomentar les economies d'escala: els municipis petits podrien gaudir de serveis dels que ara no disposen i els municipis grans veurien incrementada també la població usuària, la qual cosa els permetria, en definitiva, augmentar la quantitat i qualitat dels serveis municipals. Una manera d'afavorir aquesta cooperació a nivell d'àrea funcional podria ser la d'impulsar la creació de mancomunitats de municipis dins d'aquests àmbits territorials.

Afavorir el transvassament a la comarca dels serveis que poden resultar més eficients amb una gestió global a nivell comarcal

Tot i que la comarca ha d'impulsar la millora de l'administració municipal sense interferir en la seva autonomia, també ha d'impulsar de manera decidida la gestió comarcal de tots aquells serveis que d'una manera notòria han de sortir beneficiats amb el canvi. Poden existir dubtes sobre la conveniència d'assumir un servei a nivell comarcal o impulsar diverses mancomunitats de municipis, però aquest és un problema que la dinàmica de cada cas concret pot encarregar-se de solucionar. En tot cas, la comarca ha d'evitar qualsevol mena de duplicitat amb l'administració municipal, la qual és, en definitiva, la que té les competències pròpies en els serveis municipals.

La comarca ha d'intervenir subsidiàriament en els casos en què els petits municipis no puguin garantir la prestació dels serveis municipals

Aquesta és una funció que la comarca ha d'assumir plenament: la intervenció subsidiària en cas que els municipis, previsiblement els petits, no puguin garantir la prestació dels serveis municipals. Tanmateix, aquesta situació es plantejarà en molts pocs casos. Actualment, és la Diputació de Lleida la que garanteix aquests serveis mínims municipals, però la seva tasca és molt més la d'un organisme inversor que no la de gestor dels serveis mínims municipals.

EQUIPAMENTS COLLECTIUS: DIAGNOSI I PROPOSTES

I. DEFINICIÓ DE LES ÀREES FUNCIONALS I DE L'ÀMBIT D'ABAST DELS EQUIPAMENTS.

L'anàlisi detallada dels diferents equipaments col·lectius desenvolupada en els capítols anteriors ha de servir per establir una estructuració de la comarca en àrees funcionals destinades a proveir determinats serveis. Actualment la comarca està travessada per una gran quantitat de petites fronteres funcionals de tot ordre: les àrees de concentració escolar, els partits mèdics, els partits farmacèutics, els partits veterinaris, les àrees bàsiques de salut, etc., així com per uns fluxes importants entre els diferents nuclis habitats, la població es desplaça per proveir-se de serveis docents, sanitaris, esportius, culturals, assistencials, etc.

Evidentment no tindria cap sentit capgirar aquests desplaçaments, els quals tenen molt sovint un caràcter secular, però s'ha de fer un esforç en la direcció de la racionalització dels serveis i en la millora de la qualitat de vida, aspectes en què l'Administració comarcal ha de jugar un paper molt actiu. En aquesta direcció s'ha de definir d'una manera paral·lela i simultània una doble qüestió:

- a) Les àrees funcionals de la comarca.
- b) L'abast territorial adequat dels diferents equipaments.

Les àrees funcionals i l'abast territorial s'han de definir amb dos criteris bàsics: la senzillesa i la flexibilitat. La senzillesa ha de permetre fórmules operatives poc discrepant amb la realitat actual. La flexibilitat ha d'evitar la definició d'unes fronteres molt fixes entre les diferents àrees, permetent la seva adaptació als diferents tipus d'equipaments.

Una fórmula senzilla: dos tipus de serveis, els d'abast local-municipal i els d'abast comarcal.

L'abast territorial dels diferents equipaments s'ha d'adaptar, sempre que sigui possible, als marcs administratius, el municipal i el comarcal. A grans trets, alguns serveis i equipaments s'hauran de trobar al propi municipi i altres a la pròpia comarca. Aquesta fórmula senzilla s'ha de dotar de flexibilitat per tal que sigui realment operativa. La flexibilitat ha d'anar en dues direccions:

a) A la comarca hi ha bastants municipis constituïts per diversos nuclis de població. Una bona part dels equipaments més elementals, com l'escola unitària, el consultori mèdic, el casal cultural, o una petita àrea esportiva, tenen molt més sentit al nivell local del nucli de població que no al nivell del municipi. És l'actual mapa municipal el que crea aquestes situacions. Per tant, s'ha de mantenir una gran flexibilitat en el caràcter local o municipal dels serveis i equipaments d'aquest esglaó, la tendència ha de ser la de dotar tots els nuclis de població que tinguin un potencial demogràfic suficient per a justificar els diferents serveis i equipaments, solament quan aquesta solució no sigui possible pot acceptar-se la seva concentració al cap del municipi.

b) Per altra banda, la complexitat de la comarca, la més gran en extensió de tot Catalunya i amb àrees ben diferenciades, fa totalment inviable la concentració a la ciutat de Balaguer de tots

els serveis i equipaments que siguin inclosos a l'esglaó comarcal. La definició de les àrees funcionals ha de servir per descentralitzar els serveis i equipaments d'abast comarcal. En aquest terreny també ha de dominar la senzillesa i la flexibilitat. Alguns equipaments hauran de concentrar-se forçosament a la capital comarcal, com el CAP II o algunes instal·lacions esportives més especialitzades, però altres s'hauran de repartir entre les àrees funcionals definides.

Una definició flexible de les àrees funcionals.

L'anàlisi territorial dels capítols anteriors ha permès determinar clarament quins són els nuclis urbans estructuradors de l'espai comarcal; als voltants d'aquests nuclis s'hauran de definir les àrees funcionals:

- a) L'àrea de Balaguer.

Cal insistir en la qüestió de l'abast territorial dels diferents serveis i equipaments. En alguns casos, l'abast territorial dels equipaments localitzats a Balaguer ha de ser tota la comarca, com el CAP II, però, en altres casos, l'abast territorial dels serveis i equipaments inclosos a l'esglaó comarcal no s'ha d'estendre a tota la comarca sinó solament a l'anomenada àrea de Balaguer, la qual aplega tot l'espai comarcal que no pertany a les àrees d'influència d'Artesa de Segre i Ponts. L'àrea de Balaguer estarà constituïda pels següents municipis: Àger, Albesa, Algerri, les Avellanes-Santa Linya, Balaguer, Bellcaire d'Urgell, Bellmunt d'Urgell, Camarasa-Fontllonga, Castelló de Farfanya, Ivars de Noguera, Menàrguens, Montgai, Os de Balaguer, Penelles, Preixens, la Sentiu de Sió, Tèrmens, Torrelameu i Vallfogona de Balaguer. Es tracta en total de 19 municipis que l'any 1.986 aplegaven 27.633 habitants, el 77,6% de la població de la comarca. L'àrea funcional de Balaguer aplega la Noguera alta, la Noguera baixa, l'àrea regada pel canal d'Urgell i la ciutat de Balaguer.

Els criteris de racionalitat i eficiència aconsellen respectar els límits d'aquesta àrea funcional, de manera que es converteixi en una línia clara i precisa dins de la qual els seus habitants podran gaudir d'uns determinats serveis i equipaments. Tanmateix, el criteri de flexibilitat també s'haurà de tenir en compte. És fàcil detectar els problemes que pot plantejar la definició d'aquesta àrea funcional. Un d'aquests problemes involucra solament la comarca i té fàcil solució: és el que planteja el municipi de Cubells. El criteri ha de ser incloure Cubells a l'àrea d'Artesa de Segre però amb la flexibilitat suficient com perquè, en alguna situació concreta, pugui considerar-se dins de l'àrea de Balaguer. Els problemes més greus els plantegen els municipis que mantenen una dependència funcional gran respecte de centres urbans extracomarcals. Aquest problema el plantegen els municipis de Preixens, amb una tendència clara a desplaçar-se a Agramunt, i el d'Ivars de Noguera, amb una dependència clara respecte d'Alfarràs. També el municipi d'Algerri manté unes vinculacions importants amb Alfarràs, però en aquest cas el problema és molt menor. En els casos de Preixens i Ivars de Noguera s'ha de combinar la voluntat de consolidar els límits comarcals amb la flexibilitat suficient per tal de no invertir radicalment les tendències de desplaçament actuals.

- b) L'àrea d'Artesa de Segre.

L'àrea d'influència d'Artesa de Segre està constituïda per un total de 5 municipis: Alòs de Balaguer, Artesa de Segre, Cubells, Foradada i Vilanova de Meià. L'any 1.986 tenia 4.524 habitants, el 12,7 % de la població comarcal. Aquesta ha de ser també una àrea funcional que proporcioni els serveis de l'esglaó comarcal susceptibles de descentralització.

- c) L'àrea de Ponts.

La rodalia de Ponts està constituïda per 6 municipis: la Baronia de Rialb, Cabanabona, Oliola, Ponts, Tiurana i Vilanova de l'Aguda. L'any 1986 tenia 3.441 habitants, el 9,7% de la població comarcal. Aquesta ha de ser també una àrea funcional que proporcioni els serveis de l'esglaió comarcal susceptibles de descentralització.

Una proposta flexible: l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.

Les àrees d'Artesa de Segre i Ponts plantegen un problema addicional. En alguns casos estarà justificada la localització de serveis i equipaments de l'esglaió comarcal a les dues rodalies, això pot aplicar-se a les àrees bàsiques de salut, determinats nivells de l'ensenyament mitjà i professional, etc.; ara bé, en altres casos el potencial demogràfic de les dues rodalies separades no justificarà la instal·lació de serveis i equipaments que requereixin una població superior; en aquests casos serà oportú aplegar les dues rodalies en una única àrea funcional, l'àrea del Mig Segre.

Aquesta és una idea en la qual caldrà insistir: la complementarietat de les rodalies d'Artesa de Segre i Ponts. Quan la naturalesa del servei o equipament permeti la seva localització duplicada, les dues rodalies han d'anar per separat, però quan es requereixi el potencial demogràfic conjunt per justificar la implantació d'un servei, hauran d'anar aplegades. Finalment, alguns serveis comarcals més especialitats solament podran localitzar-se a la capital comarcal, i l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts haurà de desplaçar-s'hi. Però aquests serveis han de ser els mínims; l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts ha de gaudir d'una àmplia autonomia funcional.

S'ha d'acabar per tant la tendència a proveir-se de serveis públics en els centres urbans veïns, com pot ser els cas d'Agramunt, i s'ha de tendir a la complementarietat entre els dos nuclis urbans.

L'àrea funcional queda definida com l'àmbit territorial dels serveis i equipaments comarcals susceptibles de descentralització dins de la comarca. La delimitació d'aquestes àrees ha de contemplar l'estabilitat dels límits, tendint a consolidar àrees plenament acceptades per la població, amb la flexibilitat necessària per a les diferents situacions. Les àrees funcionals de la comarca poden tenir les tres fórmules contemplades al quadre següent.

Quadre 1: Una visió flexible de les àrees funcionals de la comarca.			
Fórmula 1	àrea de Balaguer	27.633 hab.	77,6
	àrea d'Artesa de Segre	4.524 hab.	12,7
	àrea de Ponts	3.441 hab.	9,7
Fórmula 2	àrea de Balaguer	27.633 hab.	77,6
	àrea d'Artesa de S. - Ponts	7.965 hab.	22,4
Fórmula 3	una única àrea comarcal	35.598 hab.	
Fórmula 4	àrees especials		
Font: Elaboració pròpia.			

Les fórmules 1 i 2 han de ser les habituals, adoptant-se l'una o l'altra en funció de si les rodalies d'Artesa de Segre i Ponts poden anar per separat o s'han d'integrar dins de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts. La fórmula 3 s'haurà d'adoptar en els serveis i equipaments que no siguin susceptibles de descentralització dins de la comarca. Finalment, la fórmula 4 és un recurs

que es pot adoptar en situacions especials, les quals seran molt poc freqüents. Aquesta fórmula es podria adoptar, per exemple, per descentralitzar alguns serveis de l'esglaió comarcal en agrupacions de municipis grans de l'àrea del Canal d'Urgell o de la Noguera baixa.

La classificació dels equipaments a l'esglaió local-municipal comarcal.

Com ja s'ha dit anteriorment, des de la perspectiva del seu abast territorial els equipaments es classificaran en dos grans grups:

a) Els d'abast local-municipal, els quals s'hauran de trobar a cada nucli de població, o com a màxim dins del terme municipal.

b) Els d'abast comarcal, els quals s'hauran de trobar dins de la comarca, bé centralitzats a la ciutat de Balaguer, bé descentralitzats a les diferents àrees funcionals definides.

La ubicació dels diferents serveis i equipaments a l'esglaió local-municipal o al comarcal és important, perquè pot clarificar d'una manera molt substancial la política futura de provisió de nous equipaments i de millora de la qualitat de vida. Una qüestió a plantejar posteriorment serà quins nuclis de població hauran de gaudir dels diferents serveis i equipaments qualificats d'abast local-municipal. Aquí hi intervindrà la grandària dels diferents nuclis de població i el seu dinamisme de cara a preocupar-se per la millora de les condicions de vida. També s'haurà de decidir amb posterioritat quina haurà de ser la distribució territorial dels serveis i equipaments inclosos a l'esglaió comarcal.

Quadre 2: La distribució dels equipaments entre l'esglaió local-municipal i l'esglaió comarcal.		
tipus d'equipament	esglaió local-municipal	esglaió comarcal
docent actual	guarderia ensenyament bàsic	ensenyament mitjà ensenyament professional ensenyament agrari ensenyament especial
docent futur	ensenyament 6-12 anys	ensenyament 6-16 anys ensenyament 6-18 anys
sanitari	consultori mèdic	CAP I (rodalia) CAP II assistència hospitalària
esportiu	camp de futbol pista polisportiva sala escolar piscines	pista d'atletisme pavelló polisportiu (rodalia) piscines cobertes
socio-cultural	biblioteca casal cultural centre juvenil	museu (rodalia) arxiu (rodalia) emissora comarcal
assistencial	llar de jubilats	centres assistència primària centres socials residències geriàtriques
Font: Elaboració pròpia.		

Aquesta relació d'equipaments classificats segons el seu abast local-municipal o comarcal ha de constituir un marc de referència per a la política de dotacions equipamentals a la comarca. Solament entès com a marc de referència flexible pot ser útil de cara a fer una assignació racional de recursos a la comarca.

2. UNA APROXIMACIÓ ALS DÈFICITS EN EQUIPAMENTS COLLECTIUS

No es pretén aquí fer una relació exhaustiva i definitiva dels dèficits en equipaments col·lectius que pateix la comarca. Aquesta és una tasca molt difícil perquè no estan prou ben definides quines són les condicions de vida que l'administració ha de garantir al conjunt de la població. La política territorial està plena d'objectius genèrics de millora de la qualitat de vida, però, en un context de recursos escassos, no és gens fàcil decidir quins equipaments col·lectius s'haurien de trobar als diferents nuclis de població.

Si a tot això s'hi afegeix que l'Administració comarcal no té competències en el terreny de la inversió en nous equipaments, és fàcil arribar a la conclusió que una determinació molt precisa dels dèficits comarcals en matèria d'equipaments col·lectius es pot convertir en una volada de coloms o en una fórmula massa rígida que dificulti les iniciatives futures.

Això no vol dir que no sigui necessari tenir una informació acurada sobre les dotacions actuals en equipaments col·lectius i les principals mancances, bé sigui per la via de les demandes a la consulta municipal, bé sigui per la via d'un càlcul aproximatiu dels dèficits més notoris.

És des d'aquesta perspectiva aproximativa i flexible que s'ha efectuat l'avaluació dels dèficits comarcals en dotacions equipamentals, distingint entre l'esglauó local-municipal i l'esglauó comarcal.

2.1. Els principals dèficits en els equipaments de l'esglauó local-municipal.

Els equipaments de tipus local-municipal són els que s'haurien de trobar al propi nucli de població, però es fa evident que no tots els nuclis poden tenir la totalitat dels serveis i equipaments inclosos dins d'aquest esglauó. Aquí pot intervenir la definició de llinars mínims de població per als diferents serveis. A partir del llinar establert tots els nuclis de població haurien de disposar del servei considerat. Aquest pot ser un bon criteri sempre i quan no es negui als nuclis de població que es troben per sota del llinar el dret a tenir també l'equipament. El diferent grau de dinamisme dels nuclis de població fa que sigui bastant habitual que pobles petits tinguin unes bones dotacions en equipaments de tot tipus: consultori mèdic, zona esportiva, casal cultural, centre juvenil, etc., i, en canvi, que altres de més grans no disposin d'uns equipaments similars.

L'avaluació dels dèficits establint llinars mínims pot ser útil sempre i quan es respecti aquesta regla: també els nuclis més petits poden disposar d'aquests equipaments, però es considera un dèficit més notori la seva absència en els nuclis de població més grans. Tampoc s'ha de prendre com una regla fixa que tots els nuclis per damunt del llinar mínim hagin de disposar de l'equipament en qüestió en un futur proper.

Cal remarcar també que l'avaluació de dèficits en equipaments de tipus local-municipal té molt més sentit fer-la a nivell de nuclis de població que no a nivell municipal, perquè la tendèn-

cia ha de ser que la provisió d'aquests tipus de serveis no obligui a desplaçaments fora del propi nucli.

L'ensenyament bàsic: la difícil reobertura de les escoles tancades.

Els equipaments docents que pertanyen clarament a l'esglauó local-municipal són la guarderia i l'ensenyament bàsic. El llinar mínim de la guarderia pot situar-se als 1000 habitants; per sota d'aquesta grandària és difícil el sorgiment d'aquest equipament que es reparteix entre la iniciativa privada i municipal. Tots els nuclis de població de la comarca per damunt del llinar mínim disposen actualment de guarderia.

A l'ensenyament bàsic la determinació dels dèficits resulta més problemàtica. Sembla molt difícil invertir la tendència cap a la concentració escolar i, en canvi, a alguns pobles els resultaria molt beneficiosa la reobertura de la seva escola tancada. Proposar un llinar mínim de 100 habitants és clarament utòpic; l'envelliment progressiu de la població fa que els pobles de 100 i pocs habitants difícilment assoleixin una població infantil que justifiqui l'escola unitària. Un llinar mínim de 150 habitants ja sembla més defensable, però tenint en compte que la tendència actual no porta precisament cap a la reobertura de les escoles.

Quadre 3: Nuclis de població amb més de 150 habitants sense escola unitària.

Alòs de Balaguer Baldomar Pradell de Sió
--

La reforma educativa no ha d'accentuar la concentració escolar

El manteniment de l'activitat normal als nuclis rurals de la comarca requereix que la reforma educativa que s'iniciarà properament no accentui la concentració escolar als principals nuclis urbans. Això vol dir que totes les escoles actuals han de continuar funcionant impartint l'ensenyament de 6 a 12 anys.

La implantació de la reforma educativa tampoc ha de ser cap impediment de cara a la reobertura de les petites escoles, tal com s'ha proposat anteriorment.

L'assistència sanitària primària als nuclis rurals: els consultoris locals.

L'equipament sanitari de caràcter local-municipal ha de ser el consultori local, concebut com un espai de consulta que atansi l'assistència primària al medi rural i que minimitzi els desplaçaments als caps de les àrees bàsiques de salut. Aquests espais de consulta no han de ser necessàriament uniformes. Als pobles grans s'ha de preveure espai per ATS, llevadora, etc. Ara bé, tots els nuclis de població amb un potencial demogràfic mínim haurien de disposar d'un espai de consulta. Sense oblidar les deficiències dels consultoris locals existents, reflectides en

bona part a les fitxes d'equipaments sanitaris, es considerarà que existeix dèficit quan manca l'espai de consulta.

Quadre 4: Nuclis de població sense consultori local classificats per intervals de grandària.		
> 200 hab.	100 - 200 hab.	
Gerb	Baldomar Vilanova de la Sal Alentorn	Tartareu Santa Linya Seró

Els equipaments esportius i la millora de la qualitat de vida

Entre les demandes més insistents encaminades a la millora de la qualitat de vida al medi rural hi ha l'ampliació de les dotacions en equipaments locals. Es comprova ràpidament que tots els pobles volen tenir les seves pròpies instal·lacions; els desplaçaments fora del nucli solament s'accepten pels equipaments de caràcter comarcal, però no pels espais esportius més corrents, com el camp de futbol, la pista poliesportiva, unes piscines, o una pista de tennis o de frontennis. Com sempre, el problema principal està a fixar el límit mínim per sobre del qual la manca d'equipament esportiu es pot considerar com un dèficit palpable.

Pel que fa a camps de futbol o pistes poliesportives el dèficit no és important, es nota l'esforç desenvolupat en aquesta direcció durant els darrers anys. S'ha de baixar per sota dels 150 habitants per trobar algun nucli de població sense unes mínimes instal·lacions de camp de futbol o pista poliesportiva. Les piscines són, en canvi, uns espais esportius menys freqüents i més sol·licitats. Al quadre següent es poden veure els nuclis de població que no disposen de piscina classificats per intervals de grandària. La gravetat del dèficit està en funció directa del nombre d'habitants. Els nuclis amb més de 1000 habitants haurien de tenir tots piscines públiques des de fa molt de temps. Als pobles situats entre 500 i 1000 habitants el dèficit és també notori i s'ha d'incloure clarament en una relació de mancances de la comarca en matèria equipamental. Als pobles entre 200 i 500 habitants la gravetat del dèficit sembla ja menor, però cal remarcar les nombroses i explícites demandes fetes per pobles d'aquesta grandària.

Quadre 5: Nuclis sense piscina classificats per intervals de grandària.		
> 1000 hab.	500 - 1000 hab.	200 - 500 hab.
Albesa Térmens	Menàrguens Algerri Torrelameu Montgai	Penelles Ivars de Noguera Gerb Preixens

Un espai esportiu de caràcter local però circumscrit als pobles més grans és la sala escolar; una petita pista poliesportiva coberta comença a ser un equipament habitual en pobles no massa grans. Entre altres coses, aquest equipament pot permetre que els nens continuïn practicant l'esport durant els mesos del dur hivern de la comarca. Per damunt dels 1000 habitants tots els pobles haurien de tenir una sala escolar coberta, però també a l'interval dels 500-1000 habitants

hi ha demandes explícites en aquesta direcció, de manera que també en aquests casos es podria comptabilitzar la seva absència com un dèficit, si bé menys greu que en els pobles més grans.

Quadre 6: Nuclis sense poliesportiu cobert classificats per intervals de població.		
> 2000 hab.	1000 - 2000 hab.	500 - 1000 hab.
Ponts	Albesa Bellcaire d'Urgell	Menàrguens Vallfogona de Balaguer Camarasa Castelló de Farfanya Algerri Torrelameu Montgai
Font:	Elaboració pròpia.	

Els equipaments socio-culturals de caràcter local-municipal: la dinamització de la vida associativa i cultural.

Unes dotacions mínimes en equipament socio-cultural són absolutament necessàries per tal de mantenir i impulsar la vida associativa i cultural al medi rural. Aquests equipaments també han de ser de caràcter local, s'han de trobar dins del propi nucli de població; els desplaçaments s'han de limitar als equipaments de caràcter comarcal. No tots els pobles haurien de tenir el mateix tipus d'instal·lacions, però s'hauria de tenir tendència que tots tinguessin un espai de reunió que permetés una mínima vida associativa.

La biblioteca és un equipament propi dels pobles més grans, però és una reivindicació de bastants de petits, entre els quals n'hi ha alguns que ja disposen d'un mínim espai de biblioteca, que funciona unes hores a la setmana, i que normalment alterna aquesta funció amb altres de tipus associatiu i cultural. Aquesta mínima expressió de biblioteca podria estendre's per molts pobles de la comarca.

Quadre 7: Els nuclis de població sense dotació de biblioteca classificats per intervals de grandària.		
500 - 1000 hab.	200 - 500 hab.	
Menàrguens Camarasa Torrelameu	La Sentiu de Sió Penelles Os de Balaguer Ivars de Noguera	Cubells Butsènit d'Urgell Preixens Vilanova de Meià
Font:	Elaboració pròpia.	

Una mínima instal·lació de casal cultural que impulsés la vida associativa i cultural hauria de ser una presència normal, fins i tot als pobles més petits. Aquest equipament hauria de ser polivalent i utilitzar-se per a funcions de tipus divers: sala de reunions, d'exposicions, centre cultural i recreatiu, petita biblioteca, etc. Al pobles petits les funcions podrien estendre's fins al consultori mèdic local.

Actualment, molts pobles de la Noguera no disposen d'un equipament assimilable al casal cultural descrit. Aquest és l'equipament que necessita un llindar de població més baix, ja que soluciona la vida associativa més elemental. Tots els pobles per damunt dels 100 habitants que no compten amb casal cultural s'han comptabilitzat com a dèficit.

Quadre 8: Els nuclis de població sense dotació de casal cultural classificats per intervals de grandària.		
500 - 1000 hab.	200 - 500 hab.	100 - 200 hab.
Castelló de Farfanya Torrelameu Montgai	Cubells Gerb Butsènit d'Urgell Bellmunt d'Urgell	Les Avellanes Tiurana La Ràpita Baldomar Vilanova de la Sal Cabanabona Alentorn Vilanova de l'Aguda Tartareu Santa Linya

Els equipaments assistencials d'abast local-comarcal.

De l'àmplia tipologia de serveis i equipaments dependents del Departament de Benestar Social el que més s'adequa a l'àmbit local és el casal d'avis o llar de jubilats. Al medi rural aquest tipus d'equipament és fàcilment substituïble pel casal cultural o, senzillament, pel cafè, però als pobles més habitats es fa necessari un tipus d'equipament ben condicionat destinat exclusivament a la gent gran. A partir dels 500 habitants tots els pobles haurien de disposar d'una llar de jubilats, de manera que s'han comptabilitzat com a dèficit tots els nuclis de població per damunt d'aquest llindar mínim que no disposen d'aquest tipus d'equipament.

Quadre 9: Els nuclis de població sense llar de jubilats classificats per intervals de grandària.		
> 2000 hab.	1000 - 2000 hab.	500 - 1000 hab.
Ponts	Albesa Belcaire d'Urgell Térmens	Menàrguens Camarasa Castelló de Farfanya Algerri Torrelameu Montgai

2.2 Els principals dèficits en els equipaments de l'esglaió comarcal.

L'Administració comarcal pot recolzar les iniciatives municipals de cara a millorar les dotacions en els equipaments col·lectius d'abast local-comarcal, fins i tot pot centralitzar la informació sobre l'inventari d'equipaments de la comarca i pronunciar-se sobre les necessitats futures, però ha de ser bàsicament l'administració municipal la que s'ha de preocupar de millorar les seves dotacions equipamentals i la seva qualitat de vida. Ara bé, en el terreny dels equipaments d'abast comarcal l'administració comarcal ha de prendre clarament la iniciativa. Bona

part dels nous equipaments es decideixen a partir de plans sectorials elaborats pels diferents Departaments de la Generalitat; l'Administració comarcal no té, ni previsiblement tindrà en un futur proper, capacitat inversora per tirar endavant directament la construcció de nous equipaments comarcals. Malgrat aquesta greu limitació, la comarca conserva un ampli marge de maniobra de cara a pressionar i exigir dotacions equipamentals que augmentin la seva qualitat de vida.

Alguns plans sectorials, com el Pla Director d'Instal·lacions i Equipaments Esportius definit per la Llei de l'Esport, preveuen la consulta a la comarca en el procés d'elaboració dels plans; però, al marge de si aquesta consulta la fixa explícitament la legislació o no, l'administració comarcal ha de tenir prou informació sobre la seva realitat actual i sobre les seves necessitats futures del seu territori com per a convertir-se en un interlocutor vàlid en tots els plans sectorials que afectin les dotacions equipamentals a la comarca.

Els equipaments docents d'abast comarcal: potenciar els nuclis urbans d'Artesa de Segre-Ponts.

Si l'ensenyament bàsic ha de quedar a l'esglaió local, l'ensenyament mitjà i professional han de ser clarament d'abast comarcal, però amb la fórmula descentralitzada que potenciï el paper d'Artesa de Segre i Ponts com a nuclis urbans amb un volum important de serveis públics. S'ha de tendir que l'àrea de Balaguer i les rodalies d'Artesa de Segre i Ponts siguin autosuficients pel que fa a l'ensenyament de tipus mitjà i professional.

Amb aquest criteri el dèficit de la comarca és bastant fàcil d'establir: la ciutat d'Artesa de Segre necessita un centre públic d'ensenyament mitjà que acabi amb la seva dependència actual respecte d'Agramunt. Per la seva banda, la vila de Ponts necessita un centre d'ensenyament professional propi, que vagi més enllà de la secció actual de l'Institut de FP d'Artesa de Segre.

Quadre 11: El dèficit comarcal en ensenyament mitjà i professional.	
Dèficit en ensenyament mitjà:	rodalida d'Artesa de Segre
Dèficit en ensenyament professional:	rodalia de Ponts

La consolidació de l'ensenyament agrari a la comarca

L'altra assignatura pendent de l'equipament docent d'abast comarcal és la introducció del segon nivell de l'ensenyament professional agrari al centre de Balaguer. Aquesta ha de ser una reivindicació clara de tota la comarca; amb una economia recolzada massivament en el sector agrari, és totalment inacceptable que no pugui cursar-se a la pròpia comarca la totalitat de l'ensenyament professional agrari.

Quadre 12: El dèficit comarcal en ensenyament agrari.	
Dèficit en ensenyament agrari:	introduir el segon nivell al centre d'ensenyament agrari de Balaguer

El nou mapa escolar en la perspectiva de la reforma educativa

L'equipament docent d'abast comarcal pot quedar substancialment alterat amb la propra reforma educativa. Des de la comarca s'ha de reivindicar una distribució descentralitzada de l'ensenyament de 12-16 anys i de 12-18 anys. Això, juntament amb el manteniment de l'ensenyament de 6-12 anys dispers per les petites escoles que funcionen actualment a la comarca, pot donar un nou mapa docent plenament satisfactori.

L'ensenyament de 12-16 ha de quedar descentralitzat en quatre àrees funcionals. Això suposa una estructuració diferent de les habituals, possibilitat que ja s'havia contemplat en parlar de la definició de les àrees funcionals. La solució proposada conserva les rodalies d'Artesa de Segre i Ponts i segrega de l'àrea de Balaguer els municipis de Tèrmens, Menàrguens, Albesa i Torrelameu, els quals constituïran una àrea funcional pròpia.

L'ensenyament de 12-18 anys ha de quedar descentralitzat en dues úniques àrees funcionals, la de Balaguer i la d'Artesa de Segre-Ponts. L'agrupació de les dues rodalies en una única àrea funcional no té altre objectiu que assolir el potencial demogràfic suficient per a justificar aquest nivell d'ensenyament. Un problema posterior serà la seva distribució dins de l'àrea funcional, però la primera qüestió, i la més important, és que l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts pugui gaudir d'aquest nivell d'ensenyament sense necessitat de desplaçar-se a la capital comarcal.

Quadre 13: Una proposta de distribució descentralitzada de l'equipament docent d'abast comarcal.			
Ensenyament 12-16 anys:	àrea de Balaguer	23.244 h.	65,3%
	àrea d'Artesa de Segre	4.524 h.	12,7%
	àrea de Ponts	3.441 h.	9,7%
	rodalia Tèrmens-Menàrguens Albesa-Torrelameu	4.389 h.	12,3%
Ensenyament 12-18 anys:	àrea de Balaguer	27.633 h.	77,6%
	àrea d'Artesa de S. - Ponts	7.965 h.	22,4%

L'equipament sanitari d'abast comarcal: la consolidació dels nuclis urbans.

Ja s'ha vist anteriorment com l'equipament sanitari de caràcter local es concretava en els consultoris mèdics locals. L'equipament sanitari d'abast comarcal està constituït bàsicament pels CAP I previstos a les diferents Àrees Bàsiques de Salut i el CAP II de la ciutat de Balaguer. Amb algunes divergències, les previsions del Departament de Sanitat i Seguretat Social s'adeqüen bastant a la definició d'àrees funcionals que s'ha seguit fins ara. Aquestes previsions passen per dividir la comarca en tres Àrees Bàsiques de Salut, les de Balaguer, Artesa de Segre i Ponts. Les divergències estan motivades per problemes de delimitació. El mapa d'Àrees Bàsiques de Salut inclou Cubells a l'àrea d'Artesa de Segre, però aquest és un problema molt menor que accepta com a vàlida qualsevol de les dues solucions: deixar-ho així o passar Cubells a l'àrea de Balaguer. El problema més greu el constitueixen els municipis adscrits a àrees bàsiques de fora de la comarca: Albesa, a la de Lleida-rural, Algerri i Ivars de Noguera, a la d'Alfarràs-Algerri, i Preixens, a la d'Agramunt. En aquests casos el criteri funcional de proximitat, que és el que ha presidit la definició de les àrees bàsiques de salut, xoca amb la conveniència de consolidar els límits comarcals com a àmbits estables de provisió de serveis.

Quadre 14: Actuacions en matèria d'assistència primària d'abast comarcal: aprovació d'àrees bàsiques

Àrea bàsica de Salut:	
Artesa de Segre:	constitució Equip Atenció Primària
Balaguer:	constitució Equip Atenció Primària

Una millora substancial i urgent de l'assistència primària d'abast comarcal: el CAP II de Balaguer.

Si l'aprovació de les àrees bàsiques de salut afecta sobretot l'organització i racionalització de l'assistència primària, la construcció del CAP II de Balaguer suposarà un augment considerable de les dotacions comarcals en assistència primària. Això fa que la construcció del CAP II es converteixi en un objectiu prioritari per a la comarca.

El projecte de sector sanitari de Balaguer englobaria les àrees bàsiques d'Artesa de Segre, Balaguer, Ponts i Alfarràs-Almenar.

Quadre 15: Actuacions en matèria d'assistència primària d'abast comarcal: construcció de CAP II.
Construcció del CAP II de Balaguer i aprovació del seu sector sanitari.

Una reivindicació irrenunciable: l'assistència hospitalària a la comarca.

Tot i que la possibilitat d'assistència hospitalària és bastant llunyana, perquè no està contemplada als plans actuals del Departament de Sanitat i Seguretat Social, no és menys cert que aquesta és una reivindicació que s'ha de continuar fent des de la comarca. Un argument que pot reforçar aquesta reivindicació és la constatació que, exceptuant Balaguer, la resta de caps de sector sanitari previstos per la planificació sanitària: Lleida, Tàrraga, Tremp i la Seu d'Urgell, tots tenen assignat algun tipus d'instal·lació hospitalària.

L'equipament esportiu d'abast comarcal: les dotacions necessàries als principals nuclis urbans.

Ja s'ha vist com una bona part dels equipaments esportius han de ser de caràcter local; aquesta és la voluntat clara manifestada a la consulta municipal; tanmateix, alguns equipaments necessiten una demanda més àmplia per justificar la seva implantació. En alguns casos la demanda ha de procedir del conjunt de la rodalia, aquest és el cas del pavelló poliesportiu; en altres casos haurà de ser la demanda de tot el conjunt comarcal; aquest serà el cas de la pista d'atletisme i de les instal·lacions de piscines cobertes. Aquests són els tres equipaments esportius que s'han inclòs a l'esglauó comarcal: el pavelló poliesportiu, descentralitzat a nivell de rodalia, i la pista d'atletisme i la piscina coberta, centralitzats a la capital comarcal.

Quadre 16: Una proposta d'equipaments esportius d'abast comarcal

Pavelló poliesportiu (rodalia)	dèficit a la rodalia de Ponts
Pista d'atletisme	dèficit a la capital comarcal
Piscina coberta	dèficit a la capital comarcal

**L'equipament socio-cultural d'abast comarcal:
les dotacions necessàries als principals nuclis urbans**

Pel que fa a l'equipament de tipus sòcio-econòmic, s'ha vist també la conveniència que les instal·lacions tinguin bàsicament un caràcter local, adaptades a la grandària dels diferents nuclis; solament en alguns equipaments molt especialitzats hi ha una voluntat clara de desplaçar-se fora del propi nucli. Les instal·lacions tipificades com d'abast comarcal han de ser mínimes, ja que el dinamisme associatiu, recreatiu i cultural acostuma a circumscriure's molt a l'àmbit local. Solament el museu i l'arxiu s'han considerat com equipament d'abast comarcal, amb la fórmula descentralitzada de dotar d'aquestes instal·lacions a la ciutat de Balaguer i els dos nuclis urbans d'Artesa de Segre-Ponts. De fet, les mancances es limiten a la vila de Ponts, la qual ha fet una demanda explícita en la direcció de disposar d'un espai per a museu i arxiu.

Quadre 17: Una proposta d'equipaments sòcio-culturals d'abast comarcal.

Museu i arxiu (rodalia)	Dèficit a la rodalia de Ponts.
-------------------------	--------------------------------

**Una eina necessària per a la cohesió comarcal:
l'emissora de radio d'abast comarcal.**

L'emissora de radio d'abast comarcal s'ha de comptabilitzar com un dels dèficits més notoris de la comarca. L'administració comarcal l'ha d'incloure entre les seves reivindicacions principals, impulsant les iniciatives dirigides a aconseguir aquest mitjà de comunicació que podria augmentar d'una manera substancial la cohesió comarcal.

**L'equipament assistencial d'abast comarcal:
les dotacions necessàries als principals nuclis urbans.**

En el terreny de l'equipament assistencial el paper de la comarca pot ser decisiu, perquè alguns serveis solament tenen sentit si van destinats a una població àmplia, superior a la dels nuclis aïllats.

**Una visió sintètica de les mancances
en equipaments col·lectius d'abast comarcal.**

La comarca pot recolzar els municipis en els temes dels equipaments de caràcter local, però ha de prendre un protagonisme clar en els equipaments d'abast comarcal, en col·laboració lògicament amb l'administració municipal de la capital de comarca i dels caps de rodalia.

Un dels objectius fonamentals de l'Administració comarcal ha de ser la superació dels dèficits detectats en equipaments d'abast comarcal. Donada la seva nul·la capacitat inversora, el paper de la comarca haurà de ser bàsicament la labor informativa i la pressió davant dels diferents departaments encarregats de la planificació sectorial dels equipaments.

Repasant els dèficits assenyalats anteriorment s'obté ràpidament els objectius prioritaris de la comarca en matèria de noves dotacions en equipaments col·lectius.

Quadre 18: Una visió resumida dels dèficits de la ciutat de Balaguer en equipaments d'abast comarcal.

Equipament docent:	ampliar l'ensenyament professional agrari al segon nivell.
Equipament sanitari:	constitució de l'Equip d'Atenció Primària de l'Àrea Bàsica de Salut
Equipament sanitari:	construcció del CAP II sector sanitari
Equipament esportiu:	construcció d'una pista d'atletisme
Equipament esportiu:	construcció d'una instal·lació piscines cobertes
Mitjans de comunicació:	emissora comarcal
Equipament assistencial:	creació d'un centre d'Assistència Primària

Quadre 19: Una visió resumida dels dèficits de l'àrea d'Artesa de Segre en equipaments d'abast comarcal.

Equipament docent:	dotació d'ensenyament mitjà
Equipament docent:	dotació d'ensenyament de 12-16 anys després de la reforma educativa
Equipament sanitari:	aprovació de l'Àrea Bàsica de Salut i constitució de l'Equip d'Atenció Primària
Equipament assistencial:	construcció d'una residència geriàtrica
Equipament assistencial:	creació d'un centre d'Assistència Primària

Quadre 20: Una visió resumida dels dèficits de l'àrea de Ponts en equipaments d'abast comarcal descentralitzats.

Equipament docent:	dotació d'ensenyament professional propi
Equipament docent:	dotació d'ensenyament de 12-16 anys després de la reforma educativa
Equipament esportiu:	construcció d'un pavelló poliesportiu
Equipament socio-cultural:	creació d'un museu i arxiu
Equipament assistencial:	construcció d'una residència geriàtrica
Equipament assistencial:	creació d'un centre d'Assistència Primària

Quadre 21: Una visió resumida dels dèficits de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts en equipaments d'abast comarcal descentralitzats a nivell d'àrea funcional.

Equipament docent: dotació d'ensenyament de 16-18 anys després de la reforma educativa.

LA INCIDÈNCIA DE LA POLÍTICA TERRITORIAL A LA COMARCA

1. LA ZONA DE MUNTANYA DEL MONTSEC

La Zona de Muntanya del Montsec incloïa, en la seva primera delimitació, els municipis d'Àger i Vilanova de Meià. Paral·lelament, successives delimitacions perimetrals crearen una àrea d'agricultura de muntanya d'acord amb la normativa de la CEE; aquesta àrea abasta els municipis d'Àger, Vilanova de Meià, les Avellanes i Sta. Linya, la Baronia de Rialb, Camarasa, Alòs de Balaguer i Tiurana. La Generalitat ha iniciat un procés encara no culminat d'adaptació dels límits de la Zona de Muntanya del Montsec als de la zona d'agricultura de muntanya de la CEE. Els anys 1989 i 1990 van sortir dos Decrets amb una relació dels nous municipis de zones de muntanya : Alòs de Balaguer, Camarasa i les Avellanes i Santa Linya s'incorporaven a la Zona de Muntanya del Montsec, mentre que la Baronia de Rialb quedava com a zona de muntanya de municipi aïllat. Queda pendent encara :

- 1) aprovar la declaració definitiva dels municipis inclosos a la relació anterior : Alòs de Balaguer, Camarasa, les Avellanes i Sta. Linya i la Baronia de Rialb.
- 2) harmonitzar els municipis de muntanya de la Generalitat amb els municipis d'agricultura de muntanya de la CEE, amb la inclusió de Tiurana a la relació de la Generalitat.
- 3) ampliar tant la zona de muntanya de la Generalitat com la zona d'agricultura de muntanya de la CEE amb la inclusió de municipis que participen de la mateixa problemàtica. Aquest hauria de ser el cas d'Os de Balaguer i de tota la part de l'actual municipi d'Artesa de Segre corresponent als antics municipis d'Anyà i Baldomar.

Paral·lelament, la Generalitat ha de començar un Programa d'Actuació de la Zona de Muntanya del Montsec. Aquest ha de donar directrius precises adreçades al redreçament socio-econòmic de tota l'àrea.

2. LA ZONA D'ORDENACIÓ D'EXPLOTACIONS DEL SECÀ DE LA NOGUERA

La Zona d'Ordenació d'Explotacions del secà de la Noguera s'estén per 20 termes municipals de la comarca. La seva incidència ha de suposar previsiblement una millora de les condicions de vida de tots els habitants de la zona afectada.

3. LA POLÍTICA REGIONAL DE LA CEE

La Noguera no ha estat inclosa a les àrees rurals desfavorides que poden gaudir dels avantatges previstos a l'objectiu 5.b dels fons estructurals de la Comunitat. En una pròxima delimitació seria interessant la seva inclusió.

4. EL PLA TERRITORIAL DE CATALUNYA I EL SEU DESPLEGAMENT POSTERIOR

El Pla Territorial de Catalunya està elaborat i pendent d'aprovació. La Comarca de la Noguera, juntament amb la resta de comarques de la regió de Lleida amb problemes i aptituds

bastant similars, hauria d'impulsar la redacció d'un Pla Territorial Parcial de tot aquest àmbit territorial, el qual suposaria la concreció a la comarca de les previsions del Pla Territorial de Catalunya.

UNA VISIÓ SINTÈTICA DE L'ESCENARI COMARCAL DESITJABLE A L'HORIZÓ DE L'ANY 2000

1. L'ESCENARI ECONÒMIC

L'EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA DESITJABLE

El manteniment de la població rural, aturant l'èxode rural persistent de les darreres dècades.

El creixement demogràfic dels nuclis de concentració de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts, centres urbans absolutament necessaris per a la cohesió i el desenvolupament de l'àrea.

El creixement demogràfic significatiu de la ciutat de Balaguer, consolidant la seva segona posició dins de la jerarquia urbana de l'àmbit regional.

ELS CINC ÀMBITS COMARCALS AMB PROBLEMÀTIQUES ESPECÍFIQUES

La comarca és massa heterogènia per a considerar-la d'una manera global. S'han de distingir cinc àmbits comarcals amb un escenari futur ben diferenciat:

- a) l'àrea d'agricultura de reg.
- b) l'àrea d'agricultura de secà.
- c) l'àrea d'agricultura de secà amb expectatives de reg.
- d) els nuclis urbans de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.
- e) la ciutat de Balaguer.

L'ÀREA D'AGRICULTURA DE REG: UNA ECONOMIA AGRÀRIA DINÀMICA QUE HA D'ACONSEGUIR UNES ESTRUCTURES MÉS COMPETITIVES I HA DE DIVERSIFICAR-SE AMB LA INTRODUCCIÓ DE NOVES ACTIVITATS ECONÒMIQUES.

Les expectatives futures d'aquesta àrea passen per afrontar diversos reptes:

- a) L'evolució futura de les produccions: el repte de la qualitat.
- b) L'augment de la productivitat: el repte de la competitivitat.
- c) L'aprofitament de l'aigua: un repte plantejat per un recurs cada cop més escàs.
- d) L'estructura agrària: una agricultura d'explotacions familiars però altament professionalitzada.
- e) La comercialització i la transformació industrial: el repte de les activitats generadores de més valor afegit.
- f) El repte de la diversificació de la base econòmica.

L'ÀREA D'AGRICULTURA DE SECÀ: LA DIVERSIFICACIÓ ECONÒMICA COM A ÚNICA ESTRATÈGIA DE REDREÇAMENT. LES POSSIBILITATS DEL TURISME RURAL.

L'única alternativa del secà de la Noguera és la diversificació de la base productiva, cercant en altres activitats, bàsicament el turisme rural, les rendes que difícilment generarà mai el sector agrari.

- a) El futur del sector agrari: el manteniment d'una agricultura subvencionada.
- b) Les actuacions possibles en el sector agrari: el camí de l'especialització i la qualitat.
- c) La consolidació d'una estructura agrària basada en l'agricultura a temps parcial.
- d) Les vies de la diversificació econòmica: la introducció d'activitats industrials i artesanals.
- e) Les vies de la diversificació econòmica la consolidació del turisme rural i de la pràctica dels esports d'aventura: un espai rural al servei, cada cop més, de les necessitats de la població urbana. Entre les iniciatives de desenvolupament del turisme rural s'ha de mencionar l'eixamplament de l'oferta d'allotjament turístic de tipus rural, com la residència-casa de pagès; el recolzament dels esports d'aventura, amb millors dotacions infraestructurals; i la promoció turística dels petits nuclis rurals millorant les seves condicions d'acolliment: equipaments esportius, etc.

L'ÀREA DEL SECÀ AMB EXPECTATIVES DE NOUS REGS

La introducció de nous regs, sobretot amb el projecte més proper del canal Algerri-Balaguer, suposarà un dels canvis més importants que pot afectar l'economia agrària de la comarca. Però cal situar el nou reg en el seu context precís, caracteritzat per l'existència de grans excedents agraris, la qual cosa obligarà a afinar en els tipus de conreus més adients, i per l'escassetat d'aigua, que haurà de traduir-se en sistemes de reg poc malversadors.

- a) L'existència d'excedents agrícoles a tot l'àmbit comunitari no ha de suposar cap fre a la construcció de noves infraestructures de reg.
- b) Tant les tècniques de reg com els conreus s'hauran d'adaptar a la nova situació comunitària.
- c) La introducció del nou reg no resoldrà tots els problemes: continuarà mancant una diversificació de la base econòmica amb introducció d'activitats no agràries.

EL DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL I TERCIARI DELS NUCLIS URBANS DE L'ÀREA D'ARTESA DE SEGRE-PONTS

Les estratègies de desenvolupament econòmic dels dos nuclis urbans de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts han de seguir punts bastant coincidents:

- a) L'eixamplament de la base industrial dels dos nuclis urbans.
- b) La ciutat d'Artesa de Segre ha de tenir un desenvolupament més important de l'economia agroindustrial.
- c) La diversificació de l'oferta terciària i la millora de les estructures comercials dels dos nuclis urbans.
- d) La vila de Ponts ha de mantenir i reforçar el seu paper de cruïlla de comunicacions.

- e) L'eixamplament dels serveis públics i dels equipaments col·lectius dels dos nuclis urbans.

EL DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL I TERCIARI DE LA CIUTAT DE BALAGUER

La ciutat de Balaguer s'ha de convertir en el veritable motor de l'economia comarcal:

- a) La ciutat necessita un eixamplament de la base industrial.
- b) La ciutat necessita un substrat de petita indústria sorgida de la iniciativa local.
- c) La ciutat ha de tenir un paper més destacat en l'economia agroindustrial de la regió.
- d) La ciutat ha de diversificar la seva oferta terciària i millorar les seves estructures regionals.
- e) La ciutat ha de reforçar el seu pes com a centre administratiu i prestador de serveis públics d'ordre molt divers.

ELS PRINCIPALS REPTES A RESOLDRE

- Un sector agrari competitiu i integrat a l'economia agroindustrial
- La construcció de les noves infraestructures de reg
- La diversificació productiva del món rural i la consolidació del turisme rural
- La consolidació d'una base industrial sòlida
- La diversificació de les activitats terciàries dels centres urbans

2. LES INFRASTRUCTURES GENERALS I SERVEIS GENERALS

LA INFRASTRUCTURA VIÀRIA

- Completar la xarxa bàsica
- Construir la variant de Balaguer
- Construir l'eix occidental
- Autovia fins a Lleida
- Completar la xarxa comarcal
- Completar la xarxa local: tots els nuclis habitats amb accés ben condicionat
- Competències comarcals en matèria viària: xarxa local

TRANSPORT PÚBLIC

- Millora de la xarxa
- Construcció de la terminal de Balaguer
- Dotació de marquesines totes les parades de la comarca

LA XARXA FERROVIÀRIA

Manteniment i renovació de la línia: ús turístic de la línia.

INFRASTRUCTURES AERONÀUTIQUES

Recuperació per a usos esportius de l'antic aeroport de Balaguer.

Construcció d'un heliport a Àger, amb possibilitats d'ampliar la xarxa amb altres a Balaguer i Ponts.

LES INFRASTRUCTURES ENERGÈTIQUES

L'increment de la potencia hidroelèctrica amb la nova central de Rialb.

L'increment de la potència hidroelèctrica amb la reobertura o la nova construcció de petites centrals hidroelèctriques.

La generalització de l'ús de les energies alternatives, aprofitament de les aptituds de la comarca per a l'energia solar, eòlica i per a la producció de bio-gas.

L'arribada del subministrament elèctric als indrets habitats més inaccessibles de tota la comarca.

LES INFRASTRUCTURES HIDRÀULIQUES

L'aprofitament de l'aigua a la infraestructura de reg actual amb el revestiment i encanament complet de les xarxes.

La introducció del reg als marges no regats encara del canal d'Urgell.

La construcció del canal Algerri-Balaguer i la posada en reg de 8000 Ha. La construcció del canal Segarra-Garrigues i la posada en reg d'unes 10000 Ha.

La construcció de la depuradora de Balaguer.

L'extensió de la depuració als diferents nuclis de població, amb l'objectiu d'acomplir les previsions del Pla de sanejament per a la zona 12.

INFRASTRUCTURES DE COMUNICACIONS

La difusió del telèfon a tot el medi rural.

La implantació d'una xarxa de radiotelèfons al disseminat més aïllat.

INFRASTRUCTURES AMBIENTALS

Millora de la xarxa de recollida de dades ambientals, relacionant-les més directament amb les necessitats de l'agricultura.

EL SERVEI DE PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS

Completar les dotacions comarcals amb la constitució de l'Agrupació de Defensa Forestal de la Noguera alta i la creació del Parc local d'Àger.

3. LA PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT

Protecció efectiva dels espais d'interès natural de la comarca.

Declaració de parc Natural la serra del Montsec, amb una delimitació que no perjudiqui els interessos econòmics de l'àrea.

Repoblació forestal de les àrees més afectades per l'erosió.

Constitució d'associacions de Defensa Forestal a tot l'àmbit comarcal amb risc d'incendis estivals.

Correcció dels impactes negatius de les grans infraestructures.

4. LES DOTACIONS EN INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS

INFRASTRUCTURES D'ABASTAMENT D'AIGUA POTABLE

Dotacions a tots els nuclis de població d'infraestructures d'abastament d'aigua satisfactòries

Instal·lació del servei públic d'abastament d'aigua potable als nuclis de població que actualment no en tenen.

Nova captació a la Noguera alta per resoldre conjuntament la manca de cabal als municipis d'Àger i les Avellanes-Sta. Linya

Nova captació al Mig Segre per resoldre conjuntament la manca de cabal dels municipis de Cabanabona, Oliola i Vilanova de l'Aguda.

INFRASTRUCTURES DE SANEJAMENT I DEPURACIÓ

Dotacions a tots els nuclis de població d'infraestructures de sanejament satisfactòries.

Instal·lació del servei públic de sanejament d'aigües residuals als nuclis de població que actualment no en tenen.

Reduir el nivell de contaminació dels corrents fluvials de la comarca d'acord amb les previsions del Pla de Sanejament.

Construcció de depuradora d'aigües residuals urbanes a Balaguer.

Construcció de depuradores d'aigües residuals urbanes a Artesa de Segre i Ponts.

Depuradores als nuclis de població que desguassen al Segre, al Sió, al Corb i l'Ondara.

Depuració dels vessaments industrials.

Aprofitament dels purins a l'agricultura acabant amb els actuals vessaments de les granges.

INFRASTRUCTURES D'URBANITZACIÓ

Dotacions a tots els nuclis de població d'infraestructures de pavimentació de les vies públiques satisfactòries.

Dotacions a tots els nuclis de població d'infraestructures d'enllumenat públic satisfactòries

SERVEI DE RECOLLIDA I ELIMINACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS

Introduir a tots els nuclis de població el servei públic de recollida d'escombraries.

Impulsar la gestió associada, a nivell supramunicipal o comarcal, del servei de recollida d'escombraries.

Construcció de l'abocador controlat de Balaguer.

Construcció de l'abocador controlat de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.

INFRASTRUCTURES D'ACCÉS ALS NUCLIS DE POBLACIÓ

Dotacions a tots els nuclis de població d'infraestructures satisfactòries d'accés als nuclis de població satisfactòries.

5. LES DOTACIONS EN EQUIPAMENTS COLLECTIUS

L'EQUIPAMENT DOCENT

Manteniment dels actuals centres d'ensenyament públics.

Reobertura de les escoles als pobles amb més de 150 habitants.

Estructurar 4 àrees amb ensenyament secundari obligatori.

Centre d'ensenyament de 16-18 anys a Balaguer.

Centre d'ensenyament de 16-18 a l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.

Ensenyament agrari de segon grau al centre de Balaguer.

Impulsar la dotació d'estudis universitaris del nivell de diplomatura a la ciutat de Balaguer.

Creació d'un organisme de coordinació i promoció de les activitats docents a nivell comarcal.

L'EQUIPAMENT SANITARI

Construcció de la xarxa de consultoris locals, com a mínim a tots els pobles amb més de 100 habitants.

Construcció dels CAP I d'Artesa de Segre i Ponts.

Construcció del CAP II de Balaguer.

Impulsar la dotació d'assistència hospitalària a la capital comarcal.

L'EQUIPAMENT ESPORTIU

Dotar amb piscina a l'aire lliure tots els pobles amb més de 500 habitants i els de menys

amb una vida esportiva dinàmica.

Dotació amb pavelló cobert tots els pobles amb més de 1000 habitants, i els de menys amb una vida esportiva dinàmica.

Dotació amb pista d'atletisme la capital comarcal.

Dotació amb piscina coberta la capital comarcal.

Creació d'un organisme de coordinació i promoció de les activitats esportives.

L'EQUIPAMENT SÒCIO-CULTURAL

Dotació amb biblioteca tots els pobles de més de 500 habitants i els de menys amb una vida cultural dinàmica

Dotació amb casal cultural tots els pobles amb més de 200 habitants i els menors amb una vida associativa i cultural dinàmica

L'EQUIPAMENT ASSISTENCIAL

Dotar amb llar de jubilats tots els municipis amb més de 500 habitants i els de menys amb una vida associativa dinàmica.

Dotacions en residències i mini-residències geriàtriques tots els nuclis amb més de 2000 habitants i tots els que, per les seves condicions climàtiques i ambientals, tenen aptituds per atreure població forània.

6. POLÍTICA TERRITORIAL I GESTIÓ DEL TERRITORI

URBANISME

Impulsar la redacció de Plans Generals d'Urbanisme als tres municipis urbans de la comarca

Impulsar la redacció del Pla Especial de Reforma Interior del Casc Antic de Balaguer

Impulsar la redacció de Normes Subsidiàries o de Delimitacions de Sòl a tots els municipis de la comarca sense planejament urbanístic.

ZONA DE MUNTANYA DEL MONTSEC

Harmonitzar i ampliar la zona de muntanya de la comarca.

Pla de la Zona de muntanya del Montsec per part de la Direcció General de Política Territorial.

ZONA D'ORDENACIÓ D'EXPLOTACIONS DEL SECÀ DE LA NOGUERA

Participació de l'administració comarcal en la redacció i seguiment dels plans de la ZOE de la Noguera.

POLÍTICA REGIONAL DE LA CEE

La inclusió de la Noguera a les àrees desfavorides de la CEE.

PLA TERRITORIAL DE CATALUNYA

Estudiar detalladament les previsions a la comarca del Pla Territorial de Catalunya i preparar, si es dóna el cas, les pertinents al·legacions comarcals
Pla Territorial Parcial de les sis comarques de la Regió de Lleida.

7. L'ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL

Respectar els termes municipals.
Promoure la constitució d'entitats municipals descentralitzades.
Promoure la constitució de mancomunitats de municipis als àmbits de les àrees funcionals definides.

8. L'ADMINISTRACIÓ COMARCAL

SERVEIS DEL CONSELL COMARCAL:

RECOLLIDA I ELIMINACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS
XARXA COMARCAL DE DEPURADORES
XARXA VIÀRIA LOCAL
XARXA DE CAMINS RURALS
ORDENACIÓ DEL TERRITORI
URBANISME
ENSENYAMENT
SANITAT
CULTURA
ESPORTS
SERVEIS SOCIALS
PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT
ASSESSORIA MUNICIPIS
SERVEIS TÈCNICS PER MUNICIPIS

DOTACIONS DEL CONSELL:

SEU DEL CONSELL

CREACIÓ D'ORGANISMES:

PATRONAT DE PROMOCIÓ I D'INICIATIVES
ORGANISME DE PROMOCIÓ TURÍSTICA
DEFENSA DEL MEDI AMBIENT
CONSELL COMARCAL D'ENSENYAMENT
CONSELL COMARCAL DE L'ESPORT
CONSELL COMARCAL DE CULTURA

BASE DE DADES:

INFORMACIÓ DEMOGRÀFICA
INFORMACIÓ ECONÒMICA
ENQUESTA D'INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS
XARXA VIÀRIA
FITXER INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS
FITXER EQUIPAMENTS COL·LECTIUS

CARTOGRAFIA:

USOS DEL SÒL
XARXA CAMINS ESCALA 1:10000
CENTRES URBANS (DIGITALITZACIÓ)

ANNEX: INFRASTRUCTURA VIÀRIA DE LA COMARCA

Quadre A.1: Catàleg de carreteres de la Noguera segons el Pla de Carreteres de Catalunya

CLAU	DENOMINACIÓ	TRAM	Longitud (Km)	Calçada (Km)	Vorals (M)	Ferm	Traçat Planta	Perfil Longit.	Recorregut (Km/h)	IMD 1980	Títularitat	Xarxa
N-230	Ctra. Nacional Tortosa-França per Vall d'Aran	Límit comarcal-intersecció amb C-148	2,4	6,0	0,25	A	S	P(3)	70	2742	MOPU	XNB
		Límit C-148 - límit amb Aragó	2,6	6,0	0,25	A	R	P(3)	65	1384	MOPU	XNB
C-1313	Ctra. comarcal de Lleida a Puigcerdà per la Seu d'Urgell	Límit comarcal-intersecció amb C-148 (Balaguer)	11,3	7,0	1,0	A	R	P(5)	75	6561	DGC	XNB
		Intersecció C-148 - Artesa de Segre	24,5	6,0	0,25	B	S	O(7)	65	2500	DGC	XNB
		Artesa de Segre-Ponts	13,2	6,0	0,25	B	S	O(7)	70	3000	DGC	XNB
		Ponts-límit comarcal	11,8	6,0	0,25	B	S	O(7)	65	5315	DGC	XNB
C-1412	Ctra. comarcal Igualada a Tremp	Límit comarcal-intersecció amb C-1313 (Ponts)	11,3	5,0	0,5	B	R	O(7)	70	2616	DGC	XNC
		Intersecció C-1313 a la Serra	6,3	5,0	-	B	X	A	50	-	DGC	XP
		Folquer-límit comarcal	8,4	5,0	0,5	B	S	O	55	930	DGC	XR
C-147	Ctra. comarcal de Balaguer a França per la Noguera Pallaresa	Balaguer-Presa de Camarasa	16,7	5,0	-	B	S	O(7)	55	-	DGC	XP
		Presa de Camarasa-Intersecció amb L-904	20,5	6,0	1,0	A	S	O(7)	55	-	DGC	XP
		Intersecció amb L-904 - límit comarcal	3,4	6,0	0,5	B	S	O(7)	55	1600	DGC	XNC
C-148	Ctra. comarcal de Tàrraga a Binèfar per Balaguer	Límit comarcal-Intersecció amb C-1313 (Balaguer)	12,0	6,0	0,5	A	R	P(2)	75	3764	DGC	XNC
		Intersecció amb C-1313-Pont de Balaguer	2,0	6,0	1,0	A	R	P(2)	70	8303	DGC	XNC
		Pont de Balaguer-Gasolinera Balaguer	1,5	5,0	-	B	S	O(7)	55	2296	DGC	XNC

CLAU	DENOMINACIÓ	TRAM	Longitud (Km)	Calçada (Km)	Vorals (M)	Ferm	Traçat Planta	Perfil Longit.	Recorregut (Km/h)	IMD 1980	Títularitat	Xarxa
C-240	Ctra. comarcal de Salou a Artesa de Segre	Gasolinera Balaguer - intersecció amb N-230	20,5	7,0	1,0	A	S	O(5)	75	3135	DGC	XNC
		Intersecció amb N-230 - límit comarcal	1,5	6,0	0,5	B	S	P(3)	60	2294	DGC	XNC
L-313	Ctra. de la C-1412 a Guissona	Límit comarcal-intersecció amb C-1313 (Artesa de S.)	8,3	6,0	1,0	B	R	P	75	1900	DGC	XNC
L-512	Ctra. d'Artesa de Segre a Folquer	Intersecció amb C-1412 - límit comarcal	8,0	5,0	-	B	S	O	60	-	DGC	XR
		Artesa de Segre - Folquer	20,0	5,0	0,5	B	S	O	55	930	DGC	XR
L-903	Ctra. de la C-148 a Ivars de Noguera	Intersecció amb C-148 - Ivars de Noguera	2,6	5,0	-	B	R	P	70	-	DGC	XR
L-904	Ctra. de Balaguer a la C-147	Balaguer - Avellanès	20,2	6,0	-	B	S	O	60	-	DGC	XR
		Avellanès-intersecció amb C-147	26,6	6,0	-	B	S	Ac	55	-	DGC	XR
L-910	Ctra. de L-904 a Os de Balaguer	Intersecció L-904 - Os de Balaguer	2,2	5,0	-	B	S	O	60	-	DGC	XR
L-913	Ctra. de la C-1412 a Vilanova de Meià	Intersecció C-1412 - Vilanova de Meià	8,4	4,5	-	B	S	O	60	-	DGC	XR
LP-3322	Ctra. de Mollerussa a Bellcaire d'Urgell	Límit comarcal - Bellcaire d'Urgell	5,0	5,0	-	B	R	P	70	-	DIP	XP
LP-9132	Ctra. de Vilanova de Meià a la L-911 pel Pas Nou	Vilanova de Meià-límit comarcal (coll del Pas Nou)	6,0	4,5	-	B	X	Ac	50	-	DI	XP
LP-9221	Ctra. de Lleida a Albesa	Límit comarcal-Albesa	4,8	5,0	-	B	S	P	55	-	DIP	XP
LV-3021	Ctra. de C-240 a C-1313 per Tudela de Segre	Intersecció C-240 - cruïlla a Tudela de Segre	3,2	4,5	-	B	S	O	50	-	DIP	XP
		Cruïlla Tudela de Segre - intersecció amb C-1313	3,7	4,5	-	B	S	O	50	-	DIP	XP
		Ramal a Tudela de Segre (LV-3021B)	0,4	4,5	-	B	S	O	50	-	DIP	XP

CLAU	DENOMINACIÓ	TRAM	Longitud (Km)	Calçada (Km)	Vorals (M)	Ferm	Trajat Plana	Perfil Longit.	Recorregut (Km/h)	IMD 1980	Titularitat	Xarxa
LV-3023	Camí veïnal a Donzell	Intersecció C-240 - límit comarcal	2,3	5,0	-	B	S	O	60		DIP	XP
LV-3024	Ctra. de Preixens a la d'Artesa de Segre a Montblanc											
LV-3025	Ctra. de Balaguer a Agramunt	Balaguer-intersecció C-1313	2,1	4,5	-	B	R	P	60		DIP	XP
		Intersecció C-1313 - Preixens	18,5	4,0	-	B	S	O	50		DIP	XP
		Preixens - límit comarcal	0,8	4,0	-	B	S	O	50		DIP	XP
LV-3027	Ctra. de Castellserà a Bellmunt d'Urgell	Castellserà-Penelles-Bellmunt d'Urgell	3,2	4,5	-	B	S	P	60		DIP	XP
LV-3134	Camí veïnal a Oliola	Intersecció C-1313 - Oliola	3,6	4,0	-	B	S	O	50		DIP	XP
LV-3141	Camí veïnal a Vilanova de l'Aguda	Intersecció C-1412 - Vilanova de l'Aguda	3,0	4,5	-	B	S	O	55		DI	XP
LV-3331	Ctra. Linyola a Penelles	Linyola - C-148 - Penelles	7,7	4,5	-	B	R	P	60		DIP	XP
LV-5121	Camí veïnal a Collfred	Intersecció L-512 - Collfred	5,0	4,5	-	B	S	O	55		DIP	XP
LV-5122	Camí veïnal a Anyà	Intersecció L-512 - Anyà	1,7	4,0	-	M	S	O	30		DIP	XP
LV-9042	Camí veïnal a S. Linya	Intersecció L-904-S. Linya	5,1	4,0	-	M	S	O	30		DIP	XP
LV-9043	Camí de S. Linya a l'estació	S. Linya - estació	6,0	5,0	-	M	S	O	35		DIP	XP
LV-9045	Camí de Vilanova de la Sal al FF.CC.	Vilanova de la Sal - túnel del FF.CC.	6,8	4,0	-	M	S	O	30		DIP	XP
LV-9046	Ctra. de Gerp a Vilanova de la Sal	Gerp-Vilanova de la Sal	9,2	4,0	-	M	X	Ac	30		DIP	XP
LV-9047	Ctra. de Balaguer a C-147 per Gerp	Intersecció L-904 - Gerp - intersecció C-147	11,3	4,5	-	B	S	O	55		DIP	XP

CLAU	DENOMINACIÓ	TRAM	Longitud (Km)	Calçada (Km)	Vorals (M)	Ferm	Trajat Plana	Perfil Longit.	Recorregut (Km/h)	IMD 1980	Titularitat	Xarxa
LV-9048	Camí de Gerp a l'estació	Gerp-estació de Gerp	0,8	4,0	-	M	S	O	30		DIP	XP
LV-9049	Camí de Llorenç de Montgai a l'estació	Llorenç de Montgai-estació de Llorenç de Montgai	0,9	4,0	-	M	S	O	30		DIP	XP
LV-9131	Camí de Vilanova de Meià a Sta. M. de Meià	Vilanova de Meià - Sta. M. de Meià	2,8	4,0	-	B	S	P	50		DIP	XP
LV-9137	Camí de la C-1313 a Rubió	Intersecció C-1313 - Foradada	1,0	4,5	-	B	S	O	50		DIP	XP
LV-9138	Camí de Foradada a Montsonis	Foradada - Rubió	3,5	4,0	-	M	S	O	40		DIP	XP
LV-9224	Ctra. local de Lleida a Balaguer	Intersecció LV-9137 - Montsonis	1,6	4,0	-	M	S	O	30		DIP	XP
		Límit comarcal - Menàrguens	6,5	5,0	-	B	S	P	60		DIP	XP
LV-9225	Camí de Menàrguens a Albesa	Menàrguens - intersecció C-148	8,2	5,0	-	B	S	P	60		DIP	XP
LV-9311	Camí veïnal a l'Ametlla de Montsec	Intersecció LV-9224 - Albesa	8,0	4,5	-	B	S	P	55		DIP	XP
		Intersecció L-904 - Ametlla de Montsec	2,3	4,0	-	B	S	O	50		DIP	XP

Ferm: A: aglomerat asfàltic B: tractament superficial R: ferm rígid M: macadam TE: terra estabilitzada - : camí carreter, altres

Trajat en planta: R: recte S: sinuós X: molt sinuós

Perfil longitudinal: P: pla O: ondulat A: accidentat (entre parèntesi el % màxim del tram)

Xarxa: XNB: xarxa bàsica Estat XNC: xarxa complementària Estat XR: xarxa regional XP: xarxa provincial

Font: Pla de Carreteres de Catalunya, Direcció General de Carreteres, 1983.

Quadre A.2: Relació de camins de possible inclusió a la xarxa viària segons el Pla de Carreteres de Catalunya					
Número d'ordre	Clau	Denominació	Longitud (Km)	Ferm	
3101	A-9228	Ctra. d'Albesa a Algerri	7,6	M	
3102		Ctra. Bellmunt d'Urgell-Montgai-Cubells	10,0	B	
3103	LV-9226	Ctra. Castelló de Farfanya a L-904	2,8	-	
3104		Ctra. Termens a Menàrguens	2,4	-	
3105		Ctra. de L-904 a la LV-9405 (Monestir Avellanès) (Vilanova de la Sal)	2,4	B	
3106		LV-3071	Ctra. de Bellmunt d'Urgell a la C-148	3,5	B
3107			Ctra. de la LV-3311 (Bellví) a els Arcs	3,6	-
3108	Ctra. de la C-148 a la Ràpita		0,4	-	
3109	Camí d'Artesa de Segre a Alòs de Balaguer		17,0	B	
3110	Camí de la L-904 a Tartareu		3,6	B	
3111	A-3325	Camí de Vallfogona de Balaguer a Mollerussa	12,5	-	
3112		Camí de Poal a la LP-3322	-	-	
3113		Camí de Cubells a Camarasa	8,5	B	
3114		Camí d'Alòs de Balaguer a Rubió	6,0	-	
3115		Camí de Termens a Linyola	12,0	-	
3116		Montmagastre a C-1412	6,0	-	
3117		Unió L-911 amb L-913	4,0	-	

Ferm: B: bé M: malament

Font: Pla de Carreteres de Catalunya, Direcció General de Carreteres, 1983.

Quadre A.3: Relació de vies de titularitat municipal

Denominació (de ... a ...)	Funció	Titular	Ferm		Estat	Long.	Dificultats				Municipis que atravesa		
			Tipus	Amplada			Pn	EC	SV	OC			
De L-9040 a Agulló De L-9040 a Corsà De L-9040 a Font de Pou D'Agulló a Millà De L-9040 a la Regola De L-9040 a Vilamajor Masos Millà a Vilamajor Masos de Millà a Millà Ager a Coll d'Ares De L-9040 a l'Ametlla	accés	MU	TS	4.0	M	1.0						Ager (1.0)	
	accés	MU	TI	4.0	M	6.0						Ager (6.0)	
	accés	MU	TS	4.0	R	0.3	9					Ager (0.3)	
	accés	MU	TI	4.0	R	4.5			5			Ager (4.5)	
	accés	MU	TS	3.5	M	0.4						Ager (0.4)	
	accés	MU	TI	4.0	M	0.4						Ager (0.4)	
	accés	MU	TI	4.0	M	5.2						Ager (5.2)	
	connexió	MU	TI	4.0	M	6.6							Ager (3.5)
	accés	MU	TI	3.0	M	6.0							Ager (3.5)
	connexió	MU	ZE	4.1	R	11.5							Albesa (4.2)-Castelló (7.3)
connexió	MU	ZE	5.6	B	5.3							Albesa (5.3)	
Algerri-Os de Balaguer Algerri-La Figuera Algerri-Castelló Farfanya Algerri-Vilaseca	connexió	MU	TI	3.0	R	10.1						Algerri (5.2)-Os (4.9)	
	accés	MU	TI	4.0	R	1.0	70					Algerri (1.0)	
	connexió	MU	TI	4.0	M	7.9						Algerri (2.8)-Castelló (5.1)	
	connexió	MU	TI	4.0	R	7.8						Algerri (2.8)-Castelló (5.1)	
Artesa S. a Alòs de B. Alòs de B. a Rubió Camarasa per Carbonera Camí de La Massana Camí La Muntanya Camí de la Masia Camí Central Cabdella	accés	MU	TS	5.0	M	11.0						Alòs (4.0)-Artesa (7.0)	
	connexió	MU	TI	5.0	M	7.0						Alòs (2.8)-Foradada (4.2)	
	connexió	MU	TI	5.0	B	9.0						Alòs (4.5)-Camarasa (4.5)	
	connexió	MU	TI	4.0	M	8.2						Alòs (6.0)-Camarasa (2.3)	
	connexió	MU	TI	4.0	R	9.8						Alòs (9.8)-Vilanova	
	connexió	MU	TI	4.0	M	5.5						Alòs (5.5)-Artesa	
	connexió	MU	TI	1.5	M	6.2						Alòs (6.2)-Camarasa	
De C-1313 a Colldelirat D'Artesa a Montsonís De la 09 a la 05 Baldomar a Vall d'Ariet L-512 a Collfred L-512 a Montmagastre L-512 a Folguer-Comiols De la LV-3021 a Seró Anyà-Torreblanca Anyà-Montmagastre-Llargués Peracolls-Folguer	accés	MU	TS	4.5	R	2.5						Artesa (2.5)	
	accés	MU	TI	4.0	R	2.9						Artesa (0.9)-Foradada (2.0)	
	accés	MU	TI	3.0	M	3.0						Artesa (3)	
	accés	MU	TI	3.0	M	8.5						Artesa (8.5)	
	accés	PR	TI	4.0	M	5.5						Artesa (5.5)	
	accés	MU	TI	4.0	M	5.8						Artesa (5.8)	
	accés	MU	TI	4.0	M	1.5						Artesa (1.5)	
	accés	MU	TI	4.0	M	0.2						Artesa (0.2)	
	accés	MU	TI	4.0	M							Artesa de Segre-Ponts	
	accés	MU	TI	4.0	M							Artesa de Segre	

Denominació (de ... a ...)	Funció	Titular	Ferm		Estat	Long.	Dificultats				Municipis que travessa	
			Tipus	Amplada			Ph	EC	SV	OC		
De L-904 a Tartareu Tartareu a Os de Balaguer Tartareu a Alberola Tartareu a Masos de Millà Sta. Linya a Fontdepuu De la 05 a Vilamajor Avellanès a Vilanova de la Sal Vilanova de la Sal a Convent	accés	MU	TS	4.0	M	6.5				11		Avellanès (3.5)-Àger (3.0)
	connexió	MU	TI	4.0	M	5.6				4		Avellanès (2.7)-Os (2.9)
	connexió	MU	TI	4.0	M	4.4				6		Avellanès (4.1)-Os (0.3)
	connexió	MU	TI	5.0	B	5.5				2		Avellanès (2.2)-Àger (3.3)
	connexió	MU	TI	4.0	M	7.3				6		Avellanès (5.5)-Àger (1.8)
	connexió	MU	TI	4.0	M	3.7				6		Avellanès (3.2)
Camí a Polig Camí a Vilaplana	accés	MU	TI	4.0	A	15.0						Baronia de Rialb (15.0)
	accés	MU	TI	3.5	M	7.5						Baronia de Rialb (7.5)
Belcaire a La Sentiu C-148 a Vallfogona Belcaire a Vallfogona Belcaire a Penelles Belcaire a Bellestar Belcaire a Bellmunt	connexió	MU	TI	5.0	R	4.6				4		La Sentiu (1.6)-Belcaire (3.0)
	connexió	MU	TI	5.0	R	4.7				2		Belcaire (1.5)-Vallfogona (3.2)
	connexió	MU	TI	5.0	R	7.6				3		Belcaire (5.5)-Vallfogona (2.1)
	connexió	MU	TI	5.0	R	3.8				3		Belcaire (2.1)-Penelles (1.7)
	connexió	MU	TI	5.0	R	7.4				3		Belcaire (2.7)-Penelles (4.7)
	connexió	MU	TI	5.0	R	4.1				1		Belcaire (2.2)-Bellmunt (1.9)
C-148 a Bellmunt d'Urgell Bellmunt d'Urgell a Montgai Bellmunt a Butsènit	accés	MU	TS	5.0	M	4.0				5		Bellmunt d'Urgell (4.0)
	connexió	MU	TI	5.0	R	4.9				2		Bellmunt (1.3)-Montgai (3.6)
Cabanacona a Coscò Cabanacona-ermita S. Pol L-313 Vilamajor d'A.	connexió	MU	TI	5.0	B	6.4						Cabanacona (2.3)-Oliola (4.1)
	connexió	MU	TI	5.0	R	2.9						Cabanacona (2.9)
Camarasa a Cubells C-147 a Fontllonga C-147 a Figuerola C-147 a 08 Figuerola a S. Maria Meia S. Llorenç a Vilanova S. Fontllonga a Figuerola	connexió	MU	TS	6.0	R	7.3						Camarasa (5.0)-Cubells (2.3)
	accés	MU	TI	3.0	R	1.0						Camarasa (1.0)
	accés	MU	TI	3.0	M	3.4			4			Camarasa (3.4)
	connexió	MU	TI	3.0	M	1.6				2		Camarasa (1.6)
	connexió	MU	TI	4.0	M	11.4				4		Camarasa (2.3)-Vilanova M. (9.1)
	connexió	MU	TI	3.0	M	2.8				5		Camarasa (5.4)-Os de Balaguer
C-148 a L-904	connexió	MU	TI	5.0	B	2.8						Castelló (2.8)
Cubells a Montgai Cubells a Torre Fluvia C-1313 a Torre Fluvia	connexió	MU	TS	6.0	R	7.1					4	Cubells (4.6)-Montgai (2.5)
	accés	MU	TS	5.0	R	2.6						Cubells (2.6)
	connexió	MU	TI	5.0	M	2.1						Cubells (2.1)

Denominació (de ... a ...)	Funció	Titular	Ferm		Estat	Long.	Dificultats				Municipis que travessa		
			Tipus	Amplada			Pn	EC	SV	OC			
C-1313 a Marcobau	accés	MU	TI	4.0	R	1.0						Foradada (1.0)	
Ivars a Algerri Ivars a Boix	connexió accés	MU MU	TI TI	4.0	M	5.3				5		Ivars (2.5)-Algerri (2.8)	
Menàrguens-Castelló	connexió	MU	TI	3.2	M	8.2						Menàrguens (4.0)-Castelló (4.2)	
Butsènit-T. de Fluvia	connexió	MU	TI	4.0	R	5.4						Montgai (3.2)-Castelló (2.2)	
Agramunt a Coscò Camí d'Agramunt Costó a Renant Meravella a Coscò Oliola a Claret Oliola a Plandogau Plandogau a L-313 Claret a Mas Vell Oliola al Gos el Gos a C-1313 Ponts a Camí Masos	accés	MU	TI	3.5	M	3.4						Oliola (3.4)-Agramunt	
	connexió	MU	TI	8.0	R	9.0						Oliola (9.0)-Agramunt	
	connexió	MU	TI	4.0	M	3.9						Oliola (3.9)	
	connexió	MU	TI	4.0	A	4.1						Oliola (4.1)	
	accés	MU	TI	4.0	R	1.8						Oliola (1.8)	
	connexió	MU	TI	4.0	R	4.8						Oliola (4.8)	
	accés	MU	TI	4.0	M	1.0						Oliola (1.0)	
	connexió	MU	TI	4.0	M	2.2						Oliola (2.2)	
	connexió	MU	TI	4.0	M	3.5						Oliola (3.5)	
	accés	MU	TI	4.0	M	0.2						Oliola (0.2)	
	connexió	MU	TI	4.0	R	2.5						Ponts-Oliols (2.5)-Tiurana	
	Os de B. a Alberola Os de B. a Castelló Os de B. a Avellanès Alberola a Tragó N.	accés	MU	TI	5.0	R	6.6						Os (3.6)-Avellanès (3.0)
		connexió	MU	TI	4.5	R	4.8						Os (2.3)-Castelló (2.5)
connexió		MU	TI	4.5	R	5.1						Os (3.3)-Avellanès (1.8)	
accés		MU	TI	4.5	M	5.1						Os (5.1)	
Penelles a Butsènit Penelles a Vallverd Linyola a Boldú Belcaire a Vallverd De la 04 a 11 De C-3344 a Castell R. De Linyola a Bellestar De la 01 a Falcons De la 09 a Torreneral De Vallverd a Almassó	connexió	MU	TI	5.0	R	4.4						Penelles (1.1)-Montgai (3.3)	
	connexió	MU	TI	5.0	R	4.3				2		Penelles (4.3)	
	connexió	MU	TI	5.0	R	5.0						Penelles (5.0)-Linyola	
	connexió	MU	TI	5.0	R	6.6						Penelles (4.8)-Belcaire (4.8)	
	connexió	MU	TI	5.0	R	3.0						Penelles (3.0)	
	accés	MU	TI	1.0	R	1.0						Penelles-Ivars d'Urgell	
	accés	MU	TI	5.0	R	1.0						Penelles-Linyola	
accés	MU	TI	5.0	R	0.3						Penelles (0.3)		
accés	MU	TI	5.0	R	0.4						Penelles (0.4)		
accés	MU	TI	5.0	R	0.7						Penelles (0.7)		
Ponts a Tossal C-1313 a la Força Torreblanca a C-1412	accés	MU	TI	5.5	R	4.1						Ponts (4.1)-	
	accés	MU	TI	5.0	R	2.5				3		Ponts (1.0)-Artesa (1.5)	
	accés	MU	TI	5.0	R								

Denominació (de ... a ...)	Funció	Titular	Fern		Estat	Long.	Dificultats				Municipis que atravesa
			Tipus	Amplada			Ph	EC	SV	OC	
01 a 06 01 a 06 02 a Ventoses 09 a Pradell	connexió	MU	TI	5.0	R	2.4					Preixens (2.4)
	connexió	MU	TI	5.0	R	2.8					Preixens (4.8)
	connexió	MU	TI	5.0	R	4.8					Preixens (1.2)
	connexió	MU	TI	5.0	R	1.2					
Térmens a Linyola Bellvis a Térmens Térmens a Menàrguens Térmens a El Poal	connexió	MU	TI	5.0	R	5.5					Térmens (5.5)-Vallf.-Linyola
	connexió	MU	TS	5.0	B	7.0					Bellvis (4.4)-Térmens (2.6)
	connexió	MU	TS	6.0	R	1.4			1		Térmens (0.2)-Menàrguens (1.2)
	connexió	MU	TI	4.0	R						Térmens (2.9)-El Poal
C-1313 a Miralpeix Miralpeix a Tiurana Tiurana a Ermita Soles	accés	MU	TI	3.0	M	0.9					Tiurana (0.9)
	connexió	MU	TI	3.0	M	1.4					Tiurana (1.4)
	connexió	MU	TI	5.0	B	4.6					Tiurana (4.6)
Torrelameu-Albesa	connexió	MU	ZE	4.5	R	6.6					Torrelameu (2.8)-Albesa (3.8)
Vallfogona a Linyola Vallfogona a Archs Vallfogona a la C-1313 De la C-148 a La Sentiu Vallfogona a la Ràpita De la Ràpita a la C-148	connexió	MU	TI	8.0	R	7.2				3	Vallfogona (7.2)-Linyola
	connexió	MU	TI	10.0	R						Vallfogona (3.1)-Bellvis
	accés	MU	TS	6.0	R	0.9		1			Vallfogona (0.9)
	connexió	MU	TI	4.0	R	4.8		2			Vallfogona (3.0)-La Sentiu (1.8)
	connexió	MU	TI	6.0	R	0.1					Vallfogona (2.9)-Balaguer
	accés	MU	TS								
L-313 a Vilalta C-1412 a Ribelles L-313 a l'Alzina Guardiola a Coscó L-313 a Guardiola De Vilalta a l'Alzina	accés	MU	TS	3.5	R	1.5					Vilanova de l'Aguda (1.5)
	accés	MU	MC	3.5	B	3.3				5	Vilanova (3.3)
	accés	MU	AA	3.5	B	1.3				3	Vilanova (0.7)-Cabanabona (0.6)
	connexió	MU	TI	5.0	M						Vilanova (0.9)-Caban.-Oliola
	accés	MU	HR	5.3	B	0.8					Vilanova (0.8)
L-9132 LLuçars Camí a Boada L-9132 Garzola L-5120 Torrec L-9132 Argentera Torrec-Vilanova de Meia	accés	MU	TS	4.0	B	3.0					Vilanova (3.0)
	accés	MU	TS	3.0	B	0.4					Vilanova (0.4)
	accés	MU	TS	3.0	R	0.7					Vilanova (0.7)
	accés	MU	TS	4.5	A	4.4					Vilanova (4.4)
	accés	MU	TI	3.0	M	0.2					Vilanova (0.2)
	connexió	MU	TI	4.0	M	9.0					Vilanova (9.0)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta d'infraestructures i equipaments de la Diputació.

PROGRAMA D'ACTUACIÓ COMARCAL

TÍTOL PRELIMINAR:	
ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ COMARCAL.....	1

TÍTOL PRIMER:	
PRINCIPIS NORMATIUS DEL PAC.....	2
1.- Capítol Primer : Base Normativa.	2
1.1.- La Llei d'Ordenació Comarcal.	2
1.2.- Règim jurídic competencial.	2
2.- Capítol Segon : Anàlisi jurídica del contingut mínim.	5
2.1.- Dispensa dels serveis mínims dels municipis.	5
2.2.- Intervenció Comarcal subsidiària.	6
2.3.- La delegació o conveni.	7
2.4.- Serveis supramunicipals.	7
2.5.- Utilització dels recursos municipals per part de la comarca.....	8
2.6.- Realització d'obres complementàries.	9
2.7.- Coordinació de serveis.....	9
2.8.- Règim jurídic de l'exercici de competències pròpies i atribuïdes a la comarca.	9
2.9.- Criteris de conversió de serveis municipals.....	11

TÍTOL SEGON:	
PRINCIPIS MATERIALS I OBJECTIUS DEL PAC.	13
1.- Capítol Primer : Principis Materials.	13
1.1.- Durada del Programa d'Actuació (PAC).	13
1.2.- Diagnosi prèvia de la comarca de la Noguera.	13
2.- Capítol Segon : Objectius.	13
2.1.- Millora de la qualitat de vida.	13
2.2.- Desenvolupament econòmic de les diferents àrees comarcals.	13
2.3.- Optimització funcional de l'Administració local.....	14
2.4.- La protecció del medi ambient i la correcta gestió del territori.	14

TÍTOL TERCER:	
PREVISIÓ D'ACTUACIONS COMARCALS.	15
1.- Capítol Primer : Actuacions de l'àmbit de les competències i funcions pròpies de la comarca.....	15
1.1.- Secció Primera : Competències pròpies atorgades per Llei del Parlament.....	15
1.1.1.- L'esport.....	15

	Pàgina
1.2.- Secció Segona : Competències pròpies sense desplegament legislatiu per Llei del Parlament.....	16
1.2.1.- L'ordenació del territori i l'urbanisme.....	16
1.2.2.- La sanitat.....	16
1.2.3.- Els serveis socials.....	16
1.2.4.- La cultura.....	17
1.2.5.- L'ensenyament.....	17
1.2.6.- La salubritat pública i el medi.....	17
2.- Capítol Segon : Actuacions a l'àmbit de les competències delegades o assignades per la Generalitat o la Diputació de Lleida.....	18
2.1.- Secció Primera : Competències delegades.....	18
2.1.1.- L'ensenyament.....	18
2.1.2.- Serveis socials.....	19
2.1.3.- Cultura.....	19
2.1.4.- Salubritat pública i medi natural.....	19
2.1.5.- Pla d'Obres i Serveis. Pla Específic.....	19
2.2.- Secció Segona : Competències assignades per la Generalitat.....	19
2.3.- Secció Tercera : Competències adquirides mitjançant conveni.....	20
2.3.1.- Urbanisme i ordenació del territori.....	20
2.3.2.- Foment econòmic.....	20
3.- Capítol Tercer : Actuacions a l'àmbit de les competències i funcions pròpies dels municipis de la comarca.....	20
3.1.- Secció Primera : La dispensa de la prestació de serveis mínims municipals.....	20
3.2.- Secció Segona : Criteris d'intervenció subsidiària de la comarca.....	20
3.3.- Secció Tercera : Exercici de les competències municipals per delegació o per conveni.....	21
3.3.1.- Per delegació.....	21
3.3.2.- Per conveni.....	21
3.4.- Secció Quarta : Establiment i prestació de serveis supramunicipals complementaris dels municipals.....	21
3.5.- Secció Cinquena : Criteris de coordinació de serveis.....	21
3.6.- Secció Sisena : Obres d'infraestructura general o complementàries per a l'establiment o la prestació de serveis municipals.....	22
3.6.1.- Infraestructures complementàries dels serveis municipals.....	22
3.7.- Secció Setena : Criteris de conversió de serveis municipals en comarcals.....	22
3.8.- Secció Vuitena : Servei de cooperació i assistència als Municipis.....	22
3.8.1.- Cooperació i assistència municipal.....	22
3.9.- Secció Novena : Serveis Municipals susceptibles de ser utilitzats per la comarca.....	23

	Pàgina
4.- Capítol Quart : Actuacions encaminades al desenvolupament econòmic, social i de projecció interna i externa de la comarca.....	23
4.1.- Foment econòmic.....	23
4.2.- Millora de la qualitat de vida.....	24
4.3.- Millora de les comunicacions.....	24
5.- Capítol Cinquè : Àmbit del funcionament intern del Consell.....	25
TÍTOL QUART: SEGUIMENT, CONTROL, AVALUACIÓ DELS RESULTATS DE L'EXECUCIÓ DEL PROGRAMA.....	26
1.- Capítol Primer : Fiscalització de l'Actuació del Consell Comarcal envers l'acompliment del Programa d'Actuació.....	26
2.- Capítol Segon : Avaluació dels resultats de l'aplicació del Programa.....	26
TÍTOL CINQUÈ : ACTUALITZACIÓ DEL PAC : MODIFICACIÓ I REVISIÓ.....	27
1.- Capítol Primer : Modificació.....	27
1.1.- Concepte.....	27
1.2.- Supòsits.....	27
1.3.- Iniciativa.....	27
2.- Capítol Segon : Revisió.....	28
2.1.- Concepte.....	28
2.2.- Supòsits.....	28
2.3.- Iniciativa.....	28
DISPOSICIONS TRANSITÒRIES.....	29
DISPOSICIONS FINALS.....	29
ANNEX I. CLASSIFICACIÓ SECTORIAL DE LES ACTUACIONS.	
ANNEX II. FITXES DESCRIPTIVES DE LES ACTUACIONS.	

PROGRAMA D'ACTUACIÓ COMARCAL

TÍTOL PRELIMINAR :

ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ COMARCAL.

1.- **Entitat Local:** La Comarca, que ens ve definida a l'art. 3r de la Llei Comarcal, com a una agrupació de municipis amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia pel compliment de les seves finalitats.

2.- **Àmbit territorial:** Àmbit de la comarca de la Noguera, format pels Termes Municipals dels municipis enumerats per la Llei 6/87 de 4 d'abril, d'organització comarcal de Catalunya (Annex I).

3.- **Òrgan Administratiu Actuant:** El Consell Comarcal de La Noguera, que exerceix dins l'àmbit territorial de la comarca, les seves competències.

4.- **Altres Òrgans administratius que intervenen:**

El Municipi, com a ens local bàsic que juntament amb la comarca són els ens locals en què s'organitza territorialment la Generalitat de Catalunya. art. 1r de la llei 8/87, Municipal i de Règim Local de Catalunya.

La Generalitat de Catalunya.

Diputació Provincial de Lleida.

Altres entitats locals, d'entre les recollides a l'art. 3r 1. i 2. de la Llei 7/85 de Bases de Règim Local.

Administració Central de L'Estat, en aquells casos en què afecti a competències no transferides.

5.- **La capitalitat de la comarca de la Noguera:** La capital de la Noguera és la ciutat de Balaguer.

TÍTOL PRIMER : PRINCIPIS NORMATIUS DEL PAC.

1.- Capítol Primer : Base Normativa

1.1.- La Llei d'ordenació comarcal

El Parlament de Catalunya va aprovar amb data quatre d'abril del 1987, la Llei 6/1987, anomenada d'organització comarcal de Catalunya. S'introdueix una important innovació en la nostra Administració Local, en institucionalitzar la Comarca com a entitat territorial dotada d'autonomia i de personalitat jurídica pròpia. És per això, que dies després, en concret, el 15 d'abril, s'aprova la Llei 8/1987, Municipal i de Règim Local de Catalunya que determina que tant els municipis com les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment la Generalitat de Catalunya.

Amb la Llei 6/1987, d'organització comarcal, es pretén establir la Comarca a tot l'àmbit territorial de Catalunya, on cap municipi no en pot restar exclòs ni pot pertànyer a més d'una Comarca.

La Comarca ve definida en el seu article 3r de l'esmentada Llei com a una entitat de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia pel compliment de les seves finalitats. Serà el Consell Comarcal qui exerceixi dins l'àmbit territorial de la Comarca, les seves competències.

1.2.- Règim jurídic competencial

Les competències comarcals venen assignades en caràcter general a la Llei d'Organització Comarcal de Catalunya 6/1987, que concordada amb altres cossos normatius, d'àmbit estatal, autonòmic i local, conformen el paquet competencial de la comarca, paquet actualment teòric i no real.

De l'estudi de tota aquesta normativa es poden deduir uns nivells d'atorgament o adscripció de competències cap a la comarca, que poden resumir-se de la següent manera:

1.2.1.- Un primer nivell podríem anomenar-lo de competències pròpies, éssent aquelles que només poden ser determinades per Llei. Això s'estableix clarament a l'art. 7.1. de la L.R.B.R.L., en caràcter general i referit a les Entitats Locals, i en concret a l'art. 25 de la Llei Comarcal Catalana que ens diu literalment que: "... La comarca exerceix les competències que li atribueixen les Lleis del Parlament, les quals, en qualsevol cas, han d'atorgar competències sobre les matèries següents:

- l'ordenació del territori i l'urbanisme.
- la sanitat.
- els serveis socials.
- la cultura.
- l'esport.
- l'ensenyament.
- la salubritat pública i el medi."

També l'art. 9.1 de la Llei Local Catalana contempla aquest primer nivell quan assenyala que "... les competències pròpies dels ens locals són les que les lleis determinen. Aquestes competències s'exerceixen en règim d'autonomia i sota la responsabilitat dels ens locals, sens perjudici de la coordinació deguda en llur programació i execució amb les altres administracions públiques en els termes establerts per les Lleis...". En el mateix sentit ho extableix l'art. 7.3 de la L.R.B.R.L.

1.2.2.- Un segon nivell d'adscripció pot anomenar-se competències per delegació.

L'art. 25.3 de la Llei Comarcal Catalana ens assenyala que "... la comarca exerceix també les competències que li delega... l'administració de la Generalitat d'acord amb el que estableix la legislació de Règim Local...". Aleshores, haurem d'analitzar el règim local estatal i l'autonòmic per aclarir més aquest nivell.

A l'esfera estatal la L.R.B.R.L. indica en el seu art. 7.1 que les competències de les Entitats Locals poden ser atribuïdes per delegació, tècniques de direcció i control d'oportunitat que, en tot cas hauran de respectar la potestat d'autoorganització dels serveis de les entitats locals.

A l'esfera autonòmica, la Llei Local Catalana, a l'art. 9.2 diu textualment que "... La Generalitat pot delegar competències en els ens locals i atribuir-los la gestió ordinària dels serveis propis de l'Administració de la Generalitat en els termes establerts per aquesta Llei...".

Aquests "termes" venen recollits als arts. 122 i sgts. de l'esmentada Llei Local Catalana, Títol XII "De la Delegació i l'Assignació de Competències de la Generalitat als Ens Locals". Resumirem els aspectes més importants d'aquests articles:

a) La Generalitat pot delegar l'exercici de competències pròpies als ens locals de Catalunya.

b) La delegació és general, no obstant això, pot ser específica per a un o diversos ens per motius de capacitat econòmica i de gestió, pel nombre d'habitants, per la naturalesa o les característiques del servei o si concorren altres circumstàncies objectives que ho justifiquen.

c) La delegació d'una competència comporta que l'ens local ha d'exercir les potestats inherents a aquesta competència, sense que, se n'alteri la titularitat.

d) L'efectivitat de la delegació requereix que aquesta sigui acceptada per l'ens local.

e) La delegació és obligatòria si així es determina per Llei, amb audiència prèvia dels ens locals afectats i acompanyada de la dotació o de l'increment de mitjans econòmics necessaris per a desenvolupar-la.

f) L'acord de delegació ha de ser adoptat pel Govern de la Generalitat i s'haurà d'establir l'abast i la seva duració, concretat-se les facultats de direcció i de control que es reserva la Generalitat.

g) Aquestes facultats de direcció i control poden ésser, entre d'altres, segons l'art. 124 de la Llei Local Catalana, l'exercici de la potestat reglamentària sobre la matèria o bé interposar recursos d'alçada davant dels òrgans de la Generalitat contra les resolucions dictades per l'ens local.

h) En cas d'incompliment o d'inobservança de les mesures establertes en l'esmentat article 124, el Govern de la Generalitat, amb advertiment previ a l'ens local pot suspendre, o deixar sense efecte, la delegació i executar directament les competències.

1.2.3.- Un tercer nivell d'adscripció és l'anomenat assignació de competències, que ve recollit a l'art. 25.3 de la Llei Comarcal Catalana quan diu textualment que "... la comarca exerceix també competències que ... li assigna l'Administració de la Generalitat d'acord amb el que estableix la Legislació de Règim Local...". Aquesta referència a la legislació local, ve establerta

a l'art. 126, Títol XII de la Llei Local Catalana quan esmenta que "...Són competències assignades les que comporten la realització de la gestió ordinària dels Serveis propis de l'Administració de la Generalitat pels ens locals de caràcter supramunicipal..." L'acord d'assignació ha d'ésser adoptat pel Govern de la Generalitat i ha de concretar les facultats de direcció i control que es reserva i l'Administració Autònoma, les quals han d'incloure, en tots els casos:

- La potestat reglamentària sobre la matèria.
- L'establiment de recursos d'alçada i la facultat de revisió d'ofici en els termes que resulten de l'art. 124.b) i c) de l'esmentada llei local.
- La fixació de mòduls de funcionament i finançament i de nivell de rendiment mínim.
- Les establertes per l'art. 124.d), e), f) i g) d'aquella llei local.

En el cas d'incompliment de les directrius o mesures establertes per la Generalitat, aquesta podrà, previ advertiment a l'ens local, suspendre o deixar sense efecte l'assignació, i executar directament les competències.

1.2.4.- Podem anotar el quart nivell d'adscripció de competències que podem anomenar d'origen municipal, el qual ve definit a l'art. 26 de la Llei Comarcal Catalana que assenyala "...que en relació amb les activitats i els serveis de competència municipal correspon a la comarca... b) exercir competències municipals per delegació o per conveni. c) disposar la conversió de competències municipals en comarcals...". Haurem de relacionar això amb l'art. 9.4 de la Llei Municipal Catalana quan afirma que les competències municipals poden ser exercides per les Comarques.

Així, doncs, haurem de tenir clar que a part del nivell de competències pròpies atorgades per Llei del Parlament i del nivell de competències delegades i assignades per la Generalitat, podem establir aquesta nova categoria d'adscripció de competències d'origen municipal, que es traslladen a la comarca mitjançant un dels procediments següents:

a) Per delegació o conveni municipal: art. 26.1.b), Llei Comarcal.

b) Per conversió de competències municipals en comarcals: art. 26.1.c) Llei Comarcal. Aquesta conversió només es podrà fer directament si hi concorren els requisits assenyalats a l'art. 30 de l'esmentada Llei. Aquests requisits són els següents:

- que una llei ho estableixi expressament o atribueixi la competència alternativament al municipi o a la comarca.
- que ho acordi per majoria absoluta el Ple del Consell Comarcal.
- que no hi formulin oposició la majoria dels municipis afectats o un nombre de municipis afectats que representin més de la meitat de la població afectada.
- que es tracti de competències municipals no qualificades de mínimes d'acord amb l'art. 26 de la L.R.B.R.L.

1.2.5.- Un cinquè nivell seria l'adquisició de funcions públiques inexistents abans de la creació de les comarques i que tenen raó de ser des del moment en que l'espai comarcal s'institucionalitza. Aquestes funcions serien tant les de promoció com les d'ordenació del territori. En concret es referirien, en part, als anomenats Plans Territorials Parcials.

1.2.6.- Per últim podem parlar d'un sisè nivell d'adscripció competencial a la Comarca que ve referit per competències procedents de les Diputacions Provincials. Serien per exemple les de matèria de cooperació i col.laboració amb els municipis, que la legislació bàsica de Règim Local o bé altra de la Generalitat, atribueix a les Diputacions.

2.- Capítol Segon : Anàlisi jurídica del contingut mínim

Qualsevol Programa d'Actuació Comarcal ha de complir uns requisits mínims, que per exigència de la Llei Comarcal i de la legislació de Règim Local, han d'incloure allò preceptuat per l'Article 27 de la LOC. Aquest contingut mínim pot ésser estructurat de la següent manera:

2.1.- Dispensa dels serveis mínims dels municipis

Art. 27 (a).- "Els criteris mitjançant els quals els municipis poden sol.licitar la dispensa de la prestació dels serveis mínims, d'acord amb el que en aquest sentit estableixi la Comissió de Govern Local de Catalunya."

Els Municipis tenen el Dret de gaudir de la DISPENSA de prestar aquells serveis mínims que tenen el caràcter d'obligatoris, i que venen recollits a l'art. 64 de la LMRLC, i a l'art. 26, 2. de la LRBRL d'àmbit estatal.

Hi haurà dos nivells de dispensa:

a) Dispensa de la prestació dels serveis mínims sempre que el seu compliment resulti impossible o de molt difícil execució.

b) Dispensa justificada en la innecessarietat de la prestació dels serveis.

Mecanismes per a sol.licitar la dispensa:

Hi ha tres vies per aconseguir la DISPENSA, tot i d'acord amb allò que estableix la Legislació de Règim Local. El primer nivell de DISPENSA pot aconseguir-se per dos vies diferents.

2.1.1.- Els municipis poden sol.licitar la dispensa al Govern de la Generalitat en qualsevol cas dels recollits a l'art 65 1) a 6) de la LMRLC. Sol.licitud amb instrucció d'expedient de dispensa.

Instrucció d'expedient de dispensa:

a) Aquesta sol.licitud s'informarà pel Consell Comarcal i per la Diputació Provincial.

b) S'han de demanar els informes necessaris per a determinar les característiques econòmiques i financeres del servei així com totes les característiques tècniques per a la prestació seva.

Resolució del Govern de la Generalitat:

a) Ha de determinar si s'accepta la dispensa.

b) Quina serà l'Administració que ha d'assumir el servei.

c) Quines seran les aportacions econòmiques d'aquelles administracions implicades.

2.1.2.- Una segona via per aconseguir la dispensa és la recollida a l'art. 66 de la LMRLC. Requeriment de dispensa sense instrucció d'expedient.

Requeriment de la dispensa:

a) En aquest cas correspon a la comarca proposar la dispensa, mitjançant requeriment al Govern de la Generalitat.

b) Els municipis no s'han d'oposar al tràmit d'audiència prèvia (consulta).

c) Ha d'aprovar-lo el Govern de la Generalitat.

Criteris per a la utilització d'aquesta via:

Insuficiència de capacitat financera, especialitat de l'estructura del territori i dels assentaments de població o d'altres causes tècniques que impossibilitin l'establiment o la prestació adequada o eficient dels serveis mínims de competència municipal. Absorció de més del 50% de la capacitat financera de les partides pressupostàries destinades a la retribució de les funcions públiques necessàries.

Població del municipi totalment disseminada o bé estructurada en diversos nuclis de població sense que cap d'ells no agrupi més de 50 habitants.

La Comarca –sense perjudici del que pugui correspondre a les Diputacions– haurà d'establir els serveis mínims necessaris dispensats, i haurà d'exercir les funcions públiques necessàries.

2.1.3.- És la via que s'estableix per al segon nivell. Aquesta tercera via és la de la DISPENSA justificada en la innecessarietat de la prestació del servei mínim. (ART. 65 (2) LMRLC.)

a) Els municipis sol·liciten la DISPENSA "Total o definitiva" al Govern de la Generalitat.

b) A la sol·licitud de dispensa s'ha d'adjuntar el resultat de la informació pública que ha de donar prèviament el Municipi (ART. 65 (3) LMRLC)

c) Els tràmits són els mateixos que per a l'expedient de dispensa ordinari: Informe del Consell Comarcal; Informes justificatius de la innecessarietat.

Resolució del Govern de la Generalitat:

a) Només es refereix si s'accepta o no la dispensa.

b) La Comarca no ha d'intervenir supletoriament. El servei no s'ha de prestar.

2.2.- Intervenció Comarcal subsidiària

Serveis mínims: art. 64 LMRLC. Funcions públiques: art. 92 (3) LRBRL (ESTATAL)

- La de Secretaria (Fe pública i assessorament legal)

- Control i fiscalització interna de la gestió econòmica-financera, pressupostària i comptabilitat, tresoreria i recaptació.

Quan els Municipis demanin dispensa, la Comarca subsidiàriament haurà de prestar els serveis.

ART. 27 b). LOC. "Els criteris per a la intervenció comarcal, a fi d'assegurar subsidiàriament la prestació adequada dels serveis mínims obligatoris i les funcions públiques necessàries, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local."

El PAC ha de recollir els criteris per a la intervenció comarcal per tal d'assegurar subsidiàriament la prestació dels serveis mínims i funcions públiques pels Municipis. S'han de tenir en compte les competències que pertocquen a les Diputacions.

Aquest apartat es refereix als serveis mínims no dispensats de l'ART. 64 LMRLC, tant dels que fan referència al primer nivell com els del segon, conforme amb allò descrit a l'epígraf anterior.

Si l'ens local incompleix els serveis mínims intervindrà la comarca.

S'ha de tenir en compte qui assumirà el pressupost per poder exercir la prestació d'aquests serveis.

També s'ha de fer l'observació en relació a les competències pròpies de les Diputacions Provincials sobre els ens locals (municipis), que la Comarca no podrà intervenir per prestar els Serveis Mínims i Funcions Públiques que interfereixen el règim competencial propi d'aquelles.

L'ART. 88 de la LMRLC estableix que són competències pròpies de les Diputacions:

a) Coordinar serveis municipals entre si, per garantir la prestació integral i adequada dels serveis en tot el territori de la Província.

b) Prestar assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis, especialment els que tenen menys capacitat econòmica i de gestió.

c) Prestar serveis públics de caràcter excepcional.

d) Fomentar i administrar els interessos peculiars de la Província.

2.3.- La delegació o conveni

La Comarca exerceix competències municipals mitjançant l'aplicació de la via convencional, o per atribució delegada.

ART. 27 c). LOC. "Les activitats i els serveis municipals susceptibles d'ésser exercits per la comarca per mitjà de delegació o de conveni".

S'estableixen aquí dues vies per assumir competències.

2.3.1.- La delegació. ART. 123. LMRLC. "La delegació d'una competència comporta que l'Ens Local ha d'exercir les potestats inherents a aquesta competència sense que, no obstant això, se n'alteri la titularitat".

ART. 26 1) b) LOC. La comarca exercirà competències municipals per delegació o conveni.

2.3.2.- El conveni. És un tema obert. No existeix una regulació precisa d'aquest tema, amb la qual cosa ens haurem de remetre al règim general de les relacions interadministratives. Protocolització convencional entre els representants dels ens locals, conforme amb la legislació de Règim Local.

El PAC ha de preveure quines són les activitats i serveis municipals que pot exercir la comarca mitjançant aquestes tècniques.

S'ha de remarcar que la titularitat no perd el seu caràcter de municipal.

Existeix aquí un nou principi informador de la relació interadministrativa: la voluntat municipal, lliure acord de voluntats entre les Administracions afectades.

Limitacions: les que es deriven de l'equilibri de les respectives prestacions i la reserva d'intervenció del municipi en la gestió.

L'acord de delegació ha d'ésser adoptat pels Municipis. La delegació ha de determinar l'abast i la durada de la delegació. Així mateix ha d'establir la reserva de facultats de control del Municipi sobre la Comarca. Un exemple a seguir és l'establert per l'ART. 124 de la LMRLC:

Exercici de la potestat reglamentària sobre la matèria delegada.

Elaborar programes i establir directrius sobre la gestió de les competències delegades.

2.4.- Serveis supramunicipals

Els serveis complementaris dels municipis són aquells no englobats dins dels serveis mínims, però que contribueixen a satisfer les necessitats dels veïns i a incrementar llur qualitat de vida.

ART. 27 (d). LOC. "L'establiment i la prestació dels serveis supramunicipals complementaris dels municipals".

El Consell Comarcal podrà prestar i establir aquests tipus de serveis complementaris als municipis de la Comarca de la Noguera. Cal que això estigui expressament previst en el PAC. La Comarca prestarà serveis complementaris a nivell supramunicipal.

A més de qualsevol servei supramunicipal, la Comarca podrà exercir les activitats complementàries -pròpies d'altres administracions públiques- recollides a l'ART. 68 de la LMRLC, que són:

a) Educació.

b) Cultura, joventut i esport.

c) La promoció de la dona.

- d) L'habitatge.
- e) La sanitat.
- f) La protecció del medi.
- g) L'ocupació i la lluita contra l'atur.
- h) Els arxius, les biblioteques, els museus, els conservatoris de música, i els centres de belles arts.
- i) El foment de les estructures agràries i la prestació de serveis d'interès públic agrari.

En aquest sentit és de destacar el Decret 346/1.989 de 19 de desembre, d'actuacions a la zona de secà de la Noguera. "Zona d'ordenació d'explotacions".

Per a la realització d'aquestes activitats, la Comarca podrà exercir les potestats d'execució que no estiguin atribuïdes per la legislació a altres administracions públiques, inclosa, si escau, la de dictar reglaments interns d'organització dels serveis corresponents.

L'instrument idoni per a formalitzar la prestació supramunicipal per part de la Comarca de serveis complementaris dels pròpiament municipals, és el CONVENI.

Igualment la prestació del servei supramunicipal complementari del municipal pot imposar-se per part de la Generalitat.

També hi cabria la possibilitat de transformar-se una mancomunitat prestadora d'un servei supramunicipal, de tal manera que aquest servei passés a ésser prestat per la comarca, amb la desaparició de l'entitat mancomunada.

2.5.- Utilització dels recursos municipals per part de la Comarca

Són serveis municipals que presten alguns municipis, que tant per la seva qualitat com per la innecessarietat de duplicar actuacions en un mateix àmbit territorial pot utilitzar-los la Comarca.

Els utilitza la Comarca per tal d'aprofitar-los i a la vegada prestar un servei d'àmbit comarcal sense haver-ne d'assumir la nova creació, amb el corresponent estalvi que això suposa.

ART. 27 (e). LOC. "Els serveis municipals susceptibles d'ésser utilitzats per la comarca per mitjà de l'establiment de conveni amb el municipi o els municipis corresponents".

Aquest ART. 27 (e) es refereix a serveis municipals susceptibles d'ésser aprofitats -utilitzats- per la Comarca. La diferència d'aquest punt amb tots els anteriors és que aquí no es parla de prestació de serveis sinó d'utilització de serveis. Aquesta utilització pot traduir-se en una prestació si el servei utilitzat així ho permet.

Amb la possibilitat d'aquesta utilització de serveis municipals, s'introdueix una idea relacionada amb l'economia administrativa. La duplicitat de recursos per una finalitat similar pot evitar-se amb aquesta col·laboració entre ens locals.

L'instrument jurídic per fer realitat aquesta utilització de serveis municipals per part de la comarca, és la via del conveni, tal i com estableix el propi ART. 27 (e) de la LOC.

Creiem que en el supòsit d'aquest apartat també s'inclouen els serveis propis de mancomunitats i consorcis -ART. 27 (3) LOC-. En aquest sentit també és possible que la Comarca utilitzi serveis d'aquests ens, mitjançant conveni. S'ha de destacar que la formalització del CONVENI implicarà l'extinció de l'ENS ASSOCIATIU. ART. 27 (2). LOC.

Els CONVENIS hauran de determinar:

- a) Els serveis i mitjans municipals que es posin a disposició de la comarca.
- b) Les condicions generals i econòmiques que deriven de la seva utilització.

2.6.- Realització d'obres complementàries

Previsió i regulació en el PAC:

a) de la construcció d'obres d'infraestructura general que beneficiïn al conjunt de la comarca. b) d'una manera més particular, d'aquelles obres d'infraestructura vinculades a les activitats municipals necessàries perquè els municipis puguin exercir les seves competències.

ART. 27 (f). LOC. "Les obres d'infraestructura general o complementàries per a l'establiment o la prestació de serveis municipals".

Quant al que estableix aquest apartat de l'ART 27 el P.A.C., a més de preveure els 2 tipus d'obres abans esmentades, cal que prevegui també les obres que siguin necessàries amb caràcter de complementàries per a l'establiment o prestació de serveis que incideixin en un àmbit material sobre el qual els municipis tenen atribuïdes competències. Tot això sens perjudici del que estableix l'ART. 27 3r. últim paràgraf.

Cal tenir molt present l'existència del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya, als efectes de coordinar les obres a dur a terme a la comarca i les previsions establertes en el Pla.

Així mateix cal tenir present el següent cos normatiu:

- La Llei 23/1.987, que estableix els criteris de finançament.

- El Decret 23/1.988 de 24 de gener, sobre la convocatòria per a la formació del PLA ÚNIC D'OBRES I SERVEIS.

- El Decret 310/1.988, d'11 d'octubre, que modifica el Decret 23/1.988.

2.7.- Coordinació de serveis

La comarca haurà de coordinar els serveis municipals.

ART. 27 (g). LOC. "Els criteris per a la coordinació dels serveis municipals entre ells." És una de les principals funcions que ha de desenvolupar la Comarca. L'objectiu és contribuir a l'extensió, l'economicitat i a l'increment de l'eficàcia d'aquests serveis municipals.

Cal que el PAC. estableixi els criteris que regiran la coordinació dels serveis municipals entre ells, en el ben entès que la coordinació, en cap cas, no pot implicar la imposició de directius que vulnerin l'autonomia dels Ajuntaments en la gestió de llurs competències.

2.8.- Règim jurídic de l'exercici de competències pròpies i atribuïdes a la Comarca

Regulació de l'exercici de competències comarcals pròpies i delegades.

ART. 27 (h). LOC. "Les previsions necessàries per a exercir les competències comarcals pròpies i les atribuïdes per delegació de les altres administracions públiques."

El P.A.C. ha de recollir les previsions necessàries perquè la Comarca exerceixi les competències que li són pròpies o bé que li siguin atribuïdes per delegació precedents de les altres administracions públiques.

Les competències pròpies serien les establertes a l'ART. 25 (1) de la LOC, quan diu: "La comarca exerceix les competències que li atribueixen les lleis del Parlament, les quals, en qual-sevol cas, han d'atorgar competències sobre les matèries següents: a) L'ordenació del territori i l'urbanisme, b) la sanitat, c) els serveis socials, d) la cultura, e) l'ensenyament, f) la salubritat pública i el medi".

Tot fa referència a Lleis sectorials, les quals atribuiran competències catalogades de pròpies a les comarques.

Malgrat l'anterior, el Parlament ha promulgat tant sols les següents Lleis sectorials amb posterioritat a la L.O.C.-:

1.- Llei 3/1.988, de 4 de març, de protecció dels animals. No es fa aquí cap mena d'esment a la comarca, en concret. Parla dels municipis i de les entitats supramunicipals, indirectament.

2.- Llei 6/1.988, de 30 de març, forestal de Catalunya. Sempre parla "d'entitats locals", sense precisar el tipus d'ens. No fa cap esment concreta a la comarca.

3.- Llei 8/1.988, de 7 d'abril, de l'esport. És l'única Llei sectorial fins ara, que fa una atribució específica de competències a les comarques.

4.- Llei 2/1.989, de 16 de febrer, sobre centres recreatius i turístics. No fa cap mena de referència a les competències comarcals.

En general, doncs, es constata la manca d'atribucions competencials a les comarques en les lleis sectorials.

Les competències per delegació. Les competències atribuïdes per delegació per part d'altres administracions públiques, poden venir tant referides a les conferides per part de la Generalitat de Catalunya, com a les Diputacions Provincials, i fins i tot podrien venir atribuïdes per part de l'Administració Central.

L'ART. 25 (3) de la LOC, estableix que l'Administració de la Generalitat podrà delegar o assignar competències a les comarques, d'acord amb allò que estableixi la legislació de Règim Local.

En aquest sentit la LMRLC regula en el seu Títol XII la "Delegació i Assignació de competències de la Generalitat als ens locals". ART. 122 i sgts.

La delegació d'una competència comporta que l'ens local -Comarca- ha d'exercir les potestats inherents a aquesta competència sense que, no obstant això, se n'alteri la titularitat -de la competència-.

L'efectivitat de la delegació requereix que aquesta sigui acceptada per la comarca. Això no obstant, la delegació és obligatòria si així es determina per Llei, amb audiència prèvia a la Comarca afectada.

En aquest cas la delegació ha d'anar acompanyada de la dotació o de l'increment de mitjans econòmics necessaris per a desenvolupar la competència, o les activitats derivades de la mateixa.

És de destacar que aquest apartat de l'ART. 27 no parla en cap cas dels casos d' ASSIGNACIÓ, DISPENSA O CONVENI, contradint el que estableix la resta d'articulat. No es fa una previsió per als casos que acabem de citar. Per extensió creiem que el PAC també haurà de referir-se a les previsions en matèria de l'exercici de les competències que la Comarca ha assumit en funció d'algun dels mecanismes d'Assignació, Dispensa i Conveni amb els municipis o d'altres ens.

L'Administració de la Generalitat ha delegat certes competències a les Comarques en matèria de cultura, ensenyament i serveis socials.

En aquests tres supòsits la delegació s'instrumenta per mitjà d'un conveni que hauran de subscriure els Departaments de la Generalitat respectius amb cadascuna de les Comarques, i als quals es determinaran els recursos econòmics, materials i personals que assignen a la Comarca per a l'efectiva prestació del servei.

En cadascun dels esmentats supòsits la Generalitat es reserva facultats diferents. (ART. 124 LMRLC.).

1.- Cultura. El Decret 208/1.989, d'1 d'agost, que preveu la delegació dels següents temes: La gestió dels arxius històrics comarcals i dels d'abast inferior al comarcal; la gestió dels centres

de normalització lingüística d'abast comarcal i dels serveis de català d'igual abast comarcal; la gestió de la Casa de Cultura d'algunes poblacions, així com escoles. En aquest àmbit de delegació la Generalitat s'ha reservat totes les facultats recollides a l'ART. 124 de la LMRLC.

2.- Ensenyament. El Decret 219/1.989 d'1 d'agost, que preveu la delegació de competències als consells comarcals que venien atribuïdes al Departament d'Ensenyament quant a les següents matèries: Gestió del transport escolar col·lectiu; establiment i gestió de les escoles-llar; programació i gestió de menjadors a centres públics; programació i gestió de colònies i convivències escolars, rutes culturals, intercanvis escolars, i gestió d'ajuts per aquestes activitats.

L'article 5 del Decret autoritza les comarques a exercir aquestes competències en col·laboració amb els Ajuntaments afectats, establint si escau contractes amb entitats públiques i privades per a la gestió dels diferents serveis.

La Generalitat es reserva aquí les facultats recollides a l'ART. 124 a), e), f), i g) de la LMRLC.

3.- Serveis Socials. El Decret 220/1.989, de 28 d'agost, que preveu la delegació de competències següents: Establiments d'acolliment residencial de titularitat de l'ICASS destinats a l'atenció de persones amb disminució, delegant-se la gestió i responsabilitat plena; promoció de la iniciativa privada en serveis socials residencials per a persones amb disminució, mitjançant la cooperació en els programes de foment de l'ICASS; activitats de promoció de la integració social de les persones amb disminució en el marc dels plans d'actuació social de la Generalitat. En aquest cas la Generalitat es reserva totes les facultats de control i direcció de l'ART. 124 de la LMRLC.

2.9.- Criteris de conversió de serveis municipals

2.9.1.- Conversió dels serveis municipals en comarcals.
Directament per tal d'assegurar la intervenció Municipal.

2.9.2.- Finançament d'acord amb les modalitats d'assumpció.

ART. 27 (i). LOC. "Els criteris per a la conversió de serveis municipals en comarcals i els criteris del finançament corresponent d'acord amb les diferents modalitats d'assumpció".

(a).- Salvaguarda de l'autonomia municipal.

El procés de conversió de serveis municipals en comarcals gaudeix d'una sèrie de garanties per a la salvaguarda del principi d'autonomia dels municipis.

Aquí aquest apartat ens parla de serveis NO de competències.

El mecanisme és la transformació d'un servei NO MÍNIM dels que han d'exercir els municipis, de tal manera que passa a ésser assignat a la Comarca amb les garanties que estableix la legislació de Règim Local.

Són necessaris uns requisits:

- Que la conversió vingui atribuïda en virtut d'una Llei. Pot aquesta atribució ésser alternativa, assignant-se al municipi, i subsidiàriament a la Comarca.
- Que la Comarca ho aprovi per majoria absoluta del seu Ple del Consell Comarcal.
- Quant a la salvaguarda dels interessos municipals, es preveu que no hi hagi una oposició de la majoria dels municipis afectats, a més que aquesta majoria ha de representar al menys la meitat de la població de la totalitat dels municipis de la Comarca.

- Quant a la naturalesa del servei, aquest no pot ésser dels establerts com de caràcter mínim per als municipis d'acord amb allò que estableix la legislació de Règim Local.

(b).- Mesures compensatòries.

S'ha de fer expressa reserva al sistema de finançament dels serveis que la Comarca haurà de començar a prestar, i que per la seva procedència no està previst qui ha d'assumir els costos de la prestació.

Això pot convertir-se en un sistema de control per part dels municipis, que poden finançar el servei, almenys en part, assegurant-se una intervenció municipal tal i com reflecteix l'esperit de la Llei Comarcal.

Aquesta reserva de control municipal ve atribuïda per Llei en el cas de matèries referides a l'ART. 25 (2) de la LRBRL.

(c).- Mutació de la titularidad del servei.

El fet d'existir una conversió de servei en comarcal implica que el servei modifica la seva naturalesa en raó a la procedència del mateix en funció de l'ens que el presta.

Quan passa a ésser la comarca la prestadora del servei, aquest es converteix en comarcal, però s'ha de preveure com restaran les relacions entre els tercers afectats pel servei i la comarca com a seu nou òrgan gestor.

En principi la subrogació del servei implica la subrogació de totes aquelles obligacions, deures i drets que són inherents al servei. Fins i tot, la conversió pot suposar la integració dels elements que presten el servei dins l'organigrama comarcal. El traspàs de personal i béns materials a la Comarca.

La conversió pot anar referida també a tots aquells serveis municipals prestats mancomunadament o mitjançant consorcis.

TÍTOL SEGON : PRINCIPIS MATERIALS I OBJECTIUS DEL PAC.

1.- Capítol Primer: Principis Materials

1.1.- Durada del Programa d'Actuació (PAC)

Malgrat que la Llei d'Ordenació Territorial estableix que els PAC hauran de tenir una durada indefinida, diverses raons aconsellen elaborar un Programa d'Actuació pensat per a un període curt: en primer lloc, s'està encara en un període de configuració de les competències i funcions comarcals. En segon lloc, les possibilitats de col.laboració entre la comarca i el conjunt dels seus municipis són molt grans, però s'hi ha d'arribar d'una manera progressiva, a mesura que les avantatges d'aquesta col.laboració es vagin fent més evidents; aquest caràcter progressiu i dinàmic que ha de tenir l'entesa entre comarca i municipis aconsella també fer unes previsions inicials per a un espai de temps curt. En tercer lloc, la mateixa comarca, amb pocs anys d'experiència al darrera, difícilment podrà programar i executar de manera eficient un nombre gran d'actuacions i esglaonades en un període llarg. Aquestes raons fan aconsellable l'elaboració d'un Programa d'Actuació per a un període de cinc anys, en finalitzar el qual, s'haurà de procedir a la seva revisió.

1.2.- Diagnosi prèvia de la Comarca de la Noguera

El PAC es recolzarà en una àmplia documentació prèvia tant sobre les aptituds i potencialitat de la comarca com sobre les dificultats i les mancances actuals. Aquesta documentació abastarà un ample camp temàtic: la situació socio-econòmica, les dotacions en infraestructures generals i municipals, les dotacions en equipaments col.lectius, el medi ambient, etc. La informació i la diagnosi desembocaran en l'elaboració d'un escenari desitjable per a la comarca amb l'horitzó a l'any 2000. Aquest escenari desitjable no ha de ser aprovat, però ha de servir de marc de referència per a l'elaboració del Programa d'Actuació. Les actuacions a curt termini del Programa d'Actuació han d'anar adreçades a aconseguir la comarca prevista a l'escenari desitjable.

2.- Capítol Segon : Objectius

2.1.- Millora de la qualitat de vida

S'ha d'aconseguir mitjançant l'increment de les dotacions en infraestructures, serveis i equipaments col.lectius.

2.2.- Desenvolupament econòmic de les diferents àrees comarcals.

S'han de dissenyar els plans directors i coordinadors que s'adequin a les necessitats de desenvolupament econòmic comarcal. Aquests plans seran impulsats pel Consell Comarcal amb

la finalitat de crear eixos de promoció econòmica bé sigui a l'àmbit rural, bé sigui a l'àmbit industrial o del sector serveis. Tot això envers la millora de la qualitat de vida.

2.3.- Optimització funcional de l'Administració local.

Aconseguir la millora del funcionament de l'Administració local, propiciant l'entesa entre l'administració comarcal i municipal, i afavorint la gestió associada dels serveis, sempre a partir de la voluntat municipal, tot i quant d'aquesta col.laboració sorgirà una millora de les prestacions.

2.4.- La protecció del medi ambient i la correcta gestió del territori.

Articulant les mesures adients de control mediambiental, i impulsant els instruments de planejament urbanístic i d'ordenació territorial previstos a les Lleis.

TÍTOL TERCER : PREVISIÓ D'ACTUACIONS COMARCALS.

Les actuacions que el P.A.C. preveu a la seva part programàtica s'estructuren en els següents àmbits:

1.- Capítol Primer : Actuacions en l'àmbit de les competències i funcions pròpies.

S'inclouen aquí totes les iniciatives adreçades a desenvolupar les competències pròpies atribuïdes per la legislació.

2.- Capítol Segon : Actuacions en l'àmbit de les competències delegades o assignades per la Generalitat o la Diputació Provincial de Lleida.

S'inclouen aquí totes les actuacions adreçades a la gestió de les competències delegades o assignades.

3.- Capítol Tercer : Actuacions en l'àmbit de les competències i funcions en relació amb els municipis de la Comarca.

S'inclouen aquí dos tipus d'actuacions ben diferenciades: unes adreçades a crear un marc general de relacions entre la comarca i els municipis que la componen, i altres adreçades a l'organització de serveis concrets.

4.- Capítol Quart : Àmbit de les activitats de foment econòmic de la Comarca.

S'inclouen aquí totes les iniciatives adreçades al desenvolupament econòmic de la comarca.

5.- Capítol Cinquè : Àmbit del funcionament de l'administració comarcal.

S'inclouen aquí les actuacions adreçades al funcionament intern de la pròpia administració comarcal.

1.- Capítol Primer : Actuacions a l'àmbit de les competències i funcions pròpies de la Comarca.

1.1.- Secció Primera : Competències pròpies atorgades per llei del Parlament.

1.1.1.- L'esport. Llei de l'esport 8/88 de 7 d'abril

1.1.1.1.- Creació d'un organisme de coordinació i foment de la pràctica esportiva per tal de desenvolupar les competències atribuïdes pel Parlament de Catalunya. (Fitxa 052).

1.1.1.2.- Impulsar la construcció dels equipaments esportius que necessita la comarca i els diferents municipis que la componen. (Fitxa 053).

1.2.- Secció Segona : Competències pròpies sense desplegament legislatiu per llei del Parlament.

1.2.1.- L'ordenació del territori i l'urbanisme

1.2.1.1.- Impulsar la redacció del Planejament Urbanístic als municipis de la comarca. (Fitxa 026).

1.2.1.2.- Impulsar l'elaboració d'un Pla Territorial Parcial de les sis comarques de la regió de Lleida. (Fitxa 022).

1.2.1.3.- Vetllar per la disciplina urbanística, dins el marc reglamentari establert, per a evitar disfuncions greus del territori. (Fitxa 027).

1.2.1.4.- Impulsar la declaració de zona rural desfavorida de la C.E.E. (Fitxa 023).

1.2.1.5.- Impulsar l'elaboració del Pla de la Zona de Muntanya del Montsec. (Fitxa 024).

1.2.1.6.- Col·laborar i participar en les actuacions a la Zona d'Ordenació d'Explotacions del Secà de la Noguera. (Fitxa 025).

1.2.1.7.- Impulsar l'ampliació de la zona de muntanya definida d'acord amb la normativa de la Generalitat i de la zona d'agricultura de muntanya definida d'acord amb la normativa de la C.E.E., amb la total coincidència de les dos delimitacions. (Fitxa 100).

1.2.2.- La sanitat

1.2.2.1.- Impulsar la construcció de nous centres d'assistència primària i consultoris locals i el condicionament de les instal·lacions ja existents. (Fitxa 049).

1.2.2.2.- Impulsar la constitució definitiva dels dos Centres d'Assistència Primària de nivell I, encara no constituïts: el d'Artesa de Segre i el de Balaguer. (Fitxa 050).

1.2.2.3.- Impulsar la constitució del Centre d'Assistència Primària de nivell II a la capital comarcal i la creació del Sector Sanitari de Balaguer. (Fitxa 051).

1.2.3.- Els serveis socials

1.2.3.1.- Impulsar la construcció de nous equipaments socials i assistencials a la comarca. (Fitxa 060).

1.2.4.- La cultura

1.2.4.1.- Impulsar les activitats culturals i associatives arreu de la comarca. El Consell Comarcal és conscient del paper important que haurà de tenir en la coordinació i foment de les activitats i manifestacions culturals. (Fitxa 054).

1.2.4.2.- Impulsar la construcció de nous equipaments culturals a la comarca. El Consell Comarcal és conscient de la necessitat de millorar les dotacions existents per tal d'eleva l'actual sòstre cultural i associatiu de la comarca i del conjunt dels seus municipis. Això es concretarà en l'elaboració d'una proposta pròpia de noves dotacions en equipament cultural que l'Administració comarcal defensarà davant dels organismes amb competències en la política de noves instal·lacions culturals. (Fitxa 055).

1.2.4.3.- Promoure un estudi per a revisar l'actual Inventari de Patrimoni Històric-Artístic. La comarca ha de tenir una informació acurada del seu propi patrimoni històric. Aquesta informació la facilita d'una manera incompleta l'inventari existent. (Fitxa 056).

1.2.5.- L'ensenyament

1.2.5.1.- Creació d'un Consell Escolar Comarcal que desenvoluparà activitats de coordinació dels centres d'ensenyament existents i de foment de les innovacions i millores pedagògiques. (Fitxa 041).

1.2.5.2.- Impulsar la construcció de nous equipaments docents a la comarca. L'administració comarcal és conscient de la necessitat de millorar les dotacions existents per tal d'eleva la formació humana i professional dels infants i joves de la comarca. (Fitxa 042).

1.2.5.3.- L'administració comarcal farà el seguiment de la incidència de la Reforma Educativa a la comarca i elaborarà la seva pròpia proposta sobre el mapa escolar futur, la qual defensarà davant dels organismes competents. (Fitxa 043).

1.2.5.4.- Impulsar la introducció de nous ensenyaments professionals i agraris. (Fitxa 044).

1.2.5.5.- Impulsar la introducció d'ensenyaments universitaris a nivell de diplomatura a la ciutat de Balaguer. (Fitxa 045).

1.2.6.- La salubritat pública i el medi

1.2.6.1.- Impulsar la realització efectiva de les regulacions i mesures protectores proposades pel Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) als espais definits a la comarca. (Fitxa 029).

1.2.6.2.- Impulsar la declaració de Parc Natural de la Serra del Montsec, amb una delimitació que no resulti lesiva per als interessos econòmics dels habitants de la zona. (Fitxa 030).

1.2.6.3.- Impulsar la construcció d'instal·lacions de depuració que rebaixin la contaminació dels corrents fluvials de la comarca fins els nivells proposats al Pla de Sanejament, i vetllar pel manteniment dels cabals ecològics necessaris en tots els rius de la comarca. (Fitxa 031).

1.2.6.4.- Promoure la realització d'un estudi sobre tractament dels purins per al seu aprofitament a l'agricultura, amb l'objectiu d'acabar amb els actuals abocaments i amb la contaminació dels corrents fluvials de la comarca. (Fitxa 034).

1.2.6.5.- Construcció i gestió de l'abocador controlat de l'àrea de Balaguer. (Fitxa 032).

1.2.6.6.- Construcció i gestió de l'abocador controlat de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts. (Fitxa 033).

1.2.6.7.- Impulsar la creació i participar en la gestió d'un servei comarcal d'eliminació dels animals morts. (Fitxa 035).

1.2.6.8.- Impulsar la creació d'Agrupacions de Defensa Forestal, especialment a les àrees amb elevat risc d'incendis estivals. En la mateixa direcció de defensa de la qualitat mediambiental de la comarca, l'administració comarcal impulsarà la creació de noves ADE, especialment als municipis de la Noguera Alta amb elevat risc d'incendi. (Fitxa 036).

1.2.6.9.- Crear i participar en el funcionament d'una Xarxa Comarcal d'Emergència en col·laboració amb la Direcció Gral. de Prevenció i Extinció d'Incendis. (Fitxa 037).

2.- Capítol Segon : Actuacions a l'àmbit de les competències delegades o assignades per la Generalitat o la Diputació de Lleida.

2.1.- Secció Primera : Competències delegades

Segons la legislació local catalana la delegació d'una competència comporta que l'ens local ha d'exercir les potestats inherents a aquesta competència sense que, no obstant això, se n'alteri la titularitat.

2.1.1.- L'ensenyament

2.1.1.1.- Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria de transport escolar col·lectiu i d'ajuts individuals de desplaçament. (Fitxa 046).

2.1.1.2.- Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria d'ajuts de menjador. (Fitxa 047).

2.1.1.3.- Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matè-

ria de programació i gestió de colònies i convivències escolars, rutes culturals, intercanvis escolars i, en particular, la gestió de beques i ajuts per a aquestes activitats. (Fitxa 048).

2.1.2.- Serveis socials

2.1.2.1.- Gestionar les competències delegades pel Departament de Benestar Social en matèria d'assistència social primària. (Fitxa 061).

2.1.3.- Cultura

2.1.3.1.- Gestionar les competències delegades pel Departament de Cultura en matèria d'Arxius Històrics Comarcals i d'Arxius d'àmbit inferior al comarcal. (Fitxa 057).

2.1.3.2.- Gestionar les competències delegades pel Departament de Cultura en matèria de normalització lingüística i del Servei Comarcal de Català. (Fitxa 058).

2.1.3.3.- Dissenyar una política cultural comarcal que emmarqui els criteris de l'administració comarcal en la concessió de subvencions per a activitats culturals. (Fitxa 059).

2.1.4.- Salubritat pública i medi natural

2.1.4.1.- Gestionar les competències delegades a la comarca en matèria d'activitats classificades. (Fitxa 038).

2.1.5.- Pla d'obres i serveis. Pla Específic

2.1.5.1.- Gestionar les competències delegades pel Departament de Governació en el procés d'elaboració del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOS). (Fitxa 077).

2.1.5.2.- Gestionar les competències delegades per la Diputació Provincial de Lleida en el procés d'elaboració dels Plans Específics que han d'integrar-se en el Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya. (Fitxa 078).

2.1.5.3.- Gestionar el servei d'assistència i cooperació municipal delegat per la Diputació Provincial de Lleida. (Fitxa 079).

2.1.5.4.- Gestionar el servei de compliment de la funció pública subsidiària dels municipis reservada als funcionaris amb Habilitació de l'Estat. (Fitxa 080).

2.2.- Secció Segona : Competències assignades per la Generalitat.

Són aquelles competències que comporten la realització de la gestió ordinària dels serveis propis de l'Administració de la Generalitat pels ens locals de caràcter Supramunicipal. L'acord d'assignació serà adoptat pel Govern de la Generalitat.

2.3.- Secció Tercera: Competències adquirides mitjançant convenis.

El Conveni s'entén com un mecanisme de protocolització convencional entre els representants d'Administracions Públiques, conforme amb la legislació de Règim Local.

2.3.1.- Urbanisme i ordenació del territori

2.3.1.1.- Gestió de l'oficina d'assessorament per a la rehabilitació d'habitatges, segons el conveni signat amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques. (Fitxa 028).

2.3.2.- Foment econòmic

2.3.2.1.- Gestió de l'oficina d'assessorament a empreses segons el conveni signat amb el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM). (Fitxa 005).

2.3.2.2.- Gestió de l'oficina d'assessorament laboral, segons el conveni amb el Departament de Treball. (Fitxa 006).

3.- Capítol Tercer : Actuacions a l'àmbit de les competències i funcions pròpies dels municipis de la Comarca.

3.1.- Secció Primera : La dispensa de la prestació de serveis mínims municipals.

Els Municipis tenen el dret de gaudir de la DISPENSA de prestar aquells serveis mínims que tenen el caràcter d'obligatori, recollits en la normativa de règim local, tant d'àmbit estatal com autonòmic.

El règim jurídic de la Dispensa ve regulat en la Llei 8/1987, de 15 d'abril, Municipal i de Règim Local de Catalunya i analitzat, en detall, en el Títol I d'aquest Programa d'Actuació.

3.2.- Secció Segona : Criteris d'intervenció subsidiària de la Comarca.

La Comarca haurà d'intervenir en la prestació dels serveis mínims dispensats als municipis, segons l'establert en l'esmentada Secció Primera, a fi i efecte, d'assegurar, uns bons serveis públics als Municipis.

Així mateix, cal que el Consell Comarcal, intervingui en les funcions públiques dels Ajuntaments, amb l'objectiu de millorar-les. S'ha d'entendre que aquestes funcions públiques abarquen tant les funcions de Secretaria (Fe pública i Assessorament legal) com el control i fiscalització interna de la gestió econòmica-financera, pressupostària i comptabilitat, tresoreria i recaptació.

La regulació jurídica d'aquests tipus d'actuació comarcal ve establerta al Títol I del present Programa d'Actuació.

3.3.- Secció Tercera : Exercici de les competències municipals per delegació o per conveni.

3.3.1.- Per delegació

La delegació de competències comporta que l'ens local ha d'exercir les potestats inherents a aquesta competència sense que, no obstant això, se n'alteri la titularitat.

La regulació jurídica de la delegació ve establerta en la legislació de règim local, que es troba analitzada en el Títol I d'aquest Programa d'Actuació Comarcal.

3.3.2.- Per conveni

Mitjançant conveni es protocolitzaran les iniciatives municipals, per que la Comarca exerceixi unes activitats i uns serveis concrets.

Cal tenir molt present l'establert en el Títol I d'aquest document.

3.3.2.1.- Creació del Servei Comarcal de tractament i eliminació de residus sòlids. Conveni entre comarca i municipis per a l'organització del servei de tractament i eliminació de residus sòlids urbans d'acord amb el Pla Director de Tractament de Residus Sòlids de Catalunya. (Fitxa 039).

3.3.2.2.- Creació del Servei Comarcal de recollida d'escombraries. Conveni entre comarca i municipis per l'organització del servei de recollida d'escombraries. (Fitxa 040).

3.4.- Secció Quarta : Establiment i prestació de serveis supramunicipals complementaris del municipis.

La comarca prestarà els serveis complementaris propis d'altres administracions públiques a un nivell supramunicipal.

Aquests serveis supramunicipals complementaris seran els relatius a les temàtiques que assenyalarem a continuació, d'acord a la legislació de règim local, i recollit en el Títol I d'aquest Programa d'Actuació:

- a) Educació
- b) Cultura, joventut i esport
- c) Promoció de la dona
- d) Habitatge
- e) Sanitat
- f) Protecció del medi
- g) Ocupació i lluita contra l'atur
- h) Els arxius, les biblioteques, els museos, els conservatoris de música i els centres de belles arts.
- i) El foment de les estructures agràries i la prestació de serveis d'interès públic agrari.

3.5.- Secció Cinquena : Criteris de coordinació de serveis.

L'objectiu de la coordinació dels serveis municipals entre ells per part de la comarca, és el de contribuir a l'extensió, l'economicitat i l'increment de l'eficàcia d'aquells serveis.

3.6.- Secció Sisena : Obres d'infraestructura general o complementàries per l'establiment o la prestació de serveis municipals.

S'han de preveure la construcció d'obres d'infraestructura general que beneficiïn al conjunt de la comarca, així com les obres vinculades a les activitats propiament municipals. Ambdós tipus d'infraestructures tindran com a finalitat l'establiment i la prestació, en millors condicions, dels serveis municipals a exercir pels ajuntaments.

3.6.1.- Infraestructures complementàries dels serveis municipals.

3.6.1.1.- Recolzar els projectes supramunicipals d'abastament d'aigua a les àrees amb dèficits greus, bàsicament a l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts i a la Noguera Alta. (Fitxa 070).

3.7.- Secció Setena : Criteris de conversió de serveis municipals en comarcals.

El procés de conversió de serveis municipals en comarcals, comporta la transformació d'un servei municipal no mínim, en un servei estrictament comarcal.

El règim jurídic de la conversió ve establert en la legislació de règim local, i analitzat en el Títol I d'aquest Programa -"Anàlisi jurídic del PAC"-.

3.8.- Secció Vuitena: Servei de cooperació i assistència als Municipis.

La legislació de règim local permet que les funcions de cooperació i d'assistència als municipis en matèria jurídic-administrativa, econòmica i financera puguin ser exercides per la comarca.

3.8.1.- Cooperació i assistència municipal

3.8.1.1.- Organització de l'oficina comarcal d'assessorament municipal. Servei d'Oficina Tècnica i d'Assessoria Jurídica i Econòmica. (Fitxa 081).

3.8.1.2.- Organització del servei comarcal de suport informàtic als municipis. (Fitxa 082).

3.8.1.3.- Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i serveis d'abastament d'aigua potable. (Fitxa 071).

3.8.1.4.- Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i serveis de sanejament. (Fitxa 072).

3.8.1.5.- Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura viària urbana. (Fitxa 073).

3.8.1.6.- Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i servei d'enllumenat públic. (Fitxa 074).

3.8.1.7.- Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura d'accés als nuclis de població. (Fitxa 075).

3.8.1.8.- Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en la resta dels serveis mínims municipals. (Fitxa 076).

3.9.- Secció Novena : Serveis Municipals susceptibles de ser utilitzats per la Comarca.

Són serveis municipals que presten alguns municipis, que tant per la seva qualitat com per la innecessarietat de duplicar actuacions en un mateix àmbit territorial poden ser utilitzats pel Consell Comarcal.

D'aquesta manera la comarca utilitzarà els serveis municipals per prestar un servei d'àmbit comarcal, sense haver-ne d'assumir la nova creació . Cal que prevalgui el principi d'economicitat.

El règim jurídic d'aquest supòsit és analitzat en el Títol I del present Programa d'Actuació Comarcal.

4.- Capítol Quart : Actuacions encaminades al desenvolupament econòmic, social i de projecció interna i externa de la comarca.

4.1.- Foment econòmic.

4.1.1.- Elaborar un ESCENARI ECONÒMIC FUTUR que marqui les directrius bàsiques del desenvolupament econòmic futur de la comarca en un horitzó a llarg termini. (Fitxa 001).

4.1.2.- Institucionalitzar les relacions amb les entitats dedicades al foment de l'economia comarcal, d'una manera global o sectorial. (Fitxa 002).

4.1.3.- Creació del Patronat de Promoció i d'Iniciatives de la comarca. (Fitxa 003).

4.1.4.- Impulsar l'aprofitament el més integral possible de l'aigua de reg afavorint el revestiment i l'encanonament de tota la infraestructura de reg existent, actualment, a la comarca. (Fitxa 007).

4.1.5.- Impulsar el desenvolupament de l'economia agroindustrial de la comarca a partir de les Fires i les Mostres monogràfiques. (Fitxa 008).

4.1.6.- Elaborar una base de dades sobre els sectors agropecuari de la comarca. (Fitxa 009).

4.1.7.- Impulsar el cooperativisme i l'associacionisme agraris. (Fitxa 010).

4.1.8.- Impulsar les noves infraestructures de reg: el canal Algerri-Balaguer. (Fitxa 011).

4.1.9.- Impulsar les noves infraestructures de reg: el canal Segarra-Garrigues. (Fitxa 012).

4.1.10.- Encarregar un estudi econòmic-agronòmic de la rendibilitat dels conreus possibles a l'àrea de nou reg del canal Algerri-Balaguer. (Fitxa 013).

4.1.11.- Impulsar la producció, transformació i comercialització de productes agraris tradicionals a la comarca, bàsicament les produccions artesanals de l'àrea del secà. (Fitxa 014).

4.1.12.- Impulsar les produccions agràries de qualitat i promoure les denominacions d'origen d'abast comunitari dels productes agraris comarcals. (Fitxa 015).

4.1.13.- Institucionalitzar les relacions amb l'Oficina Comarcal de la Noguera del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca i amb les Cambres Agràries Locals. (Fitxa 016).

4.1.14.- Recolzar la producció artesanal de la comarca. (Fitxa 017).

4.1.15.- Impulsar la formació professional dels joves de la comarca a partir dels ajuts del Fons Social Europeu. (Fitxa 004).

4.1.16.- Promoure la creació de petites àrees de sòl industrial urbanitzat als municipis amb expectatives favorables de desenvolupament industrial. (Fitxa 018).

4.1.17.- Creació d'un organisme impulsor del turisme, i més específicament, del turisme rural a l'àrea del secà de la comarca. (Fitxa 021).

4.1.18.- Impulsar la millora de les estructures comercials. (Fitxa 019).

4.1.19.- Recolzar la creació d'Associacions de Comerciants defensores dels interessos del Comerç, bàsicament del petit comerç propi de la comarca. (Fitxa 020).

4.1.20.- Impulsar les noves infraestructures de reg : els petits aprofitaments. (Fitxa 101).

4.2.- Millora de la qualitat de vida

4.2.1.- Impulsar la instal·lació de reemissors de televisió per tal que la cobertura de totes les cadenes públiques abasti la totalitat de la comarca. (Fitxa 068).

4.2.2.- Impulsar l'extensió del servei telefònic en el medi rural. (Fitxa 069).

4.2.3.- Impulsar l'electrificació rural dels nuclis de població i els disseminats que encara no disposen de subministrament d'energia elèctrica. (Fitxa 067).

4.3.- Millora de les comunicacions

4.3.1.- Elaborar un catàleg de la xarxa viària local i dels camins municipals com a pas previ per a intentar assolir competències en matèria de xarxa viària local. (Fitxa 062).

4.3.2.- Impulsar la millora de la xarxa viària de la comarca. (Fitxa 063).

4.3.3.- Elaborar un estudi sobre les necessitats de transport públic de la comarca. (Fitxa 064).

4.3.4.- Gestionar la xarxa de transport a la demanda. (Fitxa 065).

4.3.5.- Recolzar el manteniment de la línia fèrria Lleida-La Pobla de Segur. (Fitxa 066).

5.- Capítol Cinquè : Àmbit del funcionament intern del Consell.

5.1.1.- Construcció de la seu del Consell Comarcal. (Fitxa 083).

5.1.2.- Creació d'una Base de Dades Comarcal. En una primera fase aquesta base de dades hauria de comptar, com a mínim, amb els següents apartats : Informació demogràfica, informació econòmica, enquesta d'infraestructures i equipaments, censos d'equipaments col·lectius, catàleg de la xarxa viària local. (Fitxa 084).

TÍTOL QUART : SEGUIMENT, CONTROL, AVALUACIÓ DELS RESULTATS DE L'EXECUCIÓ DEL PROGRAMA.

1.- Capítol Primer: Fiscalització de l'Actuació del Consell Comarcal envers l'acompliment del Programa d'Actuació.

1.1. Convocatòria de Plens extraordinaris almenys d'un cop a l'any per debatre les actuacions programades.

1.2. Informació pública de les actuacions enllestides anyalment, mitjançant la publicació en el corresponent Butlletí d'Informació Comarcal.

1.3. El Consell Comarcal podrà encarregar els estudis i auditories que cregui oportú realitzar com a medi de control del desenvolupament del PAC.

2.- Capítol Segon : Avaluació dels resultats de l'aplicació del Programa.

2.1. Redacció d'un programa anual desenvolupat d'acord amb el pla d'etapes i els annexos de proposta que s'incorporin al PAC. Aquest programa hauria d'ésser operatiu abans de finalitzar el mes de gener de cada any.

2.2. Redacció de la corresponent "Memòria d'Actuació Comarcal" amb caràcter anual, que s'haurà de confeccionar dins dels primers quatre mesos de cada any.

TÍTOL CINQUÈ: ACTUALITZACIÓ DEL PAC: MODIFICACIÓ I REVISIÓ

1.- Capítol Primer : Modificació

1.1.- Concepte

La modificació del Programa serà aquella alteració o variació puntual i no substancial de les previsions contingudes a la documentació del PAC.

La modificació no podrà alterar substancialment el PAC, de tal manera que pugui posar-se en crisi la seva coherència com a document integrador de les actuacions comarcals.

1.2.- Supòsits

1.2.1.- Aquells casos en què es donin unes alteracions o variacions de les previsions, que aconsellin la supressió de presupòsits existents, creació de noves iniciatives o transformació de les ja contemplades tot i per adequar-les a les noves circumstàncies sobrevingudes.

1.2.2.- Les modificacions es proposaran en base a un estudi motivat que justifiqui la mesura del canvi i ha de mantenir coherència amb l'esperit que informa el present Programa.

1.2.3.- Aprovació: correspon al Ple del Consell Comarcal l'aprovació de la modificació del PAC. Aquesta mesura haurà d'estar degudament motivada i complir els requisits recollits al present capítol.

1.2.4.- Quorum: Per a l'aprovació de les modificacions es requereix el vot de la majoria absoluta dels membres del Ple del Consell Comarcal.

1.3.- Iniciativa

1.3.1.- Iniciativa municipal. Quan un municipi de la comarca cregui adient introduir algun canvi al Programa d'Actuació, elevarà la proposta, degudament motivada i adoptada per acord del Ple de l'Ajuntament, al Consell Comarcal, al qual li correspon debatre i aprovar la modificació.

1.3.2.- Iniciativa comarcal. Quan a instància de qualsevol dels grups polítics integrats al Consell Comarcal, s'elevi la proposta de modificació, degudament motivada, a consideració i aprovació del Ple del propi Consell Comarcal.

2.- Capítol Segon: Revisió

2.1.- Concepte

La revisió del Programa d'Actuació és aquell canvi substancial que es realitza de les previsions contingudes en aquest, per haver-se exhaurit o acomplert totes elles o gran part, o per existir unes alteracions o variacions substancials en els condicionaments socials, demogràfics, econòmics i el seu repartiment als diferents indrets de la comarca.

2.2.- Supòsits

2.2.1. Procedirà la revisió del PAC, quan el seu contingut hagi estat esgotat o restin poques actuacions per enllestir. Això implica que la part de previsió del Programa ha entrat en crisi, i que sigui precisa una actualització global per evitar que la comarca es trobi sense objectius per complir.

2.2.2. La revisió requereix la confecció d'un nou estudi de diagnosi i l'actualització de la Base de Dades Comarcal, per tal de dimensionar les noves necessitats de la comarca. Aquest estudi motivarà i raonarà la mesura de la revisió global.

2.2.3. Aprovació. Correspon al Ple del Consell Comarcal l'aprovació de la revisió del PAC. La qual haurà de motivar-se i acomplir els requisits recollits en el present capítol.

2.2.4. Quorum. Per a l'aprovació de la revisió global del Programa d'Actuació Comarcal, es requereix el vot de la majoria dels dos terços (2/3) dels membres del Ple del Consell Comarcal.

2.3.- Iniciativa

Pot ésser exercida tant pels municipis com per la Comarca, amb les següents limitacions:

2.3.1.- Iniciativa municipal. Quan almenys tres cinquenes parts dels municipis de la comarca proposin al Consell Comarcal la revisió del PAC, essent necessari el previ acord del Ple de cadascun dels Ajuntaments en aquest sentit. La proposta haurà de motivar-se degudament i es recolzarà en els pertinents estudis previs de diagnosi.

2.3.2.- Iniciativa comarcal. Quan a instància dels grups polítics integrats al Consell, que comptin sumats, almenys, amb la majoria absoluta dels membres del Ple del Consell Comarcal, es motivi i proposi la revisió, i la confecció dels estudis previs de diagnosi, si d'aquestes es desprèn la necessitat de revisió, es redactarà la corresponent proposta, i es sotmetrà a l'aprovació del Ple del propi Consell.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

1.- La comarca en el termini de 2 mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquest Programa d'Actuació Comarcal, ha de prendre les mesures necessàries per a iniciar totes les gestions pertinents per a iniciar el desenvolupament d'aquest Programa.

2.- Als efectes del desenvolupament inicial d'aquest Programa d'Actuació Comarcal, s'ha de constituir una Comissió integrada per representants de la Generalitat de Catalunya, dels Ajuntaments integrats a la Comarca i del propi Consell Comarcal.

DISPOSICIONS FINALS

1.- El Consell Comarcal dictarà les disposicions necessàries, sempre que siguin de la seva competència, per al desplegament, l'execució i el compliment d'aquest Programa d'Actuació.

2.- A més el Consell Comarcal elaborarà models tipus d'actes, acords, ordenances i reglaments, inventaris plecs i expedients, així com procediments que permetin sistemes simplificats de comptabilitat i estructures pressupostàries.

3.- El present Programa d'Actuació Comarcal entrarà en vigor a partir de la seva aprovació pel Ple del Consell Comarcal.

ANNEX I. CLASSIFICACIÓ SECTORIAL DE LES ACTUACIONS.

ANNEX II. FITXES DESCRIPTIVES DE LES ACTUACIONS.

ABREVIATURES:

LRBRL: Llei 7/1985, de 2 d'abril. Reguladora de les Bases de Règim Local.

LOC: Llei 6/1987, de 4 d'abril, sobre l'Organització Comarcal de Catalunya.

LMRLC: Llei 8/1987, de 15 d'abril, Municipal i de Règim Local de Catalunya.

**PROGRAMA
D'ACTUACIÓ COMARCAL**

ANNEX I

**CLASSIFICACIÓ SECTORIAL
DE LES ACTIVITATS**

CLASSIFICACIÓ SECTORIAL DE LES ACTUACIONS

ACTUACIONS ADREÇADES AL FOMENT DE L'ECONOMIA COMARCAL I A LA PROJECCIÓ EXTERIOR DE LA COMARCA.

A. PROJECCIÓ GENERAL.

1. Àmbit sense competències específiques.
  - 1.1. Elaborar un ESCENARI ECONÒMIC FUTUR que marqui les directrius bàsiques del desenvolupament econòmic futur de la comarca en un horitzó a llarg termini. (Fitxa 001).
  - 1.2. Institucionalitzar les relacions amb les entitats dedicades al foment de l'economia comarcal, d'una manera global o sectorial. (Fitxa 002).
  - 1.3. Creació del Patronat de Promoció i d'Iniciatives de la comarca. (Fitxa 003).
  - 1.4. Impulsar la formació professional dels joves de la comarca a partir dels ajuts del Fons Social Europeu. (Fitxa 004).
2. Àmbit de les competències adquirides mitjançant conveni.
  - 2.1. Gestió de l'oficina d'assessorament a empreses segons el conveni signat amb el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM). (Fitxa 005).
  - 2.2. Gestió de l'oficina d'assessorament laboral, segons el conveni amb el Departament de Treball. (Fitxa 006).

B. SECTOR AGRARI.

1. Àmbit sense competències específiques.
  - 1.1. Impulsar l'aprofitament el més integral possible de l'aigua de reg afavorint el revestiment i l'encanonament de tota la infraestructura de reg existent actualment, a la comarca. (Fitxa 007).
  - 1.2. Impulsar el desenvolupament de l'economia agroindustrial de la comarca a partir de les Fires i les Mostres monogràfiques. (Fitxa 008).
  - 1.3. Elaborar una base de dades sobre el sector agropecuari de la comarca. (Fitxa 009).
  - 1.4. Impulsar el cooperativisme i l'associacionisme agraris. (Fitxa 010).
  - 1.5. Impulsar les noves infraestructures de reg : el canal Algerri-Balaguer. (Fitxa 011).
  - 1.6. Impulsar les noves infraestructures de reg : el canal Segarra-Garrigues. (Fitxa 012).
  - 1.7. Encarregar un estudi econòmic-agronòmic de la rendibilitat dels conreus possibles a l'àrea de nou reg del canal Algerri-Balaguer. (Fitxa 013).
  - 1.8. Impulsar les noves infraestructures de reg : els petits aprofitaments. (Fitxa 101).
  - 1.9. Impulsar la producció, transformació i comercialització de productes agraris tradicionals a la comarca, bàsicament les produccions artesanals de l'àrea del secà. (Fitxa 014).
  - 1.10. Impulsar les produccions agràries de qualitat i promoure les denominacions d'origen d'abast comunitari dels productes agraris comarcals. (Fitxa 015).

1.11. Institucionalitzar les relacions amb l'Oficina Comarcal de la Noguera del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca i amb les Cambres Agràries Locals. (Fitxa 016).

C. INDÚSTRIA.

1. Àmbit sense competències específiques.
  - 1.1. Recolzar la producció artesanal de la comarca. (Fitxa 017).
  - 1.2. Promoure la creació de petites àrees de sòl industrial urbanitzat als municipis amb expectatives favorables de desenvolupament industrial. (Fitxa 018).

D. COMERC.

1. Àmbit sense competències específiques.
  - 1.1. Impulsar la millora de les estructures comercials. (Fitxa 019).
  - 1.2. Recolzar la creació d'Associacions de Comerciants defensores dels interessos del Comerç, bàsicament del petit comerç propi de la comarca. (Fitxa 020).

E. TURISME.

1. Àmbit sense competències específiques.
  - 1.1. Creació d'un organisme impulsor del turisme, i més específicament, del turisme rural a l'àrea del secà de la comarca. (Fitxa 021).

ACTUACIONS EN POLÍTICA TERRITORIAL URBANISME I MEDI AMBIENT ADREÇADES A LA PROTECCIÓ DEL MEDI I A LA CORRECTA GESTIÓ DEL TERRITORI.

A. POLÍTICA TERRITORIAL.

1. Àmbit amb competències pròpies sense desplegament legislatiu.
  - 1.1. Impulsar l'elaboració d'un Pla Territorial Parcial de les sis comarques de la regió de Lleida. (Fitxa 022).
  - 1.2. Impulsar la declaració de zona rural desfavorida de la C.E.E. (Fitxa 023).
  - 1.3. Impulsar l'elaboració del Pla de la Zona de Muntanya del Montsec. (Fitxa 024).
  - 1.4. Impulsar l'ampliació de la zona de muntanya definida d'acord amb la normativa de la Generalitat i de la zona d'agricultura de muntanya definida d'acord amb la normativa de la C.E.E., amb la total coincidència de les dos delimitacions. (Fitxa 100).
  - 1.5. Col.laborar i participar en les actuacions a la Zona d'Ordenació d'Explotacions del Secà de la Noguera. (Fitxa 025).

B. URBANISME.

1. Àmbit amb competències pròpies sense desplegament legislatiu.
  - 1.1. Impulsar la redacció del Planejament Urbanístic als municipis de la comarca. (Fitxa 026).
  - 1.2. Vetllar per la disciplina urbanística, dins el marc reglamentari establert per evitar disfuncions greus del territori. (Fitxa 027).
2. Àmbit de les competències adquirides mitjançant conveni.
  - 2.1. Gestió de l'oficina d'assessorament per a la rehabilitació d'habitatges, segons el conveni signat amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques. (Fitxa 028).

C. MEDI AMBIENT.

1. Àmbit amb competències pròpies sense desplegament legislatiu.
  - 1.1. Impulsar la realització efectiva de les regulacions i mesures protectores proposades pel Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) als espais definits a la comarca. (Fitxa 029).
  - 1.2. Impulsar la declaració de Parc Natural de la Serra del Montsec, amb una delimitació que no resulti lesiva per als interessos econòmics dels habitants de la zona. (Fitxa 030).
  - 1.3. Impulsar la construcció d'instal.lacions de depuració que rebaixin la contaminació dels corrents fluvials de la comarca fins als nivells proposats al Pla de Sanejament, i vetllar pel manteniment dels cabals ecològics necessaris. (Fitxa 031).
  - 1.4. Construcció i gestió de l'abocador controlat de l'àrea de Balaguer. (Fitxa 032).
  - 1.5. Construcció i gestió de l'abocador controlat de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts. (Fitxa 033).
  - 1.6. Promoure la realització d'un estudi sobre tractament dels purins per al seu aprofitament a l'agricultura, amb l'objectiu d'acabar amb els actuals abocaments i amb la contaminació dels corrents fluvials de la comarca. (Fitxa 034).
  - 1.7. Impulsar la creació i participar en la gestió d'un servei comarcal d'eliminació dels animals morts. (Fitxa 035).
  - 1.8. Impulsar la creació d'Agrupacions de Defensa Forestal, especialment a les àrees amb elevat risc d'incendis estivals. (Fitxa 036).
  - 1.9. Crear i participar en el funcionament d'una Xarxa Comarcal d'Emergència en col.laboració amb la Direcció Gral. de Prevenció i Extinció d'Incendis. (Fitxa 037).
2. Àmbit de les competències delegades per la Generalitat.
  - 2.1. Gestionar les competències delegades a la comarca en matèria d'activitats classificades. (Fitxa 038).
3. Àmbit de les relacions comarca-municipis.
  - 3.1. Creació del servei comarcal de tractament i eliminació de residus sòlids. Conveni entre comarca i municipis per a l'organització del servei de tractament i eliminació de residus sòlids urbans d'acord amb el Pla Director de Tractament de Residus Sòlids de Catalunya. (Fitxa 039).
  - 3.2. Creació del servei comarcal de recollida d'escombraries. (Fitxa 040).

ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DELS SERVEIS I ELS EQUIPAMENTS COL·LECTIUS ADREÇADES A LA MILLORA DE QUALITAT DE VIDA.

A. ENSENYAMENT.

1. Competències pròpies sense desplegament legislatiu.
  - 1.1. Creació d'un Consell Escolar Comarcal que desenvoluparà activitats de coordinació dels centres d'ensenyament existents i de foment de les innovacions i millores pedagògiques. (Fitxa 041).
  - 1.2. Impulsar la construcció de nous equipaments docents a la comarca. (Fitxa 042).
  - 1.3. L'administració comarcal farà el seguiment de la incidència de la Reforma Educativa a la comarca i elaborarà la seva pròpia proposta sobre el mapa escolar futur, la qual defensarà davant els organismes competents. (Fitxa 043).
  - 1.4. Impulsar la introducció de nous ensenyaments professionals i agraris. (Fitxa 044).
  - 1.5. Impulsar la introducció d'ensenyaments universitaris a nivell de diplomatura a la ciutat de Balaguer. (Fitxa 045).
2. Competències delegades per la Generalitat.
  - 2.1. Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria de transport escolar col·lectiu i d'ajuts individuals de desplaçament. (Fitxa 046).
  - 2.2. Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria d'ajuts de menjador. (Fitxa 047).
  - 2.3. Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria de programació i gestió de colònies i convivències escolars, rutes culturals, intercanvis escolars i, en particular, la gestió de beques i ajuts per a aquestes activitats. (Fitxa 048).

B. SANITAT.

1. Competències pròpies sense desplegament legislatiu posterior.
  - 1.1. Impulsar la construcció de nous centres d'assistència primària i consultoris locals i el condicionament de les instal·lacions ja existents. (Fitxa 049).
  - 1.2. Impulsar la constitució definitiva dels dos centres d'assistència primària de nivell I, encara no constituïts; el d'Artesa de Segre i el de Balaguer. (Fitxa 050).
  - 1.3. Impulsar la constitució del Centre d'Assistència primària de nivell II a la capital comarcal i la creació del Sector Sanitari de Balaguer. (Fitxa 051).

C. ESPORT.

1. Competències pròpies amb desplegament legislatiu.
  - 1.1. Creació d'un organisme de coordinació i foment de la pràctica esportiva, per tal de desenvolupar les competències atribuïdes pel Parlament de Catalunya. (Fitxa 052).
  - 1.2. Impulsar la construcció dels equipaments esportius que necessita la comarca i els diferents municipis que la componen. (Fitxa 053).

D. CULTURA.

1. Competències pròpies sense desplegament legislatiu.
  - 1.1. Impulsar les activitats culturals i associatives arreu de la comarca. (Fitxa 054).
  - 1.2. Impulsar la construcció de nous equipaments culturals a la comarca. (Fitxa 055).
  - 1.3. Promoure un estudi per revisar l'actual Inventari de Patrimoni Històrico-Artístic. (Fitxa 056).
2. Competències delegades per la Generalitat.
  - 2.1. Gestionar les competències delegades pel Departament de Cultura en matèria d'Arxius Històrics comarcals i d'Arxius d'àmbit inferior al comarcal. (Fitxa 057).
  - 2.2. Gestionar les competències delegades pel Departament de Cultura en matèria de normalització lingüística i del Servei Comarcal de Català. (Fitxa 058).
  - 2.3. Dissenyar una política cultural comarcal que emmarqui els criteris de l'administració comarcal en la concessió de subvencions per a activitats culturals. (Fitxa 059).

E. SERVEIS SOCIALS.

1. Competències pròpies sense desplegament legislatiu posterior.
  - 1.1. Impulsar la construcció de nous equipaments socials i assistencials a la comarca. (Fitxa 060).
2. Competències delegades per la Generalitat.
  - 2.1. Gestionar les competències delegades pel Departament de Benestar Social en matèria d'assistència social primària. (Fitxa 061).

ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DE LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS GENERALS ADREÇADES AL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I A LA MILLORA DE LES CONDICIONS DE VIDA

A. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT.

1. Àmbit sense competències específiques.
  - 1.1. Elaborar un catàleg de la xarxa viària local i dels camins municipals com a pas previ per intentar assolir competències en matèria de xarxa viària local. (Fitxa 062).
  - 1.2. Impulsar la millora de la xarxa viària de la comarca. (Fitxa 063).
  - 1.3. Elaborar un estudi sobre les necessitats de transport públic de la comarca. (Fitxa 064).
  - 1.4. Gestionar la xarxa de transport a la demanda. (Fitxa 065).
  - 1.5. Recolzar el manteniment de la línia fèrria Lleida-La Pobla de Segur. (Fitxa 066).

B. INFRASTRUCTURA ENERGÈTICA.

1. Àmbit de competències pròpies en ordenació del territori.
  - 1.1. Impulsar l'electrificació rural dels nuclis de població i els disseminats que encara no disposen de subministrament d'energia elèctrica. (Fitxa 067).

C. INFRASTRUCTURA DE COMUNICACIONS.

1. Àmbit sense competències específiques.
  - 1.1. Impulsar la instal·lació de reemissors de televisió per tal que la cobertura de totes les cadenes públiques abasti la totalitat de la comarca. (Fitxa 068).
  - 1.2. Impulsar l'extensió del servei telefònic en el medi rural. (Fitxa 069).

D. INFRASTRUCTURES MUNICIPALS.

1. Àmbit de les relacions comarca-municipis.
  - 1.1. Recolzar els projectes supramunicipals d'abastament d'aigua a les àrees amb dèficits greus, bàsicament a l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts i a la Noguera Alta. (Fitxa 070).
  - 1.2. Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i serveis d'abastament d'aigua potable. (Fitxa 071).
  - 1.3. Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i serveis de sanejament. (Fitxa 072).
  - 1.4. Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura viària urbana. (Fitxa 073).
  - 1.5. Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i servei d'enllumenat públic. (Fitxa 074).
  - 1.6. Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura d'accés als nuclis de població. (Fitxa 075).
  - 1.7. Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en la resta dels serveis mínims municipals. (Fitxa 076).

ACTUACIONS D'ASSESSORAMENT I COORDINACIÓ ADREÇADES A L'OPTIMITZACIÓ FUNCIONAL DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL.

1. Competències delegades per la Generalitat.
  - 1.1. Gestionar les competències delegades pel Departament de Governació en el procés d'elaboració del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOS). (Fitxa 077).

2. Competències delegades per la Diputació.
  - 2.1. Gestionar les competències delegades per la Diputació Provincial de Lleida en el procés d'elaboració de Plans Específics que han d'integrar-se en el Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya. (Fitxa 078).
  - 2.2. Gestionar el servei delegat d'assistència i cooperació municipal delegat per la Diputació Provincial de Lleida. (Fitxa 079).
  - 2.3. Gestionar el servei delegat de compliment de la funció pública subsidiària dels municipis reservada als funcionaris amb habilitació de l'Estat. (Fitxa 080).

3. Relacions comarca-municipis.
  - 3.1. Organització de l'Oficina Comarcal d'Assessorament municipal. Servei d'oficina tècnica i d'assessoria jurídica i econòmica. (Fitxa 081).
  - 3.2. Organització del servei comarcal de suport informàtic als municipis. (Fitxa 082).

4. Funcionament intern del Consell.
  - 4.1. Construcció de la seu del Consell Comarcal. (Fitxa 083).
  - 4.2. Creació d'una Base de Dades comarcal. (Fitxa 084).

**PROGRAMA
D'ACTUACIÓ COMARCAL**

ANNEX II

**FITXES DESCRIPTIVES
DE LES ACTUACIONS**

ACTUACIÓ:

Elaborar un ESCENARI ECONÒMIC FUTUR que marqui les directrius bàsiques del desenvolupament econòmic futur de la comarca en un horitzó a llarg termini.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic.

TIPUS:

Estudi.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, recaptant les opinions fonamentades dels agents econòmics i socials de la comarca, elaborarà un document que pot anomenar-se ESCENARI ECONÒMIC FUTUR o L'ECONOMIA DE LA NOGUERA A L'HORIZÓ DE L'ANY 2000. Aquest document ha de contenir una diagnosi de les dificultats i aptituds econòmiques de la comarca i de les principals línies d'actuació que haurien d'encarrilar el desenvolupament econòmic futur. Malgrat que el gruix de l'activitat econòmica queda a l'espera de la iniciativa privada i de l'economia de mercat, el Consell Comarcal ha de contribuir activament a garantir la bona marxa de l'economia comarcal.

ACTUACIÓ:

Institucionalitzar relacions amb les entitats dedicades al foment de l'economia comarcal, d'una manera global o sectorial.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic. Projectió interna i externa de la comarca.

SECTOR:

Foment econòmic.

TIPUS:

Protocol.

OBJECTIUS:

Foment econòmic. Projectió interna i externa de la comarca.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal ha d'establir un protocol que institucionalitzi les relacions amb les entitats de caire - econòmic existents a la comarca : Delegació Cambra de Comerç, Unió de Botiguers, Joves Cambres, etc. amb l'objectiu de treballar conjuntament pel desenvolupament econòmic de la comarca. Un primer nivell de col.laboració serà l'intercanvi d'informació entre les institucions.

ACTUACIÓ:

Creació del Patronat de Promoció i d'Iniciatives de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:**SECTOR:**

Foment econòmic. Projectió interna i externa de la comarca.

TIPUS:

Creació d'organisme.

OBJECTIUS:

Foment econòmic. Projectió interna i externa de la comarca.

DESCRIPCIÓ:

ACTUACIÓ:

Impulsar formació professional dels joves a la comarca a partir dels ajuts del Fons Social Europeu.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic servei d'ensenyament.

TIPUS:

Coordinació Gestió del servei.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic : Formació professional

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal impulsarà i si s'escau, gestionarà, la introducció a la comarca de cursos específics de formació professional finançats, si és possible, a partir del Fons Social Europeu. La especificitat dels cursos vindrà determinada per les necessitats del mercat de treball de la comarca i les demandes dels joves que hi poden accedir. El Consell Comarcal recabarà informació sobre aquestes necessitats als agents econòmics de la comarca.

ACTUACIÓ:

Gestió de l'oficina d'assessorament a empreses segons el conveni signat amb el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial. (CIDEM).

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències adquirides mitjançant Conveni.

SECTOR:

Foment econòmic.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal Orientarà el funcionament de l'Oficina d'Assessorament a Empreses en la direcció d'afavorir el model d'economia plantejat a l'Escenari Noguera 2000. En aquesta línia, donarà un tracte preferencial a la petita empresa d'iniciativa local.

ACTUACIÓ:

Gestió de l'oficina d'assessorament laboral segons el Conveni amb el Departament de Treball.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències adquirides mitjançant Conveni.

SECTOR:

Foment econòmic.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal orientarà el funcionament de l'Oficina d'Assessorament laboral en la direcció de promoure la petita empresa social.

ACTUACIÓ:

Impulsar l'aprofitament més integral possible de l'aigua de reg, afavorint el revestiment i l'encanonament de tota la infraestructura de reg que existeix actualment a la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Infraestructures hidràuliques.

TIPUS:

Base de Dades. Interlocutor davant de la Junta d'Aigües.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic. Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

La Base de Dades comarcal contindrà el cens de les comunitats de Regants existents a la comarca. Els serveis tècnics comarcals recolliran de les pròpies comunitats els dèficits existents actualment per tal de tenir una visió globalitzadora del problema i poder plantejar davant dels organismes amb capacitat inversora les dimensions del dèficit i la necessitat de contrarestar-ho.

ACTUACIÓ:

Impulsar el desenvolupament de l'economia agroindustrial de la comarca a partir de les Fires i les Mostres monogràfiques.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic.

TIPUS:

Divulgació productes comarcals.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal impulsarà la col.laboració amb els Patronats i organismes organitzadors de Fires i Mostres de la comarca, per tal d'augmentar, si cap, la rellevància d'aquestes manifestacions. El Consell Comarcal, conscient del relatiu retard de la integració de la comarca a l'economia agroindustrial, impulsarà, si s'escau, la creació de noves fires o mostres monogràfiques dirigides a potenciar l'economia agroindustrial.

ACTUACIÓ:

Elaborar una base de dades sobre el sector agropecuari de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic sector agrari.

TIPUS:

Base de dades.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

Els continguts mínims d'aquesta base de dades han de ser :

- Dades dels Censos Agraris.
- Dades dels Censos Ramaders.
- Dades del cens de Maquinària.
- Dades de les superfícies ocupades per concens.
- Orientacions tècnico-econòmiques de les explotacions de la comarca.
- Superfície de reg, tipus de reg i comunitats de regants.
- Cooperativisme agrari a la comarca.
- Capacitat frigorífica de la comarca.
- Forests gestionats per l'Administració forestal. El Consell Comarcal mantindrà actualitzada la Base de Dades, la qual podrà ser utilitzada com a suport d'estudis sobre l'economia agrària de la comarca.

Fitxa 010

ACTUACIÓ:

Impulsar el cooperativisme i l'associacionisme agraris.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic sector agrari.

TIPUS:

Servei d'informació.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà al dia la informació referent a requisits, avantatges i constitució d'associacions agràries amb l'objectiu de posar-les a l'abast de la pagesia de la comarca. El Consell Comarcal establirà relacions amb les cooperatives i associacions agràries i afavorirà la creació de cooperatives de segon grau si suposen iniciatives favorables per al desenvolupament del sector agrari comarcal, i les Agrupacions de maquinària en comú.

Fitxa 011

ACTUACIÓ:

Impulsar les noves infraestructures de reg : el Canal Algerri-Balaguer.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic. Sector agrari. Infraestructura hidràulica.

TIPUS:

Presència institucional.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà una presència institucional de recolzament del Canal Algerri-Balaguer.

Fitxa 012

ACTUACIÓ:

Impulsar les noves infraestructures de reg : el Canal Segarra-Garrigues.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic. Sector agrari. Infraestructura hidràulica.

TIPUS:

Presència institucional.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà una presència institucional de recolzament del Canal Segarra-Garrigues.

Fitxa 013

ACTUACIÓ:

Encarregar un estudi econòmic-agronòmic de la rendibilitat dels conreus possibles a l'àrea de nou reg del canal Algerri-Balaguer.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic. Sector agrari.

TIPUS:

Estudi.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient del marc competitiu creat pel Mercat Únic Europeu, encarregarà un estudi dels conreus més idonis per a l'àrea del nou Canal Algerri-Balaguer.

Fitxa 014

ACTUACIÓ:

Impulsar la producció, transformació i comercialització de productes agraris tradicionals a la comarca, bàsicament les produccions artesanals de l'àrea del secà.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic sector agrari.

TIPUS:

Divulgació productes comarcals.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal ajudarà a la divulgació de les produccions agràries de qualitat, especialment les artesanals i les procedents de l'àrea del secà. El Consell Comarcal donarà suport als productes agraris artesanals de la comarca afavorint la seva presència a les mostres i fires d'aquests productes.

Fitxa 015

ACTUACIÓ:

Impulsar les produccions agràries de qualitat i promoure les denominacions d'origen d'abast comunitari dels productes agraris comarcals.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic sector agrari.

TIPUS:

Divulgació dels productes comarcals.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal participarà en la tramitació i creació de denominacions d'origen per als productes de la comarca, denominacions que podran ser d'abast sub-comarcal, comarcal o supra-comarcal. El Consell Comarcal ajudarà a la divulgació dels productes agraris de la comarca amb denominació d'origen.

ACTUACIÓ:

Institucionalitzar les relacions amb l'Oficina Comarcal de la Noguera del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, i amb les Cambres Agràries locals.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic. Sector agrari.

TIPUS:

Protocol.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic. Projectió interna i externa de la comarca.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal ha d'establir amb l'Oficina Comarcal del DARP i amb les Cambres Agràries Locals un protocol que institucionalitzi les seves relacions. Un primer nivell de col.laboració serà l'intercanvi d'informació entre les institucions. El Consell Comarcal, si es dóna el cas, recolzarà les iniciatives de les altres institucions que vagin adreçades al desenvolupament del sector agrari comarcal.

ACTUACIÓ:

Recolzar la producció artesanal de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic artesanía-indústria.

TIPUS:

Servei d'informació Divulgació dels productes comarcals.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà al dia la informació referent a la tramitació dels documents necessaris per aconseguir la qualificació d'empresa artesana, amb l'objectiu de posar-la a l'abast dels habitants de la comarca i recolzar el manteniment i si s'escau l'expansió de les produccions artesanals de la comarca. El Consell Comarcal donarà suport als productes artesanals de la comarca afavorint la seva presència a les fires i mostres d'aquests productes.

ACTUACIÓ:

Promoure la creació de petites àrees de sòl industrial urbanitzat als municipis amb expectatives favorables de desenvolupament industrial.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic. Indústria.

TIPUS:

Base de Dades. Interlocutor davant de l'Institut Català del Sòl.

OBJECTIUS:

Desenvolupament industrial.

DESCRIPCIÓ:

La Base de Dades contindrà informació sobre l'oferta de sòl industrial qualificat a la comarca, especificant la seva situació urbanística, així com la de sòl industrial urbanitzat. Aquesta informació servirà per avaluar les necessitats de la comarca en sòl industrial urbanitzat. El Consell Comarcal, conscient de la importància del sòl industrial urbanitzat com a factor d'atracció de nova indústria, plantejarà davant dels organismes inversors, bàsicament l'Institut Català del Sòl, la conveniència de noves dotacions de sòl industrial per impulsar la industrialització dels municipis amb més potencialitats. Aquestes potencialitats vindran definides bàsicament per la grandària del municipi i per la seva proximitat als principals eixos viaris de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la millora de les estructures comercials.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Comerç.

TIPUS:

Servei d'informació.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient del repte innovador a què està sotmès el comerç comarcal, mantindrà al dia la informació sobre les línies d'ajut i d'avantatges crediticis establertes per a la renovació dels establiments comercials, amb l'objectiu de posar-la a l'abast dels comerciants de la comarca. El Consell Comarcal desenvoluparà, si s'escau, campanyes de divulgació d'aquestes línies d'ajut. En una línia similar, el Consell Comarcal mantindrà actualitzada la informació sobre línies d'ajut a les institucions i entitats públiques establertes per a la millora de les estructures urbanes que serveixen de suport a l'activitat comercial, i posarà aquesta informació a l'abast de les entitats interessades.

Fitxa 020

ACTUACIÓ:

Recolzar la creació d'Associacions de Comerciants defensores dels interessos del comerç i, bàsicament, del petit comerç propi de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Foment econòmic. Comerç.

TIPUS:

Coordinació. Servei d'informació.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà al dia la informació sobre requisits, avantatges i constitució de les associacions de comerciants, amb objectiu de posar-les a l'abast dels botiguers de la comarca. El Consell Comarcal recolzarà les iniciatives en aquesta direcció i s'oferirà a fer funcions de coordinació entre els botiguers.

Fitxa 021

ACTUACIÓ:

Creació d'un organisme impulsor del turisme i, més específicament, del turisme rural a l'àrea del secà de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic.

SECTOR:

Turisme.

TIPUS:

Creació d'organismes.

OBJECTIUS:

Foment econòmic. Desenvolupament econòmic del món rural.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal intervindrà de manera decidida en la promoció turística de la comarca, però molt especialment del turisme rural, activitat que pot introduir la diversificació productiva que necessita bona part de la Noguera. L'organisme creat tindrà com a objectiu dissenyar línies d'actuació adreçades al desenvolupament del turisme rural a la comarca. Algunes de les línies d'actuació a desenvolupar han de ser : impulsar el creixement de l'oferta d'allotjament turístic rural, dissenyar rutes turístiques basades en els atractius naturals, paisatgístics i culturals, divulgar les aptituds de la comarca en esports d'aventura i impulsar les iniciatives en aquesta direcció bàsicament les sorgides del jovent de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar l'elaboració d'un Pla Territorial Parcial de les sis comarques de la regió de Lleida.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ordenació del territori i urbanisme.

SECTOR:

Ordenació del territori i urbanisme.

TIPUS:

Coordinació intercomarcal.

OBJECTIUS:

Correcta gestió del territori.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de la gran quantitat de problemes comuns que afecten a les sis comarques de l'anomenada regió de Lleida, promourà l'elaboració d'un Pla Territorial Parcial conjunt per a les sis comarques, el qual haurà de desenvolupar les previsions del Pla Territorial de Catalunya

ACTUACIÓ:

Impulsar la declaració de zona rural desafavorida de la C.E.E.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ordenació del territori i urbanisme.

SECTOR:

Política Territorial.

TIPUS:

Presència institucional.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida. Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal utilitzarà la informació de què disposa sobre la realitat socio-econòmica de la comarca per demanar la seva inclusió a les zones rurals desafavorides que gaudeixen dels fons estructurals de la C.E.E.

ACTUACIÓ:

Impulsar l'elaboració del Pla de la Zona de Muntanya del Montsec.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ordenació del territori i urbanisme.

SECTOR:

Política territorial.

TIPUS:

Interlocutor davant la Direcció General de Política Territorial.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida i desenvolupament econòmic. Protecció del medi ambient i correcta gestió del territori.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de la necessitat de redreçament de la zona de muntanya del Montsec, insistirà davant de la Direcció General de Política Territorial, en l'elaboració del Pla que ha de concretar les actuacions de l'Administració de la Generalitat a l'esmentada zona de muntanya.

ACTUACIÓ:

Col.laborar i participar en les actuacions a la Zona d'Ordenació d'Explotacions del Secà de la Noguera.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ordenació del territori i urbanisme.

SECTOR:

Política territorial.

TIPUS:

Presència institucional.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic, millora de les condicions de vida i millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal col.laborarà activament i mantindrà la seva presència institucional en tot el procés d'actuació a la Zona d'Ordenació d'Explotacions del Secà de la Noguera.

ACTUACIÓ:

Impulsar la redacció del Planejament Urbanístic als municipis de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre l'ordenació del territori i urbanisme.

SECTOR:

Ordenació del territori i urbanisme.

TIPUS: Base de Dades. Coordinació municipal. Interlocutor davant la Direcció General d'Urbanisme.

OBJECTIUS:

Correcta gestió del territori.

DESCRIPCIÓ:

La Base de Dades comarcal mantindrà informació actualitzada sobre el planejament vigent als municipis de la comarca. El Consell Comarcal impulsarà la redacció de planejament general als municipis que no disposen actualment d'una ordenació urbanística adequada. Els criteris mínims de planejament seran la Delimitació de Sòl Urbà als municipis petits i el Pla General d'Ordenació Urbana als municipis amb característiques urbanes. El Consell Comarcal promourà i coordinarà, si s'escau, l'elaboració del planejament general per part dels municipis. El Consell Comarcal impulsarà també la redacció, per part dels municipis, de planejament especial adreçat a combatre la degradació urbana dels nuclis històrics i la degradació ambiental dels paratges naturals.

ACTUACIÓ:

Vetllar per la disciplina urbanística dins el marc reglamentari establert per evitar disfuncions greus del territori.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ordenació del territori i urbanisme.

SECTOR:

Ordenació del territori.

TIPUS:

Serveis tècnics comarcals.

OBJECTIUS:

Correcta gestió del territori.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal realitzarà, mitjançant els seus serveis tècnics, tasques de vigilància de la disciplina urbanística.

ACTUACIÓ:

Gestió de l'oficina d'assessorament per a la rehabilitació d'habitatges segons el conveni signat amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències adquirides mitjançant Conveni.

SECTOR:

Ordenació del territori i urbanisme.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Correcta gestió del territori.

DESCRIPCIÓ:

Gestió de l'oficina d'assessorament a la rehabilitació de l'habitatge. El Consell Comarcal ha d'orientar les activitats de l'oficina en la direcció d'aturar la degradació urbana dels cascs antics, sobretot del de la ciutat de Balaguer.

ACTUACIÓ:

Impulsar la realització efectiva de les regulacions i mesures protectores proposades pel Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) als espais definits a la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS: Interlocutor davant la Direcció General de Medi Ambient i la Direcció General de Medi Rural.

OBJECTIUS:

Millorar el medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient del paper que ha de tenir en la protecció del medi ambient de la comarca defensarà davant dels organismes competents la realització efectiva de les actuacions proposades al PEIN. El Consell Comarcal participarà, si s'escau, en la gestió d'espais protegits.

ACTUACIÓ:

Impulsar la declaració de Parc Natural la Serra del Montsec, amb una delimitació que no resulti lesiva per als interessos econòmics dels habitants de la zona.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS: Interlocutor davant de la Direcció General de Medi Rural i la Direcció General de Medi Ambient. Coordinació municipal.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal és conscient dels avantatges que per a la protecció del medi ambient comarcal suposaria la creació del Parc Natural del Montsec; però el Consell Comarcal és també conscient, i recolza plenament la preocupació dels habitants de la zona de veure perjudicades les seves expectatives de millorar el seu nivell de vida. El Consell Comarcal promourà l'entesa entre els municipis afectats i els organismes competents en matèria d'espais naturals protegits, per tal d'arribar a una delimitació del Parc Natural que no resulti lesiva per als interessos econòmics dels habitants de la zona.

ACTUACIÓ: Impulsar la construcció d'instal·lacions de depuració que rebaixin la contaminació dels corrents fluvials de la comarca fins als nivells proposats al Pla de Sanejament i vetllar pel manteniment dels cabals ecològics necessaris.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS: Base de Dades. Interlocutor davant la Junta de Sanejament. Coordinació municipal. Assessorament municipal.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, preocupat pels problemes medioambientals de la comarca, impulsarà la construcció d'instal·lacions de depuració arreu de la comarca. El Consell Comarcal, mitjançant els seus serveis tècnics, mantindrà actualitzada la informació sobre les instal·lacions de depuració existents a la comarca, Aquesta informació formarà part del Fitxer d'Infraestructures i Equipaments Col·lectius dels nuclis de població. El Consell Comarcal s'interessarà davant de la Junta de Sanejament pel retard de les actuacions previstes al Pla Zonal i insistirà en la necessitat d'acomplir els objectius previstos al Pla de Sanejament. El consell Comarcal promourà la construcció d'instal·lacions de depuració i assessorarà, mitjançant els seus serveis tècnics, els municipis interessats.

ACTUACIÓ:

Construcció i gestió de l'abocador controlat de l'àrea de Balaguer.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS:

Construcció d'infraestructures. Gestió de servei. Coordinació municipal.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal promourà la construcció de l'abocador controlat de Balaguer i coordinarà els municipis de l'àrea afectada. Un cop construïda la infraestructura, el Consell Comarcal tindrà la titularitat de les instal·lacions i cercarà la modalitat de gestió més adequada. En una etapa posterior, el Consell Comarcal promourà la comarcalització del servei de recollida d'escombraries.

ACTUACIÓ:

Construcció i gestió de l'abocador controlat de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS:

Construcció d'infraestructures. Gestió de servei. Coordinació municipal.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal promourà la construcció de l'abocador controlat de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts i coordinarà els municipis de l'àrea afectada. Un cop construïda la infraestructura, el Consell Comarcal tindrà la titularitat de les instal·lacions i cercarà la modalitat de gestió més adequada. En una etapa posterior, el Consell Comarcal promourà la comarcalització del servei de recollida d'escombraries.

ACTUACIÓ: Promoure la realització d'un estudi sobre tractament dels purins per al seu aprofitament a l'agricultura, amb l'objectiu d'acabar amb els actuals abocaments i amb la contaminació dels corrents fluvials de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:
Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:
Defensa del medi ambient.

TIPUS:
Estudi. Gestió de servei.

OBJECTIUS:
Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:
El Consell Comarcal promourà i recolzarà la realització d'un estudi tècnic sobre tractament de purins per al seu aprofitament a l'agricultura. Si arriba el cas, el Consell Comarcal recolzarà i participarà en la gestió de la planta de tractament.

ACTUACIÓ:
Impulsar la creació i participar en la gestió d'un servei comarcal d'eliminació d'animals morts.

ÀMBIT COMPETENCIAL:
Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:
Defensa del medi ambient.

TIPUS:
Creació de servei. Gestió de servei. Coordinació municipal.

OBJECTIUS:
Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:
El Consell Comarcal promourà la creació, i si s'escau, participarà en la gestió d'un servei d'eliminació d'animals morts, donat que han deixat de funcionar els canals tradicionals aquests darrers anys.

ACTUACIÓ:

Impulsar la creació d'Agrupacions de Defensa Forestal, especialment a les àrees amb elevat risc d'incendis estivals.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS:

Coordinació.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal promourà i coordinarà la creació d'Agrupacions de Defensa Forestal a les àrees d'elevat risc d'incendis estivals que actualment no en tenen de constituïdes, especialment a l'àrea de la Noguera Alta.

ACTUACIÓ:

Crear i participar en el funcionament d'una Xarxa Comarcal d'Emergència en col.laboració amb la Direcció Gral. de Prevenció i Extinció d'Incendis.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre salubritat pública i medi ambient.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS:

Creació de servei. Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal crearà la Xarxa Comarcal d'Emergència amb l'objectiu de prevenir situacions de risc d'accidents, incendis, etc. El funcionament es farà en col.laboració amb la Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis. L'Estació Base hauria de situar-se al Parc de Bombers de Balaguer, perquè és un centre amb vigilància les 24 hores del dia.

ACTUACIÓ:

Gestionar les competències delegades a la comarca en matèria d'activitats classificades.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Millora de la salubritat pública i del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal té potestat de qualificació i informe en el tràmit de concessió de llicències d'activitats classificades. L'àmbit d'atribució de la potestat és limita a les activitats sobre les quals els municipis de més de 50.000 habitants poden obtenir l'excepció i qualificació d'informe. El Consell Comarcal va crear en el seu moment la Ponència Tècnica encarregada de dur a terme la qualificació i informe.

ACTUACIÓ: Creació del servei comarcal de tractament i eliminació de residus sòlids. Conveni entre comarca i municipis per a l'organització del servei de tractament i eliminació de residus sòlids urbans d'acord amb el Pla Director de Tractament de Residus Sòlids de Catalunya.

ÀMBIT COMPETENCIAL: Relacions comarca-municipis : competències delegades i prestació de serveis supramunicipals.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal establirà el servei comarcal de tractament i eliminació dels residus sòlids. Una primera etapa serà la localització i construcció de l'abocador controlat de les àrees de Balaguer i d'Artesa de Segre-Ponts. El Consell Comarcal establirà un conveni amb els municipis de la comarca interessats a utilitzar aquest servei. El Consell Comarcal establirà la modalitat de gestió del servei més adient.

ACTUACIÓ:

Creació del servei comarcal de recollida d'escombraries.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relacions comarca-municipis : Competències delegades.

SECTOR:

Defensa del medi ambient.

TIPUS:

Gestió del servei.

OBJECTIUS:

Millora del medi ambient.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal crearà un servei comarcal de recollida de residus sòlids i establirà un conveni amb els municipis interessats en la prestació d'aquest servei. El Consell Comarcal establirà la modalitat de gestió més adient.

ACTUACIÓ: Creació d'un Consell Escolar Comarcal que desenvoluparà activitats de coordinació dels centres d'ensenyament existents i de foment de les innovacions i millores pedagògiques.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ensenyament.

SECTOR:

Serveis i equipaments col.lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Creació d'organisme.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal promourà la creació d'un Consell Escolar Territorial d'abast comarcal adreçada la coordinació dels centres d'ensenyament de la comarca i la introducció d'innovacions i millores pedagògiques.

ACTUACIÓ:

Impulsar la construcció de nous equipaments docents a la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ensenyament.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Base de Dades. Interlocutor davant el Departament d'Ensenyament.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà actualitzat un Cens d'Equipaments Docents de la comarca. Aquesta informació formarà part de la Base de Dades de la comarca. Amb aquesta informació, i després de recollides les aspiracions dels municipis, farà una avaluació de les necessitats de la comarca en matèria de nous equipaments docents, El Consell Comarcal defensarà la solució global dels dèficits davant del Departament d'Ensenyament. El Consell Comarcal defensarà la reobertura de les escoles unitàries als pobles amb suficient pes demogràfic i la introducció de mestres itinerants que garanteixin la diversificació de l'ensenyament en el medi rural.

ACTUACIÓ: L'administració comarcal farà el seguiment de la incidència de la Reforma Educativa a la comarca i elaborarà la seva pròpia proposta sobre el mapa escolar futur, la qual defensarà davant els organismes competents.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ensenyament.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Interlocutor davant el Departament d'Ensenyament.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal disposarà d'informació suficient sobre les realitats i necessitats comarcals en matèria d'ensenyament i elaborarà i defensarà la seva pròpia proposta de dotacions docents després de la Reforma Educativa. El Consell Comarcal defensarà: El manteniment de tots els centres d'ensenyament actuals i la reobertura d'escoles als nuclis de més de 150 habitants que es manifestin per aquesta reobertura. L'establiment de quatre àrees comarcals per a l'ensenyament secundari obligatori. Les àrees d'Artesa de Segre, Balaguer, Ponts i Albesa-Menàrguens-Torrelameu-Térmens. Centres de Batxillerat i mòduls de professionals a Balaguer i a l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts.

ACTUACIÓ:

Impulsar la introducció de nous ensenyaments professionals i agraris.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ensenyament.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Interlocutor davant del Departament d'Ensenyament.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de la importància que la formació professional té per al desenvolupament econòmic de la comarca, impulsarà la introducció de nous ensenyaments professionals i agraris. El Consell Comarcal sol·licitarà, com a mínim, els següents ensenyaments: A l'Institut de Formació Professional de Balaguer, 2º grau d'especialitat electroelectrònica, Especialitat de: Fred industrial, Automatismes, Electrònica industrial, Mecànica i electricitat de l'automòbil; A l'Escola de Capacitació Agrària de Vallfogona de Balaguer: Introducció del segon grau de la F.P. agrària amb les especialitats de porcí, ramaderies alternatives, hortifruticultura-jardineria, tècnics amb gestió tecno-econòmica de les explotacions agràries amb suport informàtic i telemàtic, i tècnics amb conservació i congelació de fruites i llegums.

ACTUACIÓ:

Impulsar la introducció d'ensenyaments universitaris a nivell de diplomatura a la ciutat de Balaguer.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ensenyament.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Creació de comissió.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

L'administració comarcal és conscient de la necessitat de reforçar la capitalitat i les prestacions més pròpiament urbanes de la ciutat de Balaguer. En aquesta direcció, impulsarà la introducció a la ciutat d'ensenyaments universitaris a nivell de diplomatura. Això es concretarà en el nomenament d'una comissió encarregada d'estudiar quins ensenyaments, preferentment en el camp de la tecnologia, de la biotecnologia, o de la indústria agroalimentària, podrien adequar-se millor a les exigències actuals i futures de l'economia comarcal.

ACTUACIÓ:

Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria de transport escolar col·lectiu i d'ajuts individuals de desplaçament.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal Gestionarà el transport escolar col·lectiu i els ajuts individuals de desplaçament dels alumnes. El Consell Comarcal cercarà la modalitat de gestió que garanteixi una millor prestació del servei. El Consell Comarcal promourà el transport públic dels col·lectius escolars que actualment n'estan exclosos, i s'estudiarà l'ampliació del servei al conjunt dels veïns d'aquells pobles que no gaudeixen de transport públic. El Consell Comarcal recollirà les demandes no satisfetes en matèria de transport escolar col·lectiu i, si s'escau, negociarà amb el Departament d'Ensenyament l'ampliació del servei.

ACTUACIÓ:

Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria d'ajuts de menjador.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal gestionarà els ajuts de menjador. El Consell Comarcal cercarà la modalitat de gestió de menjadors i cantines que garanteixi una millor prestació del servei. El Consell Comarcal recollirà les demandes no satisfetes en matèria d'ajuts de menjador i, si s'escau, negociarà amb el Departament d'Ensenyament l'ampliació del servei.

ACTUACIÓ: Gestionar les competències delegades pel Departament d'Ensenyament en matèria de programació i gestió de colònies i convivències escolars, rutes culturals, intercanvis escolars i, en particular, la gestió de beques i ajuts per a aquestes activitats.

ÀMBIT COMPETENCIAL:
Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:
Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:
Gestió de servei.

OBJECTIUS:
Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:
El Consell Comarcal directament, o bé el futur Consell Escolar Comarcal promourà l'organització de colònies i convivències escolars, rutes culturals i intercanvis escolars. El Consell Comarcal recollirà les demandes no satisfetes en aquestes matèries i negociarà amb el Departament d'Ensenyament l'ampliació del servei.

ACTUACIÓ:
Impulsar la construcció de nous centres d'assistència primària i consultoris locals i el condicionament de les instal·lacions ja existents.

ÀMBIT COMPETENCIAL:
Competències pròpies sobre sanitat.

SECTOR:
Serveis i equipaments col·lectius. Sanitat.

TIPUS:
Base de Dades. Interlocutor davant el Departament de Sanitat i Seguretat Social.

OBJECTIUS:
Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:
El Consell Comarcal mantindrà actualitzat un cens dels Equipaments sanitaris de la comarca. Aquesta informació formarà part de la Base de Dades comarcal. Amb aquesta informació, i després de recollir les aspiracions dels municipis, farà una avaluació del dèficit de la comarca en matèria de nous centres d'assistència primària i de consultoris locals. El Consell Comarcal insistirà davant el Departament de Sanitat i Seguretat Social per tal d'aconseguir la solució global de les necessitats de la comarca en matèria d'assistència sanitària primària.

ACTUACIÓ:

Impulsar la constitució definitiva dels dos Centres d'Assistència Primària de nivell I, encara no constituïts; el d'Artesa de Segre i el de Ponts.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre sanitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Sanitat.

TIPUS:

Coordinació. Interlocutor davant el Departament de Sanitat i Seguretat Social.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal recolzarà i col·laborarà en la constitució definitiva de les dues Àrees Bàsiques de Salut que encara no han completat tot el seu procés de constitució.

ACTUACIÓ:

Impulsar la constitució del Centre d'Assistència Primària de nivell II a la capital comarcal i la creació del Sector Sanitari de Balaguer.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre sanitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Sanitat.

TIPUS:

Interlocutor davant el Departament de Sanitat i Seguretat Social.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de l'enorme importància que aquest equipament té per a la millora de l'assistència sanitària de la comarca, insistirà davant del Departament de Sanitat i Seguretat Social per tal d'aconseguir la construcció del C.A.P. II de Balaguer.

ACTUACIÓ:

Creació d'un organisme de coordinació i foment de la pràctica esportiva per tal de desenvolupar les competències atribuïdes pel Parlament de Catalunya.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre esport.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Esport.

TIPUS:

Creació d'organisme.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal promourà la creació d'un organisme dedicat a la coordinació i difusió de la pràctica esportiva a la comarca. Aquest organisme s'encarregarà de desenvolupar les competències atribuïdes a la comarca per la Llei d'Esport en matèria de la promoció i difusió de l'activitat física i l'esport, de cooperació amb els municipis i amb les entitats esportives en la difusió de l'esport, i, si s'escau, de coordinació de les instal·lacions esportives públiques d'ús comarcal. El Consell Comarcal mantindrà actualitzat el Cens d'Entitats Esportives de la comarca, amb les quals cercarà mecanismes de col·laboració.

ACTUACIÓ:

Impulsar la construcció dels equipaments esportius que necessita la comarca i els diferents municipis que la componen.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre esport.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Esport.

TIPUS: Base de dades. Interlocutor davant la Direcció General de l'Esport i altres organismes inversors.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà actualitzat un Cens d'Equipaments Esportius, en el qual constaran les dotacions esportives dels diferents municipis. Amb aquesta informació, i després de recollir les aspiracions de municipis i entitats esportives, farà una avaluació de les noves dotacions esportives que la comarca necessita. El Consell Comarcal impulsarà la construcció dels equipaments proposats i la seva inclusió a les previsions del Pla Director d'Instal·lacions i Equipaments Esportius de Catalunya.

ACTUACIÓ:

Impulsar les activitats culturals i associatives arreu de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre cultura.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Cultura.

TIPUS:

Base de Dades. Dinamització i coordinació.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal farà funcions de dinamització i coordinació de les activitats culturals, recreatives i associatives arreu de la comarca. El Consell Comarcal mantindrà actualitzat el Cens d'Entitats Culturals i Associatives de la comarca, amb les quals cercarà mecanismes de col·laboració.

ACTUACIÓ:

Impulsar la construcció de nous equipaments culturals a la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre cultura.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Cultura.

TIPUS:

Base de dades. Interlocutor davant el Departament de Cultura.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà actualitzat un Cens dels Equipaments Sòcio-culturals de la comarca. Aquesta informació formarà part de la Base de Dades comarcal. Amb aquesta informació, i després de recollir les aspiracions dels municipis, farà una avaluació del dèficit de la comarca en matèria de nous equipaments sòcio-culturals. El Consell Comarcal insistirà davant el Departament de Cultura per tal d'aconseguir la solució global de les necessitats de la comarca en matèria d'equipaments sòcio-culturals.

ACTUACIÓ:

Promoure un estudi per revisar l'actual Inventari de Patrimoni Històric-Artístic.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre cultura.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Cultura.

TIPUS:

Estudi. Base de Dades.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal encarregarà o promourà la realització d'un estudi destinat a millorar i completar l'actual Inventari del Patrimoni Històric-Artístic. El Consell Comarcal mantindrà actualitzat aquest inventari, el qual formarà part de la Base de Dades comarcal.

ACTUACIÓ:

Gestionar les competències delegades pel Departament de Cultura en matèria d'Arxius Històrics comarcals i d'Arxius d'àmbit inferior al comarcal.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:**DESCRIPCIÓ:**

El Consell Comarcal gestionarà l'Arxiu Històric de Balaguer. El Consell Comarcal promourà l'adequat funcionament dels Arxius històrics d'abast inferior al comarcal que existeixen a la comarca.

ACTUACIÓ:

Gestionar les competències delegades pel Departament de Cultura en matèria de normalització lingüística i del Servei Comarcal de Català.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Cultura.

TIPUS:

Gestió de servei

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal gestionarà el Servei Comarcal de Català. D'acord amb les directrius bàsiques i les línies prioritàries establertes per la Direcció General de Política Lingüística, el Consell Comarcal proposarà un programa anual d'activitats, el qual haurà de ser acceptat per la Direcció General de Política Lingüística, que es farà càrrec del seu finançament. El Consell Comarcal inclourà en el programa anual actuacions encaminades a la normalització lingüística de la comarca.

ACTUACIÓ:

Dissenyar una política cultural que emmarqui els criteris de l'administració comarcal en la concessió de subvencions per a activitats culturals.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Cultura.

TIPUS:**OBJECTIUS:**

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

La participació en la concessió de subvencions a les activitats culturals de la comarca farà necessària l'elaboració d'unes línies directrius de la difusió de la cultura a la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la construcció de nous equipaments socials i assistencials a la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre serveis socials.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Serveis socials i assistencials.

TIPUS:

Base de Dades. Interlocutor davant el Departament de Benestar Social.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà actualitzat un cens dels Equipaments Socials i Assistencials de la comarca. Aquesta informació formarà part de la Base de Dades Comarcal. Amb aquesta informació, i després de recollir les aspiracions dels municipis, farà una avaluació dels dèficits de la comarca en matèria de nous equipaments socials i assistencials.

El Consell Comarcal defensarà la solució global dels dèficits de la comarca davant dels organismes inversors, bàsicament el Departament de Benestar Social.

ACTUACIÓ:

Gestionar les competències delegades pel Departament de Benestar Social en matèria d'assistència social primària.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Serveis socials.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

Gestió del servei social d'atenció primària d'àmbit comarcal, el qual exercirà les següents funcions: Recepció i anàlisi de les demandes relatives a necessitats socials; Detecció de situacions d'alt risc social que afectin persones i grups socials; Animació, promoció i desenvolupament comunitaris. Informació, orientació i assessorament a individus, famílies i grups; Treball social amb individus, famílies i grups.

Executar mesures de coordinació de serveis municipals i comarcals, públics i privats; adreçar vers els serveis especialitzats els casos que ho requereixin, i fer-ne el seguiment indirecte. Gestió de serveis d'atenció domiciliària

Fitxa 062

ACTUACIÓ:

Elaborar un catàleg de la xarxa viària local i dels camins municipals com a pas previ per a intentar assolir competències en matèria de xarxa viària local.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Iniciatives de desenvolupament econòmic i social de la comarca.

SECTOR:

Infraestructura de transports.

TIPUS: Base de dades. Interlocutor davant de la Direcció Gral. de Carreteres i d'altres organismes amb competències.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic. Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal elaborarà un catàleg de la xarxa viària local i dels camins municipals d'accés i connexió entre nuclis. Aquesta serà la primera iniciativa en la direcció d'intentar assolir competències en matèria viària.

Fitxa 063

ACTUACIÓ:

Impulsar la millora de la xarxa viària de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Iniciatives de desenvolupament econòmic i social de la comarca.

SECTOR:

Infraestructures de transport.

TIPUS:

Interlocutor davant de la Direcció Gral. de Carreteres i altres inversors.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic. Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, amb el concurs dels seus serveis tècnics mantindrà actualitzada la informació sobre la xarxa viària de la comarca. El Consell Comarcal avaluarà les deficiències de la comarca en infraestructures viàries i defensarà la solució dels dèficits davant dels organismes amb competències en matèria viària. El Consell Comarcal recollirà les propostes de l'escenari Noguera 2000, el model de xarxa viària futura.

ACTUACIÓ:

Elaborar un estudi sobre les necessitats de transport públic de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Iniciatives de desenvolupament econòmic i social de la comarca.

SECTOR:

Infraestructura de transports.

TIPUS:

Estudi.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de les mancances de la xarxa viària comarcal encarregarà, en col.laboració amb la Direcció Gral. de l'Esport un estudi destinat a analitzar la demanda insatisfeta de transport públic. Amb posterioritat el Consell Comarcal, promourà, i si es dóna el cas gestionarà directament les línies de transport públic necessàries.

ACTUACIÓ:

Gestionar la xarxa de transport a la demanda.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Iniciatives de desenvolupament econòmic i social de la comarca.

SECTOR:

Infraestructura de transport.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Millora qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal impulsarà, i si es dóna el cas, gestionarà directament, la xarxa de transport públic a la demanda que caldrà crear per resoldre el problema de l'aïllament de les àrees d'Artesa de Segre i Ponts.

ACTUACIÓ:

Recolzar el manteniment de la línia fèrria Lleida-La Pobla de Segur.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Iniciatives de desenvolupament econòmic i social de la comarca.

SECTOR:

Infraestructura de transports.

TIPUS: Interlocutor davant de la Direcció Gral. de Transports i d'altres organismes amb competències.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal recolzarà, malgrat l'evidència de la seva baixa utilització, el manteniment de la línia fèrria Lleida-La Pobla de Segur, perquè el seu tancament solament serviria per agreujar l'aïllament d'una part important de la comarca. El Consell Comarcal cercarà la col.laboració dels Consells Comarcals del Pallars Jussà i del Segrià per tal de fer la defensa conjunta del manteniment de la línia.

ACTUACIÓ:

Impulsar l'electrificació rural dels nuclis de població i els disseminats que encara no disposen de subministrament d'energia elèctrica.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies en ordenació del territori.

SECTOR:

Infraestructures hidràuliques.

TIPUS: Base de Dades. Interlocutor davant de la Diputació Provincial, la Direcció general de l'Energia.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ: Una de les informacions del Fitxer d'Infraestructures i Equipaments col.lectius per nuclis de població ha de ser l'existència i la qualitat del servei de subministrament elèctric. Aquesta informació s'ha de mantenir actualitzada. A partir d'aquesta informació es pot conèixer el dèficit de la comarca en matèria d'electrificació rural. L'administració comarcal se sumarà a les reivindicacions que en aquest sentit puguin fer els municipis afectats, plantejant l'existència del dèficit als organismes inversors. Els serveis tècnics comarcals recolliran les experiències d'utilització d'energies alternatives en el medi rural i estudiaran la seva possible aplicació als indrets sense subministrament elèctric de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la instal·lació de reemisors de televisió per tal que la cobertura de totes les cadenes públiques abasti la totalitat de la comarca.

ÀMBIT COMPETENCIAL:**SECTOR:****TIPUS:**

Interlocutor davant les cadenes televisives.

OBJECTIUS:

Millora qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Fitxer d'Infraestructures i Equipaments col·lectius ha de mantenir actualitzada la informació procedent dels municipis sobre la cobertura de la xarxa de reemisors instal·lats a la comarca. Aquesta informació permetrà avaluar les deficiències existents, amb la qual cosa el Consell Comarcal podrà insistir davant dels organismes inversors de cara a contrarestar les deficiències.

ACTUACIÓ:

Impulsar l'extensió del servei telefònic en el medi rural.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Iniciatives de desenvolupament econòmic i social de la comarca.

SECTOR:

Infraestructures de comunicació.

TIPUS:

Base de dades. Interlocutor davant organismes amb capacitat inversora.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de l'aïllament de la població de les àrees rurals més allunyades, impulsarà la instal·lació de telèfon rural en unes condicions econòmiques que no resultin oneroses per als habitants de la comarca. La Base de Dades comarcal, contindrà informació sobre els dèficits de la comarca en telèfons rurals. El Consell Comarcal defensarà la solució d'aquests dèficits davant dels organismes amb competències. El Consell Comarcal estudiarà, i si es dóna el cas promourà la instal·lació de radiotelèfons en el medi rural més aïllat.

ACTUACIÓ:

Recolzar els projectes supramunicipals d'abastament d'aigua a les àrees amb dèficits greus, bàsicament a l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts i a la Noguera Alta.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca-municipis : obres d'infraestructura general.

SECTOR:

Infraestructures municipals.

TIPUS:

Construcció d'infraestructura.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de la gravetat de la manca d'aigua de determinades zones de la comarca, recolzarà les iniciatives municipals i supramunicipals adreçades a la dotació de noves infraestructures d'abastament i col.laborarà a la mesura de les seves possibilitats bàsicament amb el concurs dels seus serveis tècnics i amb la seva presència institucional davant dels organismes inversors en aquesta matèria. El Consell Comarcal recolzarà sobretot les iniciatives dels municipis de l'àrea d'Artesa de Segre-Ponts i de la Noguera Alta, les zones més afectades pel problema de l'aigua.

ACTUACIÓ:

Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructures i serveis d'abastament d'aigua potable.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca municipis : servei d'assessorament i cooperació municipal.

SECTOR:

Infraestructures i serveis municipals.

TIPUS:

Base de dades. Assessorament i cooperació municipal.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, interessat en la millora de les condicions de vida dels habitants de la comarca, impulsarà la superació dels dèficits existents en matèria d'abastament d'aigua, un servei mínim de titularitat municipal. Amb aquest objectiu, el Consell Comarcal mantindrà actualitzat un fitxer d'Infraestructures i Equipaments dels nuclis de població, en el qual estaran reflectides les deficiències en matèria d'infraestructures. El Consell Comarcal col.laborarà, dins de les seves possibilitats, i bàsicament amb el concurs dels seus serveis tècnics en la superació dels dèficits existents arreu de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i serveis de sanejament.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca municipis : servei d'assessorament i cooperació municipal.

SECTOR:

Infraestructures i serveis municipals.

TIPUS:

Base de dades. Assessorament i cooperació municipal.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, interessat en la millora de les condicions de vida dels habitants de la comarca, impulsarà la superació dels dèficits existents en matèria de sanejament, un servei mínim de titularitat municipal.

Amb aquest objectiu, el Consell Comarcal mantindrà actualitzat un fitxer d'Infraestructures i Equipaments dels nuclis de població, en el qual estaran reflectides les deficiències en matèria d'infraestructures. El Consell Comarcal col.laborarà, dins de les seves possibilitats, i bàsicament amb el concurs dels seus serveis tècnics en la superació dels dèficits existents arreu de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura viària urbana.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca municipis : servei d'assessorament i cooperació municipal.

SECTOR:

Infraestructures i serveis municipals.

TIPUS:

Base de dades. Assessorament i cooperació municipal.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, interessat en la millora de les condicions de vida dels habitants de la comarca, impulsarà la superació dels dèficits existents en matèria d'infraestructura viària urbana, un servei mínim de titularitat municipal. Amb aquest objectiu, el Consell Comarcal mantindrà actualitzat un fitxer d'Infraestructures i Equipaments dels nuclis de població, en el qual estaran reflectides les deficiències en matèria d'infraestructures. El Consell Comarcal col.laborarà, dins de les seves possibilitats, i bàsicament amb el concurs dels seus serveis tècnics en la superació dels dèficits existents arreu de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en matèria d'infraestructura i servei d'enllumenat públic.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca-municipis : servei d'assessorament i cooperació municipal.

SECTOR:

Infraestructures i serveis municipals.

TIPUS:

Base de dades. Assessorament i cooperació municipal.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, interessat en la millora de les condicions de vida dels habitants de la comarca, impulsarà la superació dels dèficits existents en matèria d'infraestructura d'enllumenat públic, un servei mínim de titularitat municipal. Amb aquest objectiu, el Consell Comarcal mantindrà actualitzat un fitxer d'Infraestructures i Equipaments dels nuclis de població, en el qual estaran reflectides les deficiències en matèria d'infraestructures. El Consell Comarcal col.laborarà, dins de les seves possibilitats, i bàsicament amb el concurs dels seus serveis tècnics en la superació dels dèficits existents arreu de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en infraestructura d'accés als nuclis de població.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca municipis : servei d'assessorament i cooperació municipal.

SECTOR:

Infraestructures i serveis municipals.

TIPUS:

Base de dades. Assessorament i cooperació municipal.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, interessat en la millora de les condicions de vida dels habitants de la comarca, impulsarà la superació dels dèficits existents en matèria d'infraestructura d'accés als nuclis de població, un servei mínim de titularitat municipal. Amb aquest objectiu, el Consell Comarcal mantindrà actualitzat un fitxer d'Infraestructures i Equipaments dels nuclis de població, en el qual estaran reflectides les deficiències en matèria d'infraestructures. El Consell Comarcal col.laborarà, dins de les seves possibilitats, i bàsicament amb el concurs dels seus serveis tècnics en la superació dels dèficits existents arreu de la comarca.

ACTUACIÓ:

Impulsar la solució de les deficiències dels municipis de la comarca en la resta de serveis mínims municipals.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca-municipis : servei d'assessorament i cooperació municipal.

SECTOR:

Infraestructures i serveis municipals.

TIPUS:

Base de dades. Assessorament i cooperació municipal.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, interessat en la millora de les condicions de vida dels habitants de la comarca, impulsarà la superació dels dèficits existents en els serveis mínims municipals no mencionats en els apartats anteriors. Amb aquest objectiu, el Consell Comarcal mantindrà actualitzat un fitxer d'Infraestructures i Equipaments dels nuclis de població, en el qual estaran reflectides les deficiències en matèria d'infraestructures. El Consell Comarcal col·laborarà, dins de les seves possibilitats, i bàsicament amb el concurs dels seus serveis tècnics en la superació dels dèficits existents arreu de la comarca.

ACTUACIÓ:

Gestionar les competències delegades pel Departament de Governació en el procés d'elaboració del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Generalitat.

SECTOR:

Coordinació administracions.

TIPUS:

Gestió del servei Coordinació municipal.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal actuarà com a gestor del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya amb funcions de control de l'obra, recepcions facultatives i lliurament de les subvencions atorgades. El Consell Comarcal gestionarà, si s'escau, les funcions corresponents per contractar i formalitzar en nom dels ajuntaments les operacions de crèdit necessàries per al finançament del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya.

ACTUACIÓ: Gestionar les competències delegades per la Diputació Provincial de Lleida en el procés d'elaboració de Plans Específics que han d'integrar-se en el Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya.

ÀMBIT COMPETENCIAL:
Competències delegades per la Diputació.

SECTOR:
Coordinació administracions.

TIPUS:
Gestió de servei Coordinació municipal.

OBJECTIUS:
Optimització funcional de l'administració local. Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:
La Diputació Provincial de Lleida delega en el Consell Comarcal les seves competències en l'elaboració, aprovació, gestió i execució dels programes específics que s'han d'integrar en el Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya.

ACTUACIÓ:
Gestionar el servei d'assistència i cooperació municipal delegat per la Diputació Provincial de Lleida.

ÀMBIT COMPETENCIAL:
Competències delegades per la Diputació.

SECTOR:
Assessorament municipal i funció pública.

TIPUS:
Gestió de servei.

OBJECTIUS:
Organització funcional de l'administració local.

DESCRIPCIÓ:
El Consell Comarcal gestionarà els següents serveis d'assistència i cooperació municipal: Assessorament i emissió d'informes; Assessorament i elaboració d'informes i redacció de documents en matèries relatives al funcionament i a l'activitat dels municipis en els aspectes jurídic-administratiu i econòmic-financer; Assessorament, especialment en matèria de planejament, gestió i disciplina urbanística, i organització i prestació de serveis municipals; Emissió d'informes sobre els expedients tramitats per a la concessió de Llicències Urbanístiques i Activitats Classificades; Elaboració d'estudis, informes i projectes tècnics relatius a obres i serveis

Fitxa 080**ACTUACIÓ:**

Gestionar el servei de compliment de la funció pública subsidiària dels municipis reservada als funcionaris amb habilitació de l'Estat.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències delegades per la Diputació.

SECTOR:

Assessorament municipal i funció pública.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Organització funcional de l'administració local.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal exercirà el servei de compliment de la funció pública subsidiària dels municipis, reservada als funcionaris amb habilitació de l'Estat, el compliment de les funcions de fe pública i assessorament legal i de control i fiscalització interna de la gestió econòmico-financera i pressupostària dels municipis, en el supòsit de dispensa o vacant dels llocs de treball reservats a Funcionaris amb Habilitació Nacional. A tal fi, el Consell Comarcal crearà les places suficients dels esmentats funcionaris i, en el seu cas, arbitrarà les solucions provisionals adients, per tal que garanteixi en tots els municipis de la seva demarcació el compliment de les dites funcions públiques necessàries, per Funcionaris amb Habilitació Nacional.

Fitxa 081**ACTUACIÓ:**

Organització de l'Oficina Comarcal d'Assessorament municipal. Servei d'oficina tècnica i d'assessoria jurídica i econòmica.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca-municipis : servei de cooperació i assistència als municipis.

SECTOR:

Assessorament municipal i funció pública.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Organització funcional de l'Administració local.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal exercirà d'una manera decidida funcions d'assessorament i cooperació amb els municipis. El Consell Comarcal presta ja actualment a partir de la delegació del servei d'assistència i cooperació municipal per part de la Diputació. La voluntat del Consell és reforçar aquest servei d'assistència i cooperació municipals.

Fitxa 082

ACTUACIÓ:

Organització del servei comarcal de suport informàtic als municipis.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Relació comarca-municipis : servei de cooperació i assistència als municipis.

SECTOR:

Assessorament municipal i funció pública.

TIPUS:

Gestió de servei.

OBJECTIUS:

Organització funcional de l'Administració local.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal crearà un servei comarcal de suport informàtic als municipis i establirà un conveni amb els municipis interessats.

Fitxa 083

ACTUACIÓ:

Construcció de la seu del Consell Comarcal.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

SECTOR:

Funcionament del Consell i projecció interna i externa del Consell.

TIPUS:

Construcció d'equipaments.

OBJECTIUS:

Optimització del funcionament del Consell.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal amb el concurs financer de l'Institut del Sòl portarà a terme la construcció de la nova seu.

ACTUACIÓ:

Creació d'una base de dades comarcal.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sense desplegament legislatiu posterior.

SECTOR:**TIPUS:**

Base de dades.

OBJECTIUS:

Coneixement de la realitat comarcal.

DESCRIPCIÓ:

En una primera fase aquesta base de dades hauria de comptar, com a mínim, amb els següents apartats: Informació demogràfica, informació econòmica, Enquesta d'infraestructures i equipaments, cens d'equipaments col·lectius, catàleg de la xarxa viària local.

ACTUACIÓ: Impulsar l'ampliació de la zona de muntanya definida d'acord amb la normativa de la Generalitat i de la zona d'agricultura de muntanya definida d'acord amb la normativa de la CEE, amb la total coincidència de les dos delimitacions.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ordenació del territori i urbanisme

SECTOR:

Política territorial.

TIPUS:

Interlocutor davant dels organismes amb capacitat de decisió

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida i desenvolupament econòmic. Protecció medi ambient i correcta gestió territori.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà una presència institucional adreçada a l'ampliació de la zona de muntanya i de la zona d'agricultura de muntanya.

ACTUACIÓ:

Impulsar les noves infraestructures de reg: els petits aprofitaments.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Foment econòmic

SECTOR:

Foment econòmic. Sector agrari. Infraestructura hidràulica.

TIPUS:

Presència institucional.

OBJECTIUS:

Desenvolupament econòmic.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal mantindrà una presència institucional de recolzament dels petits aprofitaments de reg.

FE D'ERRATES

INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.

La comarca constitueix una escala idònia per a gestionar la base de dades sobre infraestructures i serveis municipals.

1.2. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.

1.2.1. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURA I SERVEI D'ABASTAMENT D'AIGUA.

Els nuclis de població de la comarca sense servei públic d'abastament d'aigua potable.

Les noves captacions de caràcter supramunicipal necessàries per resoldre els problemes crònics de manca d'aigua.

1.2.2. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURA I SERVEI DE SANEJAMENT.

Els nuclis de població de la comarca sense servei públic de sanejament d'aigües residuals.

Un problema a resoldre: la depuració de les aigües residuals. Les previsions del pla de sanejament de la comarca: la depuradora de Balaguer.

La xarxa de desguassos comarcal.

El problema de la contaminació industrial i la de les granges.

1.2.3. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN INFRASTRUCTURES D'URBANITZACIÓ

El dèficit en pavimentació de les vies urbanes.

El dèficit en enllumenat públic.

1.2.4. L'AVALUACIÓ DEL DÈFICIT EXISTENT EN EL SERVEI DE RECOLLIDA I ELIMINACIÓ DE RESIDUS SÒLIDS URBANS.

L'extensió del servei de recollida d'escombraries.

Les solucions comarcals de l'abocament i l'eliminació dels residus sòlids.

1.2.5. L'AVALUACIÓ DELS DÈFICITS EXISTENTS EN ELS ACCESSOS ALS NUCLIS DE POBLACIÓ.

La informació sobre la xarxa de camins de titularitat municipal.

La xarxa de camins rurals.

1.2.6. LA QUALITAT DE VIDA EN EL MEDI RURAL I LA MILLORA DE LES INFRASTRUCTURES I SERVEIS MUNICIPALS.

La dispensa dels serveis mínims i el paper subsidiari de la comarca.

La delegació de serveis mínims a la comarca.

2. ELS SERVEIS MUNICIPALS MÉS IDONIS PER A LA UTILITZACIÓ I GESTIÓ SUPRAMUNICIPAL O COMARCAL.

2.1. ELS SERVEIS QUE PODRIEN UTILITZAR-SE I GESTIONAR-SE A CURT TERMINI DE MANERA SUPRAMUNICIPAL O COMARCAL.

2.2. EL MARC PER IMPULSAR DE CARA A LA FUTURA UTILITZACIÓ I GESTIÓ SUPRAMUNICIPAL I COMARCAL DELS SERVEIS MUNICIPALS: EL DISSENY DEL MARC FUTUR DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL.

No replantejar l'actual mapa municipal.

Afavorir la creació d'entitats municipals descentralitzades.

Afavorir la gestió associada dels serveis municipals.

Afavorir la utilització dels serveis potencials dels municipis grans per part dels municipi-

ACTUACIÓ:

Impulsar la introducció de nous ensenyaments professionals i agraris.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ensenyament.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Interlocutor davant del Departament d'Ensenyament.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

El Consell Comarcal, conscient de la importància que la formació professional té per al desenvolupament econòmic de la comarca, impulsarà la introducció de nous ensenyaments professionals i agraris. El Consell Comarcal sol·licitarà, com a mínim, els següents ensenyaments: A l'Institut de Formació Professional de Balaguer, 2º grau d'especialitat electroelectrònica, Especialitat de: Fred industrial, Automatismes, Electrònica industrial, Mecànica i electricitat de l'automòbil; A l'Escola de Capacitació Agrària de Vallfogona de Balaguer: Introducció del segon grau de la F.P. agrària amb les especialitats de porcí, ramaderies alternatives, hortifruticultura-jardineria, tècnics amb gestió tecno-econòmica de les explotacions agràries amb suport informàtic i telemàtic, i tècnics amb conservació i congelació de fruites i llegums.

ACTUACIÓ:

Impulsar la introducció d'ensenyaments universitaris a nivell de diplomatura a la ciutat de Balaguer.

ÀMBIT COMPETENCIAL:

Competències pròpies sobre ensenyament.

SECTOR:

Serveis i equipaments col·lectius. Ensenyament.

TIPUS:

Creació de comissió.

OBJECTIUS:

Millora de la qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ:

L'administració comarcal és conscient de la necessitat de reforçar la capitalitat i les prestacions més pròpiament urbanes de la ciutat de Balaguer. En aquesta direcció, impulsarà la introducció a la ciutat d'ensenyaments universitaris a nivell de diplomatura. Això es concretarà en el nomenament d'una comissió encarregada d'estudiar quins ensenyaments, preferentment en el camp de la tecnologia, de la biotecnologia, o de la indústria agroalimentària, podrien adequar-se millor a les exigències actuals i futures de l'economia comarcal.